ANDLIG TILLVÄXT

ELLER FYRA VÄGAR ATT KOMMA NÄRMARE GUD

Av *G. E. Söderholm*

ANDRA UPPLAGAN

FÖRLAGET FILADELFIA

Häroldens Tryckeri. Stockholm 1936.

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken utkom första gången 1935. Ett exemplar av andra upplagan från 1936 digitaliserades i februari 2014.

Företal.

Uppslaget och själva grundtankarna till detta bibelstudium gavs mig för många år sedan, då jag som ordförande i Ångermanlands Ungdomsförbund, en sammanslutning av Evangeliska Fosterlandsstiftelsens ungdomsföreningar i Ångermanland, var på väg hem efter ett mycket välsignat »stormöte» bland dessa vänner.

Väckelsens ande var vid den tiden — nu omkring tjugu år sedan — härligt utgjuten på många ställen bland Stiftelsens folk, och det var för mig som präst mycket saligt och uppmuntrande att vara med och verka ibland dem. Men det var en tanke och känsla, som mycket grep mig vid den tiden, och det var det trängande behovet av andligt framåtskridande och andligt fördjupande bland dessa kära syskon och framför allt, att vittnena, som förkunnade Guds ord ibland dem, finge upp sina ögon för detta behov och verkligen sökte att föra dessa mycketälskliga och gudfruktiga ungdomar och även äldre, som voro sammanslutna i dessa föreningar, djupare in i Ordet och längre fram på sanningens och helgelsens väg. Man såg så många härliga och sköna begynnelser, vackra doftande blommor, som tyvärr av brist på andlig frigörelse, djupare insikt och andlig vård och fostran aldrig utvecklade sig till verklig fruktsättning. Man visste tyvärr så litet om de oändliga rikedomar, vi äga i Kristus, och om möjligheterna och sättet att förkovras och växa till för att så komma fram till verklig mognad i Honom. Och vartill tjänade de stora väckelserna, om ej de vackra begynnelserna komme att sätta frukt i ett verkligt kristet liv?

Jag minns från mitt föräldrahem, att vi i vår trädgård hade ett äppelträd, som blommade mycket rikligt varje vår, men, de flesta blommorna föllo av utan att lämna något fruktämne efter sig, och av de få fruktämnen, som bildades, var det ännu mycket färre, som utvecklade sig och lämnade mogen frukt. Så har det tyvärr funnits skaror bland vårt folk, som kommit med, under det stora väckelser gått fram, men när väckelsen varit över, så var det mycket få, som voro bevarade, och när några år gått, kanske det icke fanns någon enda kvar. Den största orsaken kan ju ligga i själva väckelsen — den var en känsloväckelse, utanatt samvetet blivit vaket och viljan gripen utav Ordet och sanningen. Men orsaken var och är ofta bristen på en hel och full förkunnelse, där man vet, att vad som sker i väckelsen endast i bästa fall är den lilla svaga begynnelsen till ett andligt liv och att detta sedan i likhet med allt liv här på jorden måste växa och utveckla sig, om det skall bli av något värde. Hur ofta har man icke, när väckelsen gått fram, ansett, att allt är vunnet, att man är en färdig kristen, och man predikar till och med

på en del håll, att det är som bäst, just då, när man är nyfrälst, och att man sedan i fortsättningen får bereda sig på att det andliga livet blir allt torrare och fattigare.

Redan då hade Gud fört mig till insikt i många sanningar, som man sällan förkunnade i de kretsar, bland vilka jag då verkade, även om mycket av sanningen ännu var dunkelt även för mig. Och redan då kände mitt hjärta en brinnande längtan att kunna bära fram mer av Guds ords rika förråd, än vad som i allmänhet bjöds människorna. Och jag prisar Gud för att de vägar till andlig tillväxt, som Gud redan för tjugu år sedan visade mig, sedan blivit klarare, tydligare och mera bibliskt utformade för min andliga syn. Ett nödvändigt villkor för det andliga livets sunda utveckling och tillväxt är ju även, att allt Guds ord kommer till sin rätt.Paulus säger i sitt andra brev till Timoteus 3:16: »All skrift, som är ingiven av Gud, är ock nyttig till undervisning, till bestraffning, till upprättelse, till fostran i rättfärdighet, så att en gudsmänniska kan bliva fullt färdig, väl skickad till allt gott verk.» Det är endast under de förutsättningarna, att vi äro villiga att lyssna till och följa allt Guds ord, som vi kunna på ett normalt sätt utvecklas som kristna och bliva verkliga gudsmänniskor. Människor, som vilja vandra allmänna, väl upptrampade allfarvägar och utvälja vissa sanningar i bibeln, som de vilja lyda med förkastande utav andra, de kunna aldrig nå fram till verklig sanningskunskap och sann utveckling och mognad.

Under medvetande om att detta bibelstudium är mycket bristfälligt, utsänder jag det dock med förhoppning, att några impulser till andligt framåtskridande därav skola givas den sanningssökande och ärlige läsaren.

Stockholm i maj 1935.

Författaren. KAPITEL I.

Behovet och nödvändigheten av andlig tillväxt.

INNAN jag övergår till själva ämnet för detta bibelstudium: Fyra vägar till andlig tillväxt, vill jag först i ett inledande kapitel tala något om behovet och nödvändigheten av andlig tillväxt. Först vill jag då anföra:

några bibelord, som tala om det andliga livets tillväxt.

I 2 Petr. 3:17, 18 läsa vi: »Då I nu således, mina älskade, hava fått veta detta i förväg, så tagen eder till vara för att bliva indragna i de gudlösas villfarelse och därigenom förlora edert fäste. Växen i stället till i nåd och i kunskap om vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus.» Här varnar aposteln oss för en fara, som kan föra oss bort från Gud och hindra det and-liga livets utveckling, nämligen vill varelse. Tyvärr ha många kära syskon, som börjat sitt lopp på den himmelska vädjobanan och som till en tid lupit väl, fastnat i villfarelsens snara och kommit av vägen.

Växen i stället, säger aposteln, till i nåd. Jordmånen, där ett kristet liv kan tillväxa och utveckla sig, är Kristi nåd. Varje växt behöver sin särskilda jordmån, och det andliga livets rätta jordmån är Guds nåd. Somliga troende komma snart ur nåden och in under lagen' och hämmas så i sin andliga tillväxt. Så gick det med galaterna, De hade, såsom Paulus säger, blivit kallade att vara i Kristi nåd, men de hade snart fallit ur nåden och så kommit från Kristus och in under lagen igen. Men så länge vi leva under lagen, äro vi under förbannelse, och någon andlig tillväxt kan ej ske i våra liv. Man menar måhända, att man skulle bliva allvarligare, mera from och helig på lagens mark, än om man levde i den gudomliga nåden. Många anse, att det är en alltför lätt väg att tro på Guds nåd i Kristus, och vilja därför, när det gäller deras frälsning, icke taga emot nåden. Och många frestas även, sedan de blivit troende, att gå in under självarbete och träldom under lagen i stället för att leva ett lyckligt och saligt liv i nådens välsignade solsken.

Det är dock Guds nåd, som ger oss segerkraftII

i våra liv. Det lagen icke i det fallet kunde, åstadkomma, det åstadkom Guds nåd, frälsningen i Kristus, då den mottogs såsom en fri och oförskylld gåva. Paulus säger, som vi minnas, i sitt brev till Titus 2:11 f.: »Guds nåd har uppenbarats till frälsning för alla människor; den fostrar oss till att avsäga oss all ogudaktig--het och alla världsliga begärelser och till att leva tuktigt och rättfärdigt och gudfruktigt i den tidsålder, som nu är.» Prisad vare Gud! Skall vårt andliga liv utvecklas och växa, så måste vi vara planterade i nådens jordmån och vara

komna ut ifrån, lagens träldom. Jesus säger också, då Han talar till sina lärjungar om att växa till och bära frukt: »Förbliven i Min kärlek» (Joh. 15:9). Det stora hindret för många kristna att bliva fruktbärande grenar i vinträdet är, att de leva under lagen med dess bud och krav, vilka dlock fullkomligt sakna kraft i sig att levandegöra och i fortsättningen giva kraft till ett kristet liv.

I sitt första brev säger även Petrus angående den andliga tillväxten följande: »Så läggen då bort all ondska och allt svek, så ock skrymteri och avund och allt förtal. Och då I nu ären nyfödda barn, så längten efter att få de:n andliga oförfalskade mjölken, på det att I genom den mån växa upp till frälsning, 0111 I annars haven 'smakat, att Herren är god'» (1 Petr. 2:1—3).IO

Den andliga oförfalskade mjölken, som skall giva ett nyfött andligt liv den rätta näringen, är naturligen Guds eget levande och oförfalskade ord. Ingen bättre näring ges för ett nytänt andligt liv än Guds eget ord, Ingenting är nyttigare och nödvändigare för nyomvända människor än att få tillfälle att läsa och förstå Ordet, sådant det är oss givet av Gud, Vi kunna därför aldrig nog tacka Gud för den villighet, stora skaror utav troende i vårt land visa, när det gäller att vara med på bibelstudier, där Guds ord enkelt och okonstlat läses och förklaras. Och på samma gång måste vi tacka Gud för de rika tillfällen, som nu allestädes beredas de troende att få vara med och läsa Ordet. Man har från vissa håll velat påstå, att särskilt pingstväckelsens folk skulle vara ytligt, mest sysselsättande sig med sådant, som är periferiskt och oväsentligt för det andliga livet, och mången menar visst, att pingstväckelsens folk egentligen bara sysslar med tungotal och dylikt. Men vi, som äro med bland detta folk, vi fröjda oss åt den allmänna åstundan, som finns bland detsamma, efter den andliga oförfalskade mjölken, ja, efter att tränga allt djupare och djupare in i Ordet — i allt Guds ord, Och underbart är det att få läsa och begrunda och finna behag i allt Guds ord, under det tyvärr så mångaII

kristna utvälja endast vissa delar av detsamma och sysselsätta sig endast därmed.

Det är även en frukt av Guds Andes utgjutande ibland de troende, att Guds ord upplåter sig för dem, så att Ordet verkligen blir en njutbar själaspis. Det finnes tyvärr massor av troende i vårt land, för vilka bibeln till en stor del är en förseglad bok. De livnära sig mest av mänsklig uppbyggelselitteratur. Och visserligen är det så, att ju mer denna litteratur verkligen är uppbyggd på Guds ord, ju mera kan den giva av verklig själaföda. Men ersätta själva källan kan den aldrig. De människors andliga liv, som huvudsakligen livnäres av den mänskliga uppbyggelselitteraturen, blir alltid mer eller mindre förkrympt och missbildat. Det är ju även alltid så, att människorna äro mer eller mindre ensidiga. Därför har ju även Jesus varnat oss för att ha människor till våra läromästare. Jesus allena vill vara Mästaren i och över våra liv, och Hans ord i Skriften allena är sådant, att vi därigenom kunna få den rätta och sunda näringen för vårt andliga liv.

Men Herren vill även, att vi skola tränga allt djupare och djupare in i Ordet och dess rika sanningsförråd. I Hebr. 5:12 f. klandrar författaren hebreerna, därför att de fortfarande behövde mjölk och icke kunde mottaga den stadiga maten, Han säger där: »Ty fastän detII

kunde vara på tiden, att I själva voren lärare, behöves det snarare, att man åter nu undervisar eder i de allra första grunderna av Guds ord; det har kommit därhän med eder, att I behoven mjölk i stället för stadig mat. Men om någon är sådan, att han ännu måste leva av mjölk, då är han oskicklig att förstå en undervisning om rättfärdighet; han är ju ännu ett barn. Ty den stadiga maten tillhör de fullmogna, dem som genom vanan hava sina sinnen övade till att skilja mellan gott och ont.»

Författaren kan naturligen icke här mena, att man bör växa ifrån den andliga, oförfalskade mjölken, varom Petrus talar, nämligen Guds eget oförfalskade ord. Utan här tar aposteln ordet »mjölk» i en annan betydelse än Petrus. Aposteln i Hebréerbrevet menar med mjölk detsamma som de första grunderna, de första enkla grundsanningarna i Skriften, och med stadig mat den djupare sanning, som hör med till det andliga livets utveckling och mognad. Vi se detta även av det sjätte kapitlet, där det heter: »Låtom oss därför lämna bakom oss de första grunderna av läran om Kristus och gå framåt mot det, som hör till fullkomningen; låtom oss icke åter lägga grunden med bättring från döda gärningar och med tro på Gud, med undervisning om dop och handpåläggning, om de dödas uppståndelse och en evig dom.»II

Vi skola icke, såsom en del i vår tid mena, hoppa över de första grunderna, nämligen bättring, tro, dop, andedop etc. Det vore ju att hoppa över själva grunden till den andliga byggnaden i våra liv, och sådant vore ju farligt, om det skall bli någon bestående byggnad av. Men man skall ej alltid i hela sitt liv hålla på med att lägga grunden. Man skall bygga vidare. Man märker snart även i vår tid, att en predikant, som skall kunna giva själarna mat i rätt tid och på rätt sätt, ej kan nära sig själv med bara de första grunderna i Kristi lära. Han måste själv fördjupas och tränga allt längre fram och in i Ordet, om han skall ha något att giva. Huru kände icke den, som skriver detta, och många med mig, då vi först kommo in bland Guds andedöpta folk, att vi ingenting hade att giva dem, som kommit förbi de första grunderna och trängt vidare, och detta, fastän vi varit lärare i många år och dessutom skulle vara studerade och lärda män. Och huru snart blir icke en broder, som skall uppbygga och vårda Guds hjord på en plats, oförmögen därtill, om han icke ständigt söker att tränga djupare in i Guds ord för att kunna vara en skaffare, som bär fram både nytt och gammalt. Ju mindre man tränger in i Ordet för egen del, desto mindre duglig blir man att stå på en plats såsom ett Herrens vittne och Guds folksII

lärare och fostrare. Ty det andliga livets tillväxt hos åhörarna kräver andlig tillväxt hos läraren. Herren hjälpe oss alla, vare sig vi äro satta att vara lärare i Guds församling eller vi äro vanliga kristna, att alltjämt växa till och tränga djupare in i Guds: sanning! Endast så mår en andlig människa gott, och endast så leva vi ett normalt och sunt andligt liv.

I Efes. 4:12—16 talar Paulus om de kristnas andliga tillväxt. Han skriver där: »Ty Han ville göra de heliga skickliga till att utföra sitt tjänarevärv, att uppbygga Kristi kropp, till dess vi allesammans komma fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds Son, till manlig mognad, och så bliva fullvuxna, intill Kristi fullhet. Så skulle vi icke mer vara barn, icke såsom havets vågor drivas omkring av vart vindkast i läran, vid människornas bedrägliga spel, när de illfundigt söka främja villfarelsens listiga anslag. Nej, vi skulle då hålla oss till sanningen, och i alla stycken i kärlek växa upp till Honom, som är huvudet, Kristus. Ty från Honom hämtar hela kroppen sin tillväxt, till att bliva uppbyggd i kärlek, i det att den sammanslutes och får sammanhållning genom det bistånd var led giver, med en kraft, som är avmätt efter var särskild dels uppgift.» Vi må särskilt observera den trettonde versen, där Paulus talar om att komma fram till enheten i tron och i kun-II

skapen om Guds Son, till manlig mognad och så bliva fullvuxna, intill Kristi fullhet. Underbara ord, som alla kristna behövde att stava på och om och om igen läsa igenom och begrunda! Enheten i tron, kunna de kristna komma därhän? Det synes ju vara omöjligt. Vi måste ju säga, att söndringen i tron blir allt större ibland Guds barn på jorden. Detta beror naturligtvis därpå, att de kristna ej hålla sig nära centrum, Kristus, utan i stället »såsom havets vågor drivas omkring av vart vindkast i läran, vid människornas bedrägliga spel, när de illfun-dikt söka främja villfarelsens listiga anslag». Vi skulle i stället hålla oss till sanningen och i alla stycken i kärlek växa upp till Honom, som är huvudet, Kristus, Det synes särskilt i vår tid, som om en stor del kristna alldeles kastat överbord allt verkligt sanningssökande, när det gäller den kristna sanningen. Det finns s. k. kristna och en del s. k. kristnas tidningar, som tala och skriva mycket om de kristnas enhet men som icke alls äro måna om någon enhet i biblisk mening — en enhet på sanningens grund.

En sådan enhetssträvan anse de som en utopi — något omöjligt att nå fram till, och de mena, att den enda enhet, som kan uppnås., är enheten i hjärtana, under det att var och en har sin tro och sin uppfattning om andliga ting.

Och visserligen är det sant, att det synes varaII

omöjligt att i vår tid nå någon enhet i tron och att komma därhän, som Paulus skriver till korintierna (i Kor. i:io): »att alla vara eniga i edert tal och att icke låta söndringar finnas ibland eder, utan hålla fast tillhopa i samma sinnelag och samma tänkesät t». Målet för de verkliga kristnas strävan skulle emellertid vara att komma till enhet i tron och i kunskapen om Guds Son och att så nå fram till manlig mognad. Och detta är även föremålet för Jesu förbön, såsom vår store Överstepräst, församlingens huvud. Och klart är, att då hela kroppen en gång blivit fullkomnad och Kristus såsom dess huvud intagit sin plats i och över sin församling, allt skall vara i fullkomlig enhet och i fullkomlig harmoni.

Helt visst är det Jesu mening, att vi alla, som säga oss tro på Kristus, skulle sträva mot detta mål — enheten i tron. Och äro vi uppriktiga och allvarliga i vår kristendom, så måste vi ha kärlek till sanningen. Eljest drabbas vi av den fruktansvärda dom, som aposteln uttalar i 2 Tess. 2:11, 12: »Därför sänder ock Gud över dem villfarelsens makt, så att de sätta tro till lögnen, för att de skola bliva dömda, alla dessa som icke hava satt tro till sanningen, utan funnit behag i orättfärdigheten.» Och mig synes, att vår tid är synnerligen mogen för antikrists framträdande även från denII

synpunkten, att villfarelsens makt har ett så fritt spelrum, därför att skaror av kristna ej bry sig om, ej ha någon kärlek till sanningen. Mången kristen bryr sig aldrig om att forska i Guds ord efter sanningen. De ha kommit in i ett visst system, ett visst samfund med dess lärosatser, och därmed jämt. Att vara trogen fäderneärvda människoläror eller sitt samfunds tro är för dem mycket viktigare än att lyda Gud och fråga efter Hans ords sanning.

Vi behöva nog ej heller, såsom Pilatus en gång, skaka på huvudet och skeptiskt eller hånfullt fråga: »Vad är sanning?» Je^s lovade sina lärjungar att sända dem Hjälparen, den Helige Ande, som skulle lära dem allt och påminna dem om allt, vad Jesus hade talat till dem, och föra dem fram till hela sanningen. Och rannsaka vi under bön om denne Hjälpares ledning den Heliga Skrift och äro vi villiga att lyda sanningen, så skall Herren förvisso icke låta oss vandra såsom blinda i mörkret. Prisat vare Herrens namn! Och trots alla olika meningar' ibland de troende i denna tid håller dock Gud på med att sammanföra sina sanna, levande, ärliga barn allt mer och mer till en verkligt biblisk enhet på Ordets grund. Prisat vare Hans namn !

Vi hava även i Gamla Testamentet ett par 2 — Andlig tillväxt.i8

bibelställen om de kristnas andliga tillväxt, som vi här vilja anföra.

I Ords, 4:18 heter det: »De rättfärdigas stig är lik gryningens ljus, som växer i klarhet, till dess dagen når sin höjd.» Detta är en kristens normala liv. Det börjar som gryning, innan solen går upp, med längtan och sökande efter Herren eller rättare med att Herren söker och klappar på hjärtedörren. Så går ljuset upp, det blir soluppgång. Syndamörkret skingras, syndaförlåtelsens frid fyller själen, och Guds Andes ljus kommer in, Hon får fröjdas i visshet och Andens vittnesbörd om barnaskap hos Gud. Och sedan går ej solen ned i vårt andliga liv mer, om livet får utveckla sig normalt. Visserligen kunna moln — anfäktelser och frestelser, lidande av allehanda slag, motgångar och prövningar —• understundom skymma solen för trons öga. Men liksom efter stormar och oväder i naturen solen lyser så mycket klarare — hela naturel} blir liksom renad och förnyad — så förhåller det sig även i det andliga livet efter stormar och tider av andligt mörker.

Tyvärr är det ju ofta så, att det är människans olydnad och ovillighet att lyssna till Guds röst, till Andens maningar, som gör, att dessa mörka tider komma i våra liv. Men får Herren böja vår vilja till lydnad, så kommer det himmelska ljuset åter att klart lysa på vår stig. Vår väg ärII

icke, prisad vare Gud, såsom en predikant sade till en troende, som uttryckte sitt misshag med sin egen andliga ståndpunkt, »en väg från mörker till mörker», utan en väg från klarhet till klarhet. Men detta endast, såvitt vi följa Honom tätt i spåren, som sade: »Jag är världens ljus, den som följer Mig, han skall förvisso icke vandra i mörkret, utan skall hava livets ljus.»

I den 84 psalmens 8 vers heter det om pilgrimerna, som tåga upp till Jerusalem: »De gå från kraft till kraft; så träda de fram inför Gud på Sion.» Detta är även deras normala liv, som beträtt vägen till det himmelska Jerusalem. Från kraft till kraft, från klarhet till klarhet, ända tills de nå målet för vandringen. Prisad vare Gud!

*

Och fråga vi vidare:

Huru högt skall den kristnes strävan nå?

så finna vi, att modellen, efter vilken vi skola danas och formas och till vars fullkomliga likhet vi till sist skola nå fram, är ingen mindre än Jesus själv.

Mången menar, att vi såsom kristna föra en alltför hög bekännelse. Och vittna vi om oss själva, att vi nått fram till en fullkomlighet, som ej äger sin motsvarighet i våra liv, då är ettII

sådant vittnesbörd falskt och vår bekännelse skrymtaktig. Men vittna vi om vad frälsningen i Kristus enligt Guds ord bör och kan verka fram i våra liv, då kunna vi egentligen icke komma med en för hög bekännelse. Visserligen förstå vi av Ordet, att vi icke här i tiden kunna nå fram till en syndfri fullkomlighet, såsom kanske en del kristna mena. Då skulle ju även den lekamliga döden såsom syndens lön vara borta. Men Jesus förmår dock, såsom det heter i He-bréerbrevet (7:25), »till fullo frälsa dem, som genom Honom komma till Gud». Visserligen fullbordas ej detta verk med ens i en kristens liv. Men det skall fullbordas. Och Jesus vill, att fullkomnandet skall fortgå, så länge vi äro här på jorden. Paulus säger även i 2 Kor. 3:18: »Men vi alla, som med avhöljt ansikte återspegla Herrens härlighet, vi förvandlas till Hans avbilder, i det vi stiga från den ena härligheten till den andra, såsom när den Herre verkar, som själv är ande.» Och Johannes talar om fulländningen, då han säger (1 Joh. 3:2): »Mina älskade, vi äro nu Guds barn, och vad vi skola bliva, det är ännu icke uppenbart. Men det veta vi, att när Han en gång uppenbaras, skola vi bliva Honom lika; ty då skola vi få se Honom, sådan Han är.» Underbara, saliga mål I

Och under fostringstiden härnere skall Jesus vara vårt föredöme i alla stycken. Vi skola:II

vandra, såsom Han vandrade (i Joh. 2:6); rena oss, såsom Han är ren (1 Joh. 3:3); vara rättfärdiga, såsom Han är rättfärdig (1 Joh. 3:7); hålla Jesu bud, såsom Han hållit sin Faders bud (Joh. 15:10); älska varandra, såsom Han har älskat oss (Joh. 15:12); icke vara av världen, såsom Jesus icke var av världen (Joh. 17: 16); vara Herrens sändebud i världen, såsom Jesus var Faderns (Joh. 20:21); förlåta varandra, såsom Gud i Kristus har förlåtit oss (Efes. 4: 32) o. s. v. Sålunda Jesus i allt vårt mönster och vår förebild! Och säga vi, att allt detta är omöjligt, så må vi minnas Jesu ord, då lärjungarna undrade, vem som skulle kunna bliva frälst på de villkor, som Jesus uppställde. När de med häpnad frågade: »Vem kan då bliva frälst?» heter det, att »Jesus såg på dem och sade till dem: 'För människor är detta omöjligt, meni för Gud är allting möjligt.'»

Den stora faran är, att så många kristna ej lyssna till Ordet och vad det har att säga oss om vad vi här i tiden kunna eller icke kunna. Många stanna inför det, som de lärt av sina läromästare och som på samma gång stämmer så väl överens med den gamla människans liv och önskningar, och så slå de bort allt tal om ett heligt liv i Jesu efterföljelse och mena, att man ej härnere kan göra annat än att »synda i mångahanda måtto dagligen». Och varje talII

om något annat anse de vara andligt högmod och villfarelse.

Vi ha icke, såsom en del mena, någon uppgjord och utformad helgelselära, men vad vi önska och vilja, det är, att alla kristna må läsa Ordet och tillägna sig de löften, som vi där äga — löften om seger över synden och ein vandring i Anden, så att vi icke fullborda, vad köttet har begärelse till. »Ty om I leven efter köttet, så skolen I dö; men om I genom Ande döden kroppens gärningar, skolen I leva» (Rom. 8: 13). Ja, Paulus säger (Rom. 6:6): »Vi veta ju detta, att vår gamla människa har blivit korsfäst med Honom, för att syndakroppen skall göras om intet, så att vi icke mer tjäna synden.» Och vidare: »Så mån ock I hålla före, att I ären döda från synden och leven för Gud, i Kristus Jesus. Låten därför icke synden hava väldet i edra dödliga kroppar, så att I lydén deras begärelser. Och ställen icke edra lemmar i syndens tjänst, att vara orättfärdighetsvapen, utan ställen eder själva i Guds tjänst, såsom de där från döden hava kommit till livet, och edra lemmar i Guds tjänst, att vara rättfärdighetsvapen. Ty synden skall icke råda över eder, eftersom I icke stån under lagen utan under nåden» (w. 11—14). Och vidare: »Men Gud vare tack för att den tid är förbi, då I voren syndens tjänare, och för att I haven blivit av hjärtat lydiga, såII

att I följen den lära, som har givits eder till mönsterbild, och för att I, när I nu haven gjorts fria från synden, haven blivit tjänare under rättfärdigheten» (vv. 17, 18). Ja, »Gud vare tack, som giver oss segern genom vår Herre, Jesus Kristus!» (i Kor. 15:57). Och: »I allt detta vinna vi en härlig seger genom Honom, som har älskat oss» (Rom. 8:37),

Vi hava i sanning alla behov av att med Paulus bedja, att vår Herres, Jesu Kristi, Gud, härlighetens Fader, må giva oss en visdomens och uppenbarelsens ande till kunskap om sig, och att Han må upplysa våra hjärtans ögon, så att vi förstå, hurudant det hopp är, vartill Han har kallat oss, huru rikt på härlighet Hans arv är ibland de heliga, och huru översvinneligt stor Hans makt är på oss som tro — allt i enlighet med den väldiga styrkas kraft, varmed Han har verkat i Kristus, i det Han uppväckte Honom från de döda och satte Honom på sin högra sida i den himmelska världen, över alla andevärldens furstar och väldigheter och makter och herrar, ja, över allt, som kan nämnas, icke allenast i denna tidsålder, utan ock i den tillkommande» (Ef. 1:17—21).

Vad denne Gud förmår i en människas liv, som helt vill släppa sig till åt Honom, kunna vi ej väga och mäta. Men säkert är, att Gud förmår genom sin mäktiga uppståndelsekraftII

omskapa och förvandla en människa, som förut varit död i överträdelser och synder, så att Kristi bild kan återspeglas i hennes liv redan här.

Men det sorgliga är, att så få kristna fråga efter att leva ett sådant liv. Det finns skaror av kristna bekännare i dag, medlemmar i kristna församlingar, som icke ens äro aingelägna om att gå från den uppenbara orättfärdigheten i sina liv än mindre sträva efter att danas efter den stora mönsterbilden i alla stycken. Och genom dessa oandliga och orättfärdiga kristna bekännare bliver Guds namn försmädat ibland de otrogna, och ett svårt hinder reses för deras frälsning.

Sådana oandliga och världslikställiga kristna} äro även stora fiender till Andens uppenbarelse och verk. De äro pingstväckelsens och pingst-andens svurne motståndare. Ty Andens dop kan man icke söka eller undfå, om man icke vill ha rening från all synd och orättfärdighet och söka utdana sitt liv efter bibelns mönster och Kristi förebild. Liksom den ogudaktiga världen alltid tröstar sig med många troendes bristfälliga eller okristliga vandel, så trösta sig dessa motståndare till ett heligt liv i Andens fullhet med att många andedöpta ej heller leva ett i alla avseenden oklanderligt liv. Men, pris ske Gud, allt sådant kan icke göra Guds ord om intet och icke hindra ärliga, heluppgivna själarII

att sträcka sig efter att få del av vad Gud lovat i Ordet — del i Kristi uppståndelsekraft till ett liv i seger, kraft och ljus. Ära vare Herrens välsignade namn! Och på den vägen skola vi även nå målet och en gång bli passande att dväljas bland himmelens rena härskaror utan fruktan och ängslan och såsom Guds lyckliga barn umgås med Gud och Kristus evigheterna igenom. Vi skola se Gud ansikte mot ansikte i Guds himmel. Men det kan icke ske, med mindre än att Gud fått giva oss fullkomligt rena hjärtan. »Saliga äro de renhjärtade, de skola se Gud» (Matt. 5:8).

*

Jag vill även här anföra några exempel och bibelställen ur den Heliga Skrift, som visa,

huru svåra hindren äro på den smala vägen

och huru många det därför är, som bliva efter på vägen och ej nå fram till målet.

Se vi på de sju församlingarna, som omtalas i Uppenbarelseboken, så voro ju dessa i första hand en spegelbild av församlingslivet under den apostoliska tiden. De representera hela Guds församling vid denna tid. Och vi se där, att av dessa sju församlingar det blott var två, som höllo måttet av andlighet inför den allvetande Granskärens blick. Endast församlingarna iII

Smyrna och Filadelfia fann Jesus vara sådana, att Han med odelat gillande kunde se på dem. Alla de övriga voro mer eller mindre andligen missbildade och avfälliga.

Församlingen i Efesus hade förlorat sin första kärlek, alltså stannat i tillväxten inåt — i den innerliga gudsgemenskapen. Där funnos gärningar och arbete för Herren och även mycket annat, som var gott. Men gärningarna voro icke sådana som under den första tiden — framdrivna av ett hjärta, som var fyllt av en innerlig kärlek till Mästaren. Huru många församlingar och huru många troende kristna finns det månne i dag, som bevarat sin första kärlek? Gud allena vet det! Och säkert är, att om vi icke söka att tränga framåt och få mer utav

Gud, så är fara värt, att vi alla drabbas av samma dom och att ljuset slocknar i våra liv, om vi icke bättra oss.

Församlingen i Pergamus hade lidit mycket för Jesu namns skull. Men det hade gått där såsom för Israel. Då Bileam ej hade kunnat förbanna Israel och hindra dess framtåg mot löfteslandet, lockade han det i stället till avfall från Gud genom att förmå israeliterna att taga hedniska moabitiska kvinnor till sina hustrur, och på det sättet föllo de i otukt och blevo nedgjorda av Herren. Falska, lösaktiga läror hade kommit in bland en del församlingsmed-2 7

lemmar i Pergamus. De lyssnade till locktoner om större frihet för köttet, och så voro en hel del på väg att vika av från vägen och gå under.

I Tyatira var det på samma sätt. En falsk profetissa, kvinnan Jesabel, drev där sitt falska spel med själarna och bragte många på fall. De falska profeternas och profetissornas orena verksamhet utövas även i våra dagar, och många lockas genom dem till fördärvet. Många sakna även i vår tid fullkomligt urskillningsförmåga, då det gäller personer, som hava ett utvärtes sken av andlighet. De mest otroliga ting ha hänt även i vår tid. Personer, som äro fullkomligt genomruttna i moraliskt avseende, hava uppträtt som Herrens profeter och lyckats locka själar i fördärvet. Man häpnar inför den godtrogenhet, som personer, vilka synas vilja höra Herren till, kunna visa inför sådana »ulvar i fårakläder». Det är icke utan orsak, som Jesus varnande säger till sina lärjungar: »Tagen eder till vara för falska profeter, som komma till eder i fårakläder, men invärtes äro glupande ulvar.» Och särskilt i den sista tiden före Jesu tillkommelse skola många falska profeter uppträda och skola förvilla många. »Ty människor, som falske-ligen säga sig vara Messias, skola uppstå, så ock falska profeter, och de skola göra stora tecken och under för att, om möjligt, förvilla jämväl de utvalda» (Matt. 24:24). Det gällerII

visserligen i sådana tider att leva nära Gud och att vandra i sann ödmjukhet och gudsfruktan, om vi skola komma igenom. De grova snarorna, lockelserna till grovt avfall och köttets gärningar, äro ej så svåra att känna igen och vakta sig för som dessa andliga, fina, förföriska makter, som uppträda såsom ljusets banerförare. »Den vite djävulen», säger Luther, »som driver människorna till andliga synder, är mycket skadligare än den svarta, som driver allenast till köttets gärningar.»

Församlingen i Sardes befann sig i en mycket sorglig belägenhet. Den hade namnet om sig, att den levde, men den var i själva verket död. Medlemmarna i den församlingen hade väl även de en gång varit levande. Man ordnade inga församlingar i den apostoliska tiden av endast namnkristna utan endast av sådana, som kommit till tro på Jesus och så låtit döpa sig i Hans namn till syndernas förlåtelse. Men det går även för sådana församlingar att somna in i döden, och det så grundligt, att endast några få finnas kvar, som äga liv i Gud. Församlingen företedde kanhända i yttre avseende en mycket vacker bild. Det var måhända i Sardes, vad man i vår tid skulle kalla, ett mycket gott och väl utvecklat »församlingsliv». Man firade måhända vackra gudstjänster med en lysande apparat, när det gällde både publik, musik ochII

sång samt goda talare. Huru många av bekännande kristna församlingar ha vi icke för närvarande i vårt land, där särskilt förmiddagsgudstjänsten på söndagen är mycket tilltalande, högtidlig och formfulländad och även väl besökt. Men blir det fråga om den närmare, innerligare gudsgemenskapen, blir det fråga om Guds tillbedjan i anda och sanning, så är det fullkomligt dött. Man kan knappast få höra en röst i den stora församlingen, som upplåter sig för att prisa och lova Herren eller vittna om Hans kärlek och underbara frälsning. Det är den avlönade predikanten, som skall sköta om allt, och församlingen är passiv alltigenom, när det gäller det andliga,

Sorgligt nog finns det i dessa döda församlingar massor av medlemmar, som en gång varit brinnande i anden, lyckliga i Gud och levat ett personligt innerligt liv med Honom. Men de hava av allehanda anledningar blivit slöa och somnat in. Världens ande har gripit dem. Och nu må de så gott i dessa fina församlingar med den begåvade talaren och de vackra och högtidliga gudstjänsterna. De sitta där så nöjda och ha det så lugnt. Och de tänka icke på att de blott hava namnet, att de leva, under det att de i själva verket äro döda. De märka eller åtminstone erkänna det kanske aldrig, förrän Herren kommer för att rensa sin loge och kasta3°

bort de döda för att brännas upp i den eld, som aldrig utsläckes.

I Laodicea-församlingen var det om möjligt ännu sämre ställt. I den döda, formbundna Sardes-församlingen fanns det dock några få, som icke hade fläckat sina kläder. Men i Lao-dicea var hela församlingen genompyrd av den andliga ljumheten. Där fanns icke ett enda hel-uppgivet och brinnande hjärta. Det finns ingenting, som så misshagar Gud, som då de kristna bliva självbelåtna och upphöra att söka förnyelse och segerkraft i sina liv, då de äro nöjda med sitt slöa, oandliga, halvhjärtade liv och icke längre ha någon längtan och hunger i sina hjärtan efter mer av Gud. Denna andliga självbelåtenhet framkallar andlig stagnation, och människohjärtat blir som ett stillastående vatten, som är vämjeligt och stinkande. Herren vill utspy sådana ur sin mun. Han vämjes vid dem.

Denna självbelåtenhetens Laodicea-ande kan gripa en människa, under vilket stadium av andlig utveckling som helst. Hon kan hava erfarit mycket litet av Gud och Hans frälsande kraft, eller hon kan vara döpt i Anden och hava gjort rika andliga erfarenheter. Hon kan under olika andliga tillstånd och upplevelser börja på att bliva belåten med sig själv och tycka sig äga nog av Guds nåd i sitt liv, så att hon icke längre löper framåt på vädjobanan. Och sakII

samma på vilket ställe av vädjobanan man slår sig ned och slutar löpandet, resultatet blir det-siamma — man når ej målet och vinner ej segerlönen.

Så länge det andliga livet är sunt och friskt, finnes en ständig hunger och törst efter mer av Gud, och så länge förnyas människan invärtes från dag till dag. Tyvärr finns det även andedöpta själar, som stannat och icke längre anse sig behöva tränga framåt. De hava blivit rika och anse sig hava nog och ingenting mera behöva. Men även sådana människor bliva snart lika den stillastående, stinkande pölen, som blott sprider osundhet och vämjelse omkring sig. Och vad skall man säga om alla dessa skaror av kristna, som nöja sig endast med några av bibelns sanningar utan att någonsin bry sig om att söka efter fullheten och rikedomarna hos Kristus, dessa, som ingalunda anse sig behöva ett dop i den Helige Ande eller de andliga nådegåvorna, som Guds ord manar oss att vara ivriga att undfå (i Kor. 14: 1). Må Herren hjälpa alla sina barn att alltfort under hela sitt liv jaga framåt på frälsningens väg! »Var trogen intill döden, så skall Jag giva dig livets krona», ropar Jesus till alla sina lärjungar. »Den som vinner seger och intill änden troget gör Mina gärningar», han har löftet om härlighet och triumf, då Jesus uppenbarar sig. Halleluja III

Herren kan trots allt göra oss till övervinnare. Varnande har Jesus talat om de tider, uti vilka vi leva, i liknelsen om de tio jungfrurna. »När brudgummen dröjde, blevo de alla sömniga och somnade.» Allenast Guds oändliga nåd och kraft kan hålla oss bedjande och vakande i denna

svåra sömnaktighetens tid.

*

Det är ett annat förhållande, som omtalas i bibeln, som jag tänkt på, då det är fråga om svårigheterna för Jesu lärjungar att komma helt segerrikt igenom härnere och vara trogna Mästaren intill slutet, och det är historien om Juda rikes fromma och gudfruktiga konungar. Vi läsa i Konunga- och Krönikeböckerna om en hel rad av dessa konungar, att de voro gudfruktiga och gjorde, vad rätt var i Herrens ögon. Men det sorgliga var, att ingen enda av dem förblev Herren fullt trogen intill slutet.

Vi läsa om konung Salomo, huru gudhän-given han var under första delen av sin tid som konung. Vi minnas, huru Gud då särskilt uppenbarade sig för honom och gav honom den stora förmånen att få utbedja sig något av Honom, vadhelst han önskade. Och han bad då om ett hörsamt hjärta, så att han skulle kunna vara en rätt domare över Herrens folk och skilja mellan gott och ont. Och denna bön behagadeHerren, och Han gav honom, vad han begärde. Herren säger till honom: »Se, därför vill Jag göra, såsom du önskar; se, Jag giver dig ett så vist och förståndigt hjärta, att din like icke har funnits före dig, och att din like ej heller skall uppstå efter dig. Därtill giver Jag dig ock, vad du icke har bett om, nämligen både rikedom och ära, så att i all din tid ingen konung skall vara din like. Och om du vandrar på Mina vägar, så att du håller Mina stadgar och bud, såsom din fader David gjorde, då skall Jag låta dig länge leva» (i Kon. 3:12—14).

Det är även mycket gripande att se denne konung, huru han vid invigningen av templet »låg på sina knän med

händerna uträckta mot himmelen» och så ropade och bad till Herren av hela sin själ om välsignelse över templet, över folket, som där skulle tillbedja, och även över främlingar, som skulle komma dit för att åkalla Herrens, Israels Guds, namn. Och hur han trädde fram och välsignade hela Israels församling med hög röst, sägande: »Lovad vare Herren, som har givit sitt folk Israel ro, alldeles såsom Han har sagt! Intet har uteblivit av allt det goda, som Han lovade genom sin tjänare Mose. Så vare då Herren, vår Gud, med oss, såsom Han har varit med våra fäder. Han må icke övergiva oss och förskjuta oss, utan böja våra hjärtan till sig, så att vi alltid vandra på 3 — Andlig tillväxt.II

Hans vägar och hålla Hans bud och stadgar och rätter, dem som Han har givit våra fäder» (i Kon. 8:56—58).

Huru vemodigt är det icke att längre fram läsa om denne gudfruktige konung följande: »När Salomo blev gammal, förledde kvinnorna hans hjärta att avfalla till andra gudar, så att hans hjärta icke förblev hängivet åt Herren, hans Gud, såsom hans fader Davids hjärta hade varit. Så kom Salomo att följa efter Astarte, sidoniernas gudinna, och Milkom, ammoniternas styggelse. Och Salomo gjorde, vad ont var i Herrens ögon, och följde icke i allt efter Herren, såsom hans fader David hade gjort» (1 Kon. 11:4—6).

Jesus säger, att det är svårt för en rik att komma in i Guds rike. Det är lättare, säger Han, för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike. Och huru många sådana män hava vi icke i vårt land, vilka en gång varit Herren varmt tillgivna men som kommit sig upp i jordiskt välstånd och så med sina hjärtan dragits bort från Herrens vägar och uppslukats av denna världens andemakt. O, en hemsk utveckling i sanning! Och ett hemskt slut med minnen av vad som varit och med tanke på vad som kunnat vara och bliva, om man förblivit Herren trogen,II

I 2 Krön, 14 och följande kapitel läsa vi om konung Asa. I kap. 14:2—5 heter det om honom: »Och Asa gjorde vad gott och rätt var i Herrens, sin Guds, ögon. Han skaffade bort de främmande altarna och offerhöj derna och slog sönder stoderna och högg ned Aserorna. Och han uppmanade Juda att söka Herren, sina fäders Gud, och hålla lagen och budorden. Ur alla Juda städer skaffade han bort offerhöjderna och solstoderna; och riket hade ro under honom.» Och längre fram talas det om, huru han i sina trångmål ropade till Herren och huru Herren hjälpte honom. I 15 kap. ha vi en mycket uppbygglig och härlig beskrivning på denne mans gudsförtröstan och frimodighet i Herrens tjänst. Där omtalas, hurusom Asa skaffade bort alla styggelser ur Juda och Benjamins land, varmed folket syndat mot Herren. Det berättas även om att han församlade hela Juda och Benjamin till Jerusalem och att de där ingingo det förbundet, att de skulle söka Herren, sina fäders Gud, av allt sitt hjärta och av all sin själ. »Och de gåvo Herren», heter det, »sin ed med hög röst under jubel, och under det att trumpeter och basuner ljödo. Och hela Juda gladde sig över eden; ty de hade svurit den av allt sitt hjärta, och de sökte Herren med hela sin vilja, och Han lät sig finnas av dem, och Han lät dem få ro på alla sidor»II

(15:14* I5)- Det är sålunda en underbar hänförelse för Gud och Plans vilja, som här gripit hela folket, och impulserna därtill hade utgått från den fromme, gudhängivne konungen.

Men då vi läsa längre fram, finna vi, att denne gudfruktige man ej förblev Herren lika trogen under fortsättningen av sitt liv. I 16 kap. se vi, hurusom han, tvärtemot Herrens vilja slöt förbund med konung Ben-Hadad i Aram mot Israels konung Baesa i stället för att såsom förut under farorna allenast söka Herrens hjälp. Det omtalas, hurusom en siare, d. v. s. en Guds profet, Hanani, då kom till Asa och sade till honom: »Eftersom du stödde dig på konungen i Aram och icke stödde dig på Herren, din Gud, därför har den arameiske konungens här sluppit undan din hand.» Och längre ned i samma kapitel berättas följande om Asa: »Och i sitt trettionionde regeringsår fick Asa en sjukdom i sina fötter, och sjukdomen blev övermåttan svår; men oaktat sin sjukdom sökte han icke Herren, utan allenast läkares hjälp.»

Tänk, huru svårt för en kristen att vara Herren lika trogen under hela sitt liv! Huru många tillkortakommanden och ofullkomligheter i tros-, tilliten till Herren uppenbaras ej i våra liv! Gud kastar i sin stora nåd ej bort sina barn för deras olydnad och bristande hörsamhet i fråga om att följa Andens maning och ledning i allt. MenII

säkert är, att vår otro och vår olydnad bedrövar Herren och hämmar vårt andliga livs fulla mognad och utveckling

i överensstämmelse med Herrens plan och Herrens avsikt med oss. Huru ofta händer det icke till exempel, att en människa mottagit underbara bevis på Herrens vilja och förmåga att bistå i sjukdomsnöd. Men rätt som det är, då något nytt prov kommer, ha vi glömt Herren och Hans förut givna hjälp. Och kanske det blir som med Asa: »men oaktat sin sjukdom sökte han icke Herren utan allenast läkares hjälp». Gud förkastar oss icke för evigt för sådana tillkortakommanden i tron, men det minskar välsignelsen i våra liv och bedrövar vår Frälsares hjärta. Ty Han är bedrövad över sina lärjungars otro, såsom vi kunna se av Matt. 17: 17, där Jesus, med hänsyn till både sina lärjungar och folket i allmänhet, utbrister i de klagande och förebrående orden: »O, du otrogna och vrånga släkte, huru länge måste Jag vara ibland eder? Huru länge måste Jag härda ut med eder?»

I 2 Krön. 17 läsa vi om konung Josafat. Det heter där så härligt om honom: »Och Herren var med Josafat, ty han vandrade på sin fader Davids första vägar och sökte icke Baal-erna, utan sökte sin faders Gud och vandrade efter Hans bud och gjorde icke såsom Israel. Därför befäste Herren konungadömet i hansII

hand, och hela Juda gav skänker åt Josafat, så att hans rikedom och ära blev stor. Och då hans frimodighet växte på Herrens vägar, skaffade han också bort offerhöjderna och Aserorna ur Juda.» Men så står det längre fram (18:1): »När Josafat nu hade kommit till stor rikedom och ära, befryndade han sig med Ahab.» Ahab var, som vi veta, konung i Israel och en mycket ogudaktig man, Det berättas sedan om Josafats olyckliga krigståg tillsammans med Ahab mot Aram. Sedan han återkommit till Jerusalem, sände Herren siaren Jehu, Hananis son, ut mot konung Josafat. Och denne sade till honom: »Skall man då hjälpa den ogudaktige? Skall du då älska dem, som hata Herren? För vad du har gjort vilar nu Herrens förtörnelse över dig.» Vi se emellertid, att Josafat böjde sig för Herren och gjorde bättring (19:4). Och därefter läsa vi i kap. 20, huru han vann härliga segrar genom sin förtröstan på Herren. I vers 20 läsa vi de sköna orden från hans mun: »Haven tro på Herren, eder Gud, så skolen I hava ro. Och tron på Hans profeter, så skolen I bliva lyckosamma.» Men så läsa vi längre fram (20:35) om åter ett förbund, som var emot Herrens vilja, sålunda ett nytt bevis på huru svårt även en gudhängiven man har att vandra stadigt och beständigt på Herrens rätta vägar.

Om konung Ussia läsa vi i 2 Krön. 26:4:II

»Han gjorde, vad rätt var i Herrens ögon, alldeles såsom hans fader Amasja hade gjort, och han sökte Gud, så länge Sakarja levde, han som aktade på Herrens syner, och så länge han sökte Herren, lät Gud det gå honom väl.» Men så heter det i 16 versen: »Men när han nu var så mäktig, blev hans hjärta högmodigt, så att han gjorde, vad fördärvligt var; han förbröt sig trolöst mot Herren, sin Gud, i det att han gick in i Herrens tempel för att antända rökelse på rökelsealtaret.»

Om den mycket fromme konung Hiskia läsa vi i 2 Krön, 29—32 kap. I 29 kap. säges det om honom, att han »gjorde, vad rätt var i Herrens ögon, alldeles såsom hans fader David hade gjort.» Och sedan berättas det mycket härliga ting om hans regering och om hans bön till Herren och om underbara segrar genom denna hans bön. Det var under hans regering, som Gud räddade Jerusalem på ett underbart sätt från undergång genom assyrierna. Under det att Hiskia jämte profeten Jesaja bådo till Herren och »ropade till himmelen», sände Herren en ängel, som förgjorde alla de tappra stridsmännen och furstarna och hövitsmännen i den assyriske konungens läger, så att han med skam måste draga tillbaka till sitt land.

Hiskia ropade även till Herren, då han var sjuk och i dödsnöd, och Herren grep in och3°

förlängde hans liv med 15 år. Men så heter det om honom: »Dock återgäldade Hiskia icke det goda, som hade blivit honom bevisat, utan hans hjärta blev högmodigt; därför kom för-törnelse över honom och över Juda och Jerusalem.» Ja, i sanning: »ett illfundigt och fördärvat ting är hjärtat framför allt annat; vem kan förstå det?» (Jer. 17:9).

Även den i mycket unga år gudhängivne, älsklige konung J o s i a, varom vi läsa i 2 Krön. 35 och följande kapitel, vandrade ej helt och hängivet ända till slutet på Herrens vägar utan handlade åtminstone i ett avseende efter sina egna beräkningar och i strid mot Guds vilja. Det heter om honom i 2 Krön. 35:22: »Men i stället för att vända om och lämna honom i fred förklädde Josia sig och gick att strida mot honom, utan att höra på Nekos ord,

som dock kommo från Guds mun.»

Ja, detta är i sanning nedslående fakta ur Guds eget ord, både i fråga om församlingarna i Uppenbarelseboken och Juda konungar. Dessa exempel visa, att vägen i Jesu efterföljelse är smal och besvärlig till följd av människohjärtats benägenhet att göra det onda och vandra efter sina egna tycken.4i

Men Herren kan dock föra oss segrande igenom.

Se vi på Jesu apostlar, så vet man om dem från historien, att de vandrade sin väg jrakt fram i Jesu fotspår, tills de alla nådde fram till martyrdöden för sin Mästare. Endast Johannes, »den lärjunge som Jesus älskade», dog en naturlig död med samma hängivna lärjungasinne som från begynnelsen. Jesus, som kallat oss till sina lärjungar och efterföljare, har även sörjt för att det skall vara möjligt för oss att bliva segervinnare, om vi blott använda de medel och möjligheter, som Han berett åt oss. Paulus, som var utsatt för större frestelser, faror och lidanden än de flesta Jesu efterföljare, kunde ändå triumferande utbrista: »Vem skulle kunna skilja oss från Kristi kärlek? Månne bedrövelse eller ångest eller förföljelse eller hunger eller nakenhet eller fara eller svärd? Så är ju skrivet: 'För Din skull varda vi dödade hela dagen; vi hava blivit aktade såsom slaktfår.' Nej, i allt detta vinna vi en härlig seger genom Honom, som har älskat oss. Ty jag är viss om, att varken död eller liv, varken änglar eller andefurstar, varken något som nu är eller något som skall komma, varken någon makt i höjden eller någon makt i djupet, ej heller något annat skapat skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vårII

Herre» (Rom. 8:35—39)- Må Herren få göra

oss till övervinnare, vad det än må kosta oss!

*

Sedan vi sålunda talat om behovet och nödvändigheten av andlig tillväxt, vilja vi nu visa på fyra vägar, som leda fram till en sådan tillväxt. Dessa vägar kunna vi karaktärisera på följande sätt: 1) djupare nedåt, 2) längre inåt, 3) vidare utåt och 4) högre uppåt. KAPITEL II.

Djupare nedåt.

ALLT kristet liv begynner med andlig fattigdom, med syndakännedom och sorg över synden, och den smala vägen är en väg i ödmjukhet, i självförnekelse och självlivets dödande. Med mindre man mister sitt liv i denna världen, kan man icke vinna livet i Gud.

I i Petr. 5:5, 6 läsa vi: »Ikläden eder alla i umgänget med varandra ödmjukheten såsom en tjänaredräkt. Ty 'Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka giver Han nåd'. Ödmjuken eder alltså under Guds mäktiga hand, för att Han må upphöja eder i sinom tid.» Vägen till andlig tillväxt går genom ödmjukhetens trånga, djupa dalar. Georg Miiller säger, att man i lekamligt avseende växer från barn till yngling och man, men att man andligen sett blir ett allt mindre och mindre barn. Och avser han därmedII

det ödmjuka barnasinnet, fritt från egen kraft och självtillit, då är det sant. Den vägen bör en sann kristen vandra. Han bör söka komma fram till ett alltmera förtroendefullt ocli innerligt barnaförhållande till Gud. Detta är vägen till verkligt framåtskridande.

Grundsynden i människan är högmodet.

Detta fruktansvärda gift, som genomsyrat den mänskliga naturen, kan ej människan befrias ifrån, så länge hon lever på jorden. Det vill åter och åter framträda i varje människas liv.

Det var, då ormen i Paradiset inbillade människan, att hon skulle. bliva såsom Gud, som han ingöt högmodets gift i henne. Och högmodet är det svåraste av allt för en människa att övervinna. Vi veta, huru genompyrt det naturliga sinnet är av högmod. Och särskilt när det gäller Gud och andliga ting, med vilken överlägsenhet och ringaktning ser icke den naturliga människan ned på allt sådant.

Högmodet gör, att en människa har svårt att se och erkänna sina synder. I den 36 psalmen läsa vi: »I mitt hjärta betänker jag, vad synden säger till den ogudaktige, till den, för vilkens ögon gudsfruktan ej finnes. Den intalar ju

honom, vad som är behagligt i hans ögon; att man icke skall finna hans missgärning och hata den.» Ja, den naturliga människan an-II

ser aldrig synden i sitt liv såsom farlig. Hon kan leva i alla möjliga synder och laster utan att på något sätt oroas av dem eller anse dem vara farliga. Det kan gå lätt för en människa att med munnen säga »jag, fattig, syndig människa», men att säga det i sanning och av hjärtat, det är oerhört svårt. Det kan ske endast genom Guds Helige Andes verk i hjärtat, då Han får överbevisa om synd.

Vårt naturliga högmod gör det även svårt för en människa att ödmjuka sig inför Gud och att böja sig i bekännelse inför Honom. Människan har av naturen en oerhörd motvilja för att böja sig inför Gud. Det är ju dock ett villkor för frälsningen — att ödmjuka sig inför Gud och bekänna sina synder. Jag läste för flera år sedan en levnadsteckning över den norrländske väckelsepredikanten Zak. Lindmark. Det berättas där om en man, i vars hem han bodde en bel vinter. Innan de båda männen, som i det yttre blivit goda vänner, skildes åt, begärde Lindmark, att mannen skulle giva honom ett löfte. Mannen undrade, vad det kunde gälla, och trodde, att Lindmark ville, att han skulle lova att lämna sig åt Gud. Lindmark önskade emellertid, att mannen skulle lova honom, att han nästa dag vid sitt arbete i skogen tre gånger skulle falla på sina knän och säga de fyra orden: »Käre Gud, om-II

vänd mig!» Efter någon tvekan lovade mannen att göra det, och följden blev, att han snart blev frälst. När så Lindmark frågade mannen, huru det kändes första gången, han skulle böja sina knän, svarade han, att det kändes, som om »jag skulle ha brutit omkull en björkstubbe. Andra gången gick det litet lättare. Då kom det till och med en tår i ögat. Och tredje gången gick det av sig självt. Det var nästan som ett behov att få knäböja.» Andligen sett är det, som om både benen och ryggen skulle gå utav, då en ogudaktig människa först skall böja sig inför Gud. Och djävulen, som vet, att han måste släppa sitt tag över en människa, som faller ned vid Jesu fötter, bekänner sina synder och åkallar Jesu namn, gör även allt för att hindra henne från att taga ett sådant steg. Många ofrälsta och självrättfärdiga människor anse, att det att böja sina knän i ett möte och så överlämna sig åt Gud är en alltför lätt och gen väg till frälsning. Men alla, som prövat på detsamma, veta, att det ingalunda är lätt för en syndare att falla Gud till fota och kanske inför en hel skara hånfulla åskådare begära frälsning och hjälp från Herren. Nej, det kostar oerhört på den gamla människan, ja, det blir i själva verket den gamla Adams död, då människan med ett uppriktigt och botfärdigt hjärta böjer sig inför Gud.II

Men högmodet reser även ett annat mycket svårt hinder i människans väg, då det gäller att taga emot frälsningen, och det är b 1 y g s e 1 n och skammen inför människor över att bliva en kristen. Såsom Jesus enligt profeten Jesaja var den mest föraktade och van-vördade, ja, så att man gömde bort ansiktet för Honom och aktade Honom för intet, så är även en levande kristendom det mest vanärande och skamliga i människornas ögon. Jesus är ju dock i verkligheten den bäste, den högste och ädlaste, som trampat vår jord, och Hans rike har i vår tid nått snart runt hela jorden. Och den levande tron på Kristus har i alla tider höjt människan upp ur synd, last, skam och smuts och gjort henne ofta till en mångdubbelt bättre människa i både lekamligt och andligt avseende, än hon var, då hon tjänade synden. Men det oaktat är människan till följd av sitt naturliga syndafördärv sådan, att hon bespottar och hånar allt heligt. Och att bli en verklig kristen är därför förenat med ett övervinnande av detta förakt, som kommer en till del, om man verkligen lämnar sig åt Kristus. Det är även därför, som ett överlämnande åt Gud i ett offentligt möte har en så frigörande verkan, ty därigenom har man på en gång brutit med räddhågan för människor. Det finns människor, som gå i åratal och längta efter frid med Gud och som i hemlighet bedjaII

till Gud och söka att få allt klart med Honom, men som aldrig finna, vad de söka. Och hindret är ofta, att de äro rädda att visa sina behov inför människor. De blygas för Jesus och få därför aldrig den verkliga gemenskapen med Honom.

I omvändelsen sättes yxan till roten på högmodets träd i våra liv.

De goda tankarna om oss själva ha tagit slut. Jag har blivit en stackars syndare, som behöver Guds frälsande nåd och förbarmande. Min stolthet inför Gud har försvunnit. Jag ligger i min nöd såsom en utblottad tiggare vid Hans

fötter. Blygseln för människor har även fått dödsstöten, då jag fick nåd att frimodigt bekänna Jesu namn. Allt har i detta avseende blivit helt förändrat. Och ju grundligare omvändelsen är, ju djupare en människa blivit krossad, desto bättre förutsättning finnes för ett segrande och fruktbärande liv i fortsättningen.

Det är i allmänhet så, att de personer, som Gud fått mest och härligast använda till att utföra Hans uppdrag, ha varit sådana, som först blivit grundligt krossade och tillintetgjorda i sig själva, sådana som blivit verkligt små och ödmjuka.

Låt oss se till exempel på Mose. Då han var 40 år gammal och lärd i all Egyptens visdom och därtill en man, som av hela sitt hjärta älska-II

de Guds egendomsfolk och ville våga allt för dess bästa, var han i alla fall alldeles oduglig att vara ett Herrens redskap till att föra Israel ut ur träldomslandet. Han ville gå fram i egen kraft, och så våldförde han sig på en egyptier, som misshandlat en israelitisk man, och måste så fly. Sedan fick denne lärde man, som var uppfostrad vid Faraos hov, i 40 år gå i vall med fåren i Midjans öknar. Där fick han leva i umgänge med Gud och lära känna Honom bättre och på samma gång lära förstå sin egen oduglighet och oförmåga. Men på det underliga sättet krossad, förödmjukad och tillintetgjord i sig själv, blev han förberedd att bliva Herrens lydiga redskap att föra Israel ur träldomslandet.

Se vi på den store hednaaposteln Paulus, kanske Guds största redskap under alla tider för Guds rikes uppbyggande i världen näst Mästaren själv, så blev denne nitälskande farisé så grundligt krossad och förödmjukad, då han fick sitt möte med Jesus utanför Damaskus, att få människor varit så ödmjuka som han. Han är icke blott den ringaste bland apostlarna och ovärdig att kallas apostel, ja, icke blott den ringaste bland alla de heliga, utan till och med den förnämste ibland syndare, så att när Gud frälste honom, Han, enligt Paulus' mening, statuerade ett särskilt exempel på sin oerhörda makt att kunna frälsa även de mest fallna syn-4 — Andlig tillväxt.3°

dare. I detta avseende ansåg han sig hava blivit en förebild för de frälsta i alla tider. Och dessa uttryck voro ej tomma ord i Paulus* mun utan ett sant uttryck för den känsla av ovärdighet, som han hade inför Guds underbara, oförskyllda nåd. Och detta ödmjuka sinne utmärkte Paulus under hela hans liv. Han kände sig även så beroende av Gud i allt, att han icke ens ansåg sig kunna tänka en god tanke såsom av sig själv, utan om han var till något gott duglig, så var det från Gud,

Och dock fanns det ingen falsk ödmjukhet hos Paulus. Han var på samma gång medveten om vad Guds nåd uträttat med och genom honom, och han var synnerligen mån om att Guds kraft skulle få uppenbara sig i hans liv till främjande av Herrens rikssak på jorden. »Jag har», säger han, »arbetat mer än de alla, dock icke jag, utan Guds nåd, som är i mig.» Om Gud skall få sin väg med våra liv, få vi ej stanna varken i vår egen självtillit och godhet eller i vår oduglighet och ovärdighet, utan vi måste genom en levande tro taga »emot de rikedomar, som Gud har i beredskap åt de fattiga människobarnen. Endast så bliva våra liv fruktbärande för Gud.

Även kyrkans historia vittnar om att ju grundligare en människa i omvändelsen blivit krossad och tömd på sig själv, desto bättre redskap har5i

hon blivit i Guds hand. Luthers liv vittnar därom. Hans syndakännedom och syndanöd var grundlig och genomträngande, och han var villig till allt slags förödmjukelse, blott han kunde vinna Guds nåd. Hans vistelse i klostret, där han, fastän filosofie doktor, fick ödmjuka sig genom att gå med tiggarpåsen för att samla ihop allmosor till uppehälle åt klostrets innevånare, visade, att han gärna ville mista sitt liv i denna världen, blott han kunde vinna Guds välbehag och så erhålla det eviga livet. Gud använde även denne heluppgivne och andligt förödmjukade man till ett underbart verk i sitt rike.

Den store Kina-missionären Hudson Taylor, Kina Inland Missionens grundläggare, säger: »Då Gud såg efter en man för missionen i Kina, såg Han om där fanns någon så liten, att Han kunde använda honom.» Han fick då fatt i denne man, som brann av nit för Kinas frälsning men som ansåg sig själv alldeles oduglig att gå till Kina som missionär. Gud använde honom emellertid, såsom vi veta, till ett underbart verk.

Och det är ej blott dessa stormän i Guds rike, som vandrat fram på ödmjukhetens smala väg och som Gud givit rik och stor nåd. Det gäller varje kristen, att ju grundligare Gud får förödmjuka och tömma en sådan på all egen kraft och självtillit, desto större förutsättning har hanII

att bli bevarad och utveckla sig som en verklig kristen. Desto mer kan Guds nåd uppfylla hans liv, och desto mer kan Gud använda honom till välsignelse för sin rikssak på jorden.

Men om sålunda högmodet har fått dödsstöten genom en sann omvändelse och hjärte-omskapelse,

måste dock alltfort högmodets ogräs dödas och utrotas i en kristens liv,

om det skall bliva tillväxt i fortsättningen. Vi måste alltjämt under samlivet med Gud gå framåt på ödmjukhetens och självutblottelsens smala väg.

Tyvärr visar det sig, att högmodet alltjämt vill sticka fram och växa till även i Jesu lärjungars liv och att Gud har mycket arbete med sina barn för att kunna föra dem fram på den sanna ödmjukhetens smala väg, som alltjämt är förutsättningen för andligt framåtskridande. Den andliga fattigdomen och självkännedomen är alltjämt villkoret för att en kristen skall kunna taga emot mer utav Guds rikedomar.

Se vi på Jesu första lärjungar, finna vi, hum högmodet åter och åter stack fram på ett, som vi väl kunna tycka, mången gång ganska naivt sätt. Sålunda tvistade de ibland med varandra om vem som skulle räknas för den störste (Luk.II

22:24). Jesus gav dem då en allvarlig förmaning till ödmjukhet. Han sade till dem: »Konungarna uppträda mot sina folk såsom härskare, och de som hava myndighet över folken låta kalla sig 'nådige herrar'. Men så är det icke med eder; utan den som är störst ibland eder, han vare säsom den yngste, och den som är den förnämste, han vare såsom en tjänare. Ty vilken är större: den som ligger till bords eller den som tjänar? Är det icke den som ligger till bords? Och likväl är Jag här ibland eder såsom en tjänare.» Och vid ett annat tillfälle gav Han dem en åskådningslektion i ödmjukhet, i det Han kallade fram ett barn och ställde det mitt ibland sina lärjungar och sade: »Den som nu så ödmjukar sig, att han bliver såsom detta barn, han är den störste i himmelriket.» De hade frågat Jesus, vilken som väl var den störste i himmelriket. Men Jesus antydde här, att det behövde att ske en hjärteomskapelse hos dem, om de ens skulle kunna komma in i himmelriket. De talade vid andra tillfällen mera enskilt för sig själva om samma sak. Vi förstå sålunda, att denna tanke om storhet väldigt ofta rörde sig i deras inre. Människor, som mena sig vara värda särskilda äreplatser i Guds rike, må sålunda i första hand se till, att de överhuvud få komma in där. De som anse sig självskrivna framför alla andra för himmelen, de ståII

i stor fara att genom högmod bliva helt utestängda därifrån. Det föll aldrig fariséerna på Jesu tid in, att de kunde gå miste om himmelen. De voro enligt sin mening Abrahams barn, och såsom sådana skulle de självfallet ha företrädesrätt till himmelen. Men Jesus hade, såsom vi veta, en annan tanke om dem, och Han sade) dem även oförbehållsamt sin mening, att de voro »av den fadern djävulen».

Vi se även vid ett tillfälle, att Sebedei söners moder kom fram till Jesus och begärde, att hennes båda söner Jakob och Johannes skulle få sitta den ene på Hans högra och den andre på Hans vänstra sida uti Hans rike. Det naturliga sinnet söker alltid efter de främsta platserna, vill alltid komma upp över andra, och tyvärr vill detta sinne följa med in även i de troendes liv. Man vill bliva bemärkt och stor i andligt avseende, sedan man slutat att tävla om världens äreplatser.

I i Tim. 3:6 skriver aposteln Paulus om en biskop, att han icke bör vara nyomvänd, »för att han icke skall förblindas av högmod och så hemfalla under djävulens dom». Detta visar, att till och med en person, som kan komma i fråga till föreståndare för en Guds församling, kan bliva förblindad av högmod.

I sitt första brev till korintierna varnar även Paulus gån g på gån g för uppblåsthet och hög-II

mod. I kap. 4:18, 19 skriver han: »Nu är det väl så, att somliga hava blivit uppblåsta, under förmenande, att jag icke skulle komma till eder. Men om Herren så vill, skall jag snart komma till eder; och då skall jag lära känna, icke dessa uppblåsta människors ord, utan deras kraft.» Och i kap. 5:2 säger han: »Och ändå ären I uppblåsta och

haven icke fastmer blivit uppfyllda av sådan sorg, att I haven drivit ur eder krets den, som har gjort detta.» De hade felat och borde ödmjukt erkänna sin försummelse, när det gällde att rensa ut syndens ogräs ur församlingen, men i stället voro de uppblåsta och ansågo sig för mer än andra kristna, och särskilt sågo de ned med förakt på Paulus, som ändock Gud använt till deras omvändelse. Det var uppblåsta, falska lärare, som hade insmugit sig ibland dem och som gjorde allt för att nedgöra Paulus' apostoliska anseende, för att de själva skulle bliva ärade och få väldet över korintierna. Ett sorgligt skådespel, som upprepar sig både här och där under alla tider! Huru ofta få icke redliga, trogna Herrens tjänare kämpa en fruktansvärd kamp mot sådana där övermodiga, uppblåsta vittnen, som tränga sig in i församlingarna och med sina kanske understundom rika gåvor och sitt hänsynslösa »gåpåaresinne» rycka med sigII

de obeprövade och obefästade och så få dem att nitälska för sig själva, under det man inbillar dem, att de nitälska för Gud.

Brännmaterialet för högmodet i en kristens liv

är av många slag. Vi vilja här peka på några.

Stora andliga gåvor och erfarenheter kunna bliva ett sådant brännmaterial. Själve Paulus talar därom i sitt eget liv. Han säger i 2 Kor. 12:7: »Och för att jag icke skall förhäva mig på grund av mina övermåttan höga uppenbarelser, har jag fått en törntagg i mitt kött, en satans ängel, som skall slå mig i ansiktet, för att jag icke skall förhäva mig.» Det fanns sålunda även hos en sådan man som Paulus möjlighet till förhävelse. Och Gud måste därför behandla honom på ett särskilt sätt, sända honom ett lidande, som förödmjukade honom och höll honom nere, så att han kände sin egen hjälplöshet. Det är Guds sätt i alla tider att handla med sina heliga. Om Gud ger dem underbara gåvor och välsignelser, underbara erfarenheter av sin nåd och använder dem till rik välsignelse i sitt verk på jorden, så måste Han även se till, att det blir motsvarande barlast i en sådan Jesu lärjunges liv i form av förödmjukelser, trångmål, lidanden, ja, vanära för Jesu namns skull.

I vår tid, då Guds Ande mångenstädes är rik-II

ligen utgjuten och de andliga gåvorna kommit i bruk i Guds församling, finnes det många bröder och systrar, som tyvärr förhävt sig över de andliga gåvor, som Gud givit dem, och som blivit uppblåsta däröver. De ha därigenom själva blivit andligen fördärvade, och de ha även blivit till stor skada för Guds verk och åstadkommit, att de andliga gåvorna på många ställen råkat i vanrykte och i mångas ögon förlorat sitt värde. Det finns tyvärr många andliga såpbubblor i vår tid, som en gång lyst med ett stort andligt ljus eller rättare kanske med ett förment sådant och som stigit allt högre och högre i egna och andras ögon, tills hela såpbubblan spruckit och den uppblåsta människan fallit tillsammans och andligen sett slocknat och blivit till intet. Ju ödmjukare en människa är, desto mer kan Gud uppenbara sin kraft i och genom henne och meddela henne av sina rikedomar och djupa uppenbarelser. Och säkert är, att om Guds församling i fortsättningen skall kunna mottaga mera av Gud, om Guds kraft och de andliga gåvorna skola kunna i allt rikare mått uppenbara sig, då måste Gud få föra oss djupare ned i ödmjukhet och längre fram, när det gäller enfaldigt barnasinne.

Ett annat så att säga brännmaterial för högmodet hos mätiniskan är stor kunskap eller förment sådan. Paulus säger i i Kor.II

8:i, 2, att »kunskapen uppblåser, men kärleken uppbygger», och att »om någon menar sig hava fått någon kunskap, så har han ännu icke fått kunskap på ett sådant sätt, som han borde hava». Ett stort hinder för en människa att komma till Jesus och ödmjuka sig inför Honom och tro Hans ord är särskilt den falska kunskapen, och sådan kan även hindra en kristen under vandringen att komma närmare Gud. Det finns tyvärr även i vår tid många kristna, som tycka sig något vara i fråga om kunskap och förstånd och som gärna hängiva sig åt disputerande och ordaträtor, ja, »oandligt och tomt prat» (2 Tim. 2:16). Om dessa skriver Paulus i i 'Tim. 6:3—5 följande: »Om någon förkunnar främmande läror och icke håller sig till sunda ord — vår Herres, Jesu Kristi, ord — och till den lära, som hör gudsfruktan till, då är han förblindad av högmod, och detta, fastän han intet förstår, utan är såsom från vettet i sitt begär efter disputerande och ordstrider, vilka vålla avund, kiv, smädelser,

ondskefulla misstankar och ständiga tvister mellan människor, som äro fördärvade i sitt sinne och hava tappat bort sanningen, människor, som mena, att gudsfruktan är ett medel till vinning.»

Vi hava tyvärr många i vår tid, som kommit på avvägar genom dylika tankar om sig själva. Vi hava före detta bröder inom pingstväckelsen,II

som blivit uppblåsta genom sin inbillade stora kunskap och som menat sig vara alldeles särskilt stora ljus men på det sättet kommit alldeles av vägen och blivit ofruktbara grenar i vinträdet. Må Gud bevara oss alla, och må Gud hjälpa var och en, som menar sig något vara! Den kärlek, varom Paulus talar i i Kor. 13, den förhäver sig icke och uppblåses icke. Må denna kärlek få fylla varje frälst broders och systers liv! Det är också fruktansvärt att se, huru svårt det är för Gud att kunna få återföra en människa från de falska lärornas och den falska kunskapens avvägar och åter in på ödmjukhetens och sanningens smala men välsignade stig.

Den sanna och verkliga kunskapen utgör i och för sig intet hinder för en människa att tro på Gud och finna gemenskap med Honom. Under det att många egentligen mycket litet bildade och kunniga personer — sådana måhända som endast läppjat något på kunskapens bägare, kanske läst någon kvasivetenskaplig otroslitteratur — anse det omöjligt att till följd av denna sin lärdom tro på Jesus, finns det många mycket stora lärdomsljus i världen, som ödmjukt böjt sig för den gudomliga sanningen. Det är icke så mycket förståndet och svårigheterna att fatta de eviga tingen, som hålla människorna borta från tron på Gud. Det är mera viljan hos människan, varpå otron kommer an. Högmodet och6o

traktandet efter äran ute i världen äro i allmänhet det stora hindret för tron.

Vi skulle kunna anföra en hel rad exempel på lärda män, som trots sin stora kunskap ändock trott på Gud och varit Hans ödmjuka lärjungar. Vi meddela här endast några särskilt kända exempel. Kopernikus, grundläggaren av vårt världssystem, har låtit inhugga på sin gravsten följande ord, som visa, att han var en ödmjuk kristen: »Icke den nåd, som Paulus undfick, begär jag, icke heller den nåd, varmed Du begåvat Petrus, blott den, som Du gav åt rövaren, blott den utbeder jag mig.» Den store vetenskapsmannen Kepler, vars naturlagar jämte KTewtons bilda underlaget för vår astronomi, slutar sitt mest betydande verk med de orden: »Jag tackar Dig, Skapare och Herre, att Du skänkt mig denna glädje över Din skapelse, denna hänryckning över Dina händers verk. Jag har för människorna förkunnat Dina verks härlighet, så långt som min ändliga ande förmådde fatta Din oändlighet. Där jag sagt något, som är Dig ovärdigt eller möjligen skulle ha eftertraktat min egen ära, värdes nådigt förlåta mig det!» Isak Newton, den store naturvetenskapsmannen, var en ivrig och ödmjuk bibelläsare och nämnde icke Guds namn utan att blotta sitt huvud. Och även en av vårt lands allra förnämsta vetenskapsmän, Carl von Linné, trodde4i

på Gud och förhävde sig icke emot Iionom till följd av sitt vetande. Han säger någonstädes i sina skrifter, att han såg skuggan av den Allsmäktige skymta förbi därute i naturens underbara värld och att han av vördnad skylde sitt ansikte. Och vem, som icke är förblindad av denna världens gud, kan undgå att i naturen skåda en skymt av Guds majestät och med sångaren utbrista: »När så mycket skönt i varje åder av skapelsen och livet sig förråder, hur härlig måste icke själva källan vara, den evigt klara.»

Vi vilja så tala något om

medel mot högmodet.

Det första medlet mot högmodet är att, såsom Petrus säger i det förut anförda ordet, ödmjuka oss under Guds mäktiga hand. Utan denna Guds mäktiga hand i våra liv vore det snart ute med oss. Och det är synnerligen viktigt för oss, att vi böja oss under denna mäktiga hand, om vi skola kunna gå vägen och komma fram till målet. Det är icke vi själva, som sköta om vårt andliga liv i första hand, utan det är Herren, som givit oss det, som även ansar och vårdar det i fortsättningen. Det är den himmelske vingårdsmannen, somII

rensar grenen, att den skall bära mera frukt. Prisat vare Herrens dyra namn därför! Det gäller för oss att låta Herren rensa oss, att med stillhet och ödmjukhet låta Herren beskära grenen, om det också skulle bliva mycket smärtsamt och påkostande för vår naturliga människa. Gud har många medel för vår tuktan och fostran, och blott

vi stilla oss under Hans tuktande och fostrande hand, så rensar Herren oss ifrån högmodets gift. Tänk, vilket underbart verk, Gud utförde med sin lärjunge Petrus, denne mycket egensinnige, självtillitsfulle och häftige lärjunge! När han till slut fick ge sitt liv för sin Mästare, ansåg han sig, såsom det berättas, ovärdig att bliva korsfäst på samma sätt som Mästaren, varför han begärde att få hänga med huvudet nedåt på korset. Han hade gått i Mästarens skola och lärt sig den svåra läxan ödmjukhet på ett särskilt grundligt sätt. Och bliva vi bara stilla och underkasta oss Mästarehandens ans, så skall Gud utföra samma härliga verk med oss alla. Prisat vare Hans heliga namn 1

Hebreerbrevets författare säger i kapitlet 12: 5—11: »Min son, förkasta icke Herrens aga och giv dig icke över, när du tuktas av Honom. Ty den Herren älskar, den agar Han, och Han straffar med riset var son, som Han har kär. Det är till eder fostran, som I fån utstå lidande; Gud handlar med eder såsom med söner. Ty63

var finnes den son, som icke bliver agad av sin fader? Om I lämnadens utan aga, medan alla andra finge sin del därav, så voren I oäkta söner och icke äkta. Vidare: vi hava haft köttsliga fäder, som agade oss, och vi visade försyn för dem; skola vi då icke mycket mer vara underdåniga andarnas Fader, så att vi få leva? De förra agade oss ju för en kort tid, såsom det syntes dem gott, men denne agar oss för vårt verkliga gagn, för att vi skola få del av Hans härlighet. Väl synes all aga för tillfället vara icke till glädje, utan till sorg; men efteråt bär den, för dem som hava blivit fostrade därmed!, en fridsfrukt, som är rättfärdighet.»

Och Jakob skriver (1:2, 3, 12): »Mina bröder, hållen det för idel glädje, när I kommen i allehanda frestelser, och veten, att om eder tro håller provet, så verkar detta ståndaktighet, -r-Salig är den man, som är ståndaktig i frestelsen; ty när han har bestått sitt prov, skall han få livets krona, vilken Gud har lovat åt dem, som älska Honom.»

Ja, pris ske Gud! Han sköter om sina svaga barn, såsom de behöva det. Han har många medel i sin hand: sjukdomar av olika slag, frestelser och svårigheter, så att det ibland kan synas, som om allt skulle gå under. Men Han sitter själv vid smältdegeln och ser till, att hettan, som skall smälta metallen, så att guldet64

blir renat från slagg, ej blir för stark, så att alltsammans blir fördärvat.

Han kan även använda människor för vår fostran, människor måhända med onda tungor, vilka de vässa emot Guds barn, eller som eljest på allt sätt stå efter att skada oss. Det gäller då att handla efter apostelns ord i Rom. 12: 17—21: »Vedergällen ingen med ont för ont. Vinnläggen eder om vad gott är inför var man. Hållen frid med alla människor, om möjligt är, och så mycket som på eder beror. Hamnens icke eder själva, mina älskade, utan lämnen rum för vredesdomen; ty det är skrivet: 'Min är hämnden, Jag skall vedergälla det', säger Herren. Fastmer, 'om din ovän är hungrig, så giv honom att äta, om han är törstig, så giv honom att dricka; om clu så gör, samlar du glödande kol på hans huvud'. Låt dig icke övervinnas av det onda, utan övervinn det onda med det goda.»

I 2 Sam. 16 kapitel läsa vi om konung David, att en man vid namn Simei vid ett tillfälle ban-nade honom. Det var, när David flydde för sin son Absalom och sålunda befann sig i nöd och trångmål. En av konungens härhövitsmän ville gå och hugga huvudet av den bannande mannen, men konungen tillät det icke utan svarade: »Om han förbannar, och om det är Herren, som har bjudit honom att förbanna David, vem törs65

då fråga: 'Varför gör du så?'» Och David befallde, att man skulle låta honom vara, ty han trodde, att det var Herren, som hade befallt honom det. David ödmjukade sig här under Guds mäktiga hand och fick därutav välsignelse för sin inre människa. Och Gud upphöjde honom åter, då Hans tid var inne. Och så vill Han göra med oss alla, om vi i stillhet och ödmjukhet böja oss under de besvärliga skickel-serna i våra liv och taga dem ifrån Gud såsom medel för vår fostran.

Sammanlevnaden i församlingen Guds barn emellan är även ägnad att fostra dem och hjälpa dem att i kärlek fördraga varandras fel och svagheter och att bära varandras bördor. För det köttsliga och högmodiga sinnet, som alltid vill följa sin egen vilja och som alltid menar, att man själv har rätt i allt, är församlingen en fostringsskola, som kan bliva till stor välsignelse, om man är villig att böja sig, då det vill bära emot och då andra starka viljor

söka få råda. Det är tyvärr många i församlingarna både här och där, som icke »vilja veta av någon myndighet» (Tit. i:io). Och är det i församlingen brist på ledare med verklig myndighet från Gud, vålla sådana personer ofta stora svårigheter i församlingen. Och ofta, då de känna någon verklig myndighet över sig, lämna de hellre församlingen och ställa sig antingen en-5 — And, ig tillväxt66

samma eller försöka att komma in i någon annan församling, där de tro sig kunna få spela herrar. Sådana människor bliva i regeln odugliga för himmelen, om de ej böja sig. De passa ej där, då de icke vilja låta fostra sig in i verklig harmoni med Guds församling på jorden. I Guds församling i himmelen komma dess bättre inga fridstörare in. Där skall allt forma sig till den fullkomligaste harmoni. Och vilja vi vara med bland de heliga i himmelen, måste Gud få hjälpa oss att bliva ett med de heliga på jorden. Lyckliga därför alla, som låta svårigheter och verkliga eller förmenta orättvisor, som vi kunna bli utsatta för i församlingen på jorden, böja oss och göra oss förlåtande och överseende, så att köttet därigenom dödas och den sanna ödmjukheten växer till i våra liv.

Ett tredje medel mot högmodet är att studera Kristi ödmjukhets exempel.

Paulus manar oss, som vi minnas, i Fil. 2: 5—8 sålunda: »Våren så till sinnes, som Kristus Jesus var, Han, som var till i Gudsskepnad men icke räknade jämlikheten med Gud såsom ett byte utan utblottade sig själv, i det Han antog tjänare-skepnad, när Han kom i människogestalt. Så befanns Han i utvärtes måtto vara såsom en människa och ödmjukade sig och blev lydig intill döden, ja, intill döden på korset.»67

Jesus var i alla stycken ett exempel för oss i ödmjukhet. Allt, som i allmänhet är ägnat att verka högmod i våra liv, försakade Han, Han föddes hitned i det största armod. Ingen har haft ett så tarvligt mottagande på jorden som himmelens och jordens Herre. Hans första viloplats här på jorden var en krubba i ett stall. Hans föräldrar voro ett ringa arbetsfolk från en ringa, föraktad stad. Han hade ej blivit utbildad i någon som helst mänsklig lärdomsskola. Han hade inga jordiska ägodelar. Han kunde säga om sig: »Rävarna hava kulor och himmelens fåglar hava nästen; men Människosonen har ingen plats, där Han kan vila sitt huvud» (Luk. 9:58). Han gick härnere i möda och arbete och fördrog med stort tålamod sina motståndares ständiga anfall och försök att bringa Honom på fall. Hebreerbrevets författare ställer även en maning till oss att »se på Jesus, tronsi hövding och fullkomnare, på Honom, som i stället för att taga den glädje, som låg framför Honom, utstod korsets lidande och aktade smäleken för intet och som nu sitter på högra sidan om Guds tron. Ja, på Honom, som har utstått så mycken gensägelse av syndare, på Honom mån I tänka, så att I icke tröttnen och uppgivens i edra själar.»

Han hade aldrig behövt att gå en sådan förödmjukelsens väg, om Han ej velat. Det var68

alltigenom av fri, oförskylld kärlek till en fallen värld, som Han underkastade sig allt detta. Det borde därför vara vår glädje att få likna Honom och bära korset i Hans efterföljd. Paulus säger även: »Åt eder har ju förunnats icke allenast att tro på Kristus, utan ock att lida för Hans skull» (Fil. i: 29). Studera vi Jesu liv och Hans ödmjukhets exempel, kunna vi ej gärna förfalla till högmodiga tankar om oss själva. Vi känna oss i stället mycket ovärdiga att få räknas som Hans vänner och lärjungar.

Jesus ger även sina lärjungar sista kvällen, Han var tillsammans med dem, ett exempel av ödmjukhet, då Han binder om sig en linneduk och står upp för att två sina lärjungars fötter. Han säger även då de allvarliga, gripande och manande orden: »Förstån I, vad Jag har gjort med eder? I kallen Mig 'Mästare' och 'Herre', och I sägen rätt, ty Jag är så. Har nu Jag, eder Herre och Mästare, tvagit edra fötter, så ären, ock I pliktiga att två varandras fötter. Jag har ju givit eder ett föredöme, för att I skolen göra, såsom Jag har gjort mot eder. Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: Tjänaren är icke förmer än sin herre, ej heller sändebudet förmer än den som har sänt honom. Då I veten detta, saliga ären I, om I ock gören det» (Joh. 13:12 b-i 7)-

Jesus ödmjukade sig även däri att Han i allt69

var beroende av sin himmelske Fader. I Joh. 5:19 läsa vi: »Då talade Jesus åter och sade till dem: 'Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: Sonen kan icke göra något av sig själv, utan Han gör allenast, vad Han ser Fadern göra; ty vad Han gör, det gör likaledes ock Sonen», och i Joh. 5:30: »Jag kan icke göra något av Mig själv.

Såsom Jag hör, så dömer Jag; och Min dom är rättvis, ty Jag söker icke Min vilja utan dens vilja, som har sänt Mig», samt i Joh. 14:10: »Tror du icke, att Jag är i Fadern, och att Fadern är i Mig? De ord, Jag talar till eder, talar Jag icke av Mig själv. Och gärningarna, dem gör Fadern, som bor i Mig; de äro Hans verk.» Jesus var således intet i sig själv. Allt vad Han tänkte, sade och gjorde var ett utflöde från Fadern, som bodde i Honom och verkade genom Honom som sitt redskap. Så måste det även vara med oss, om vi skola kunna uträtta något, som har verkligt värde inför Gud. Paulus säger i 2 Kor. 3:5: »Icke som om vi av oss själva vore skickliga att tänka ut något, såsom komme det från oss själva, utan den skicklighet, vi hava, kommer från Gud.» Den sanna ödmjukheten består sålunda även uti detta ständiga beroende av Gud, som allena gör oss skickliga till att göra det som är gott och välbehagligt för Gud.

*7°

En fjärde väg till sann ödmjukhet är

mottagande av den Helige Andes kraft.

Liksom vi ej kunna mottaga frälsning genom att blott studera, vad Jesus gjort för oss på Golgata, utan behöva den Helige Ande, som gör oss delaktiga av frälsningens nåd, så måste även den Helige Ande göra oss delaktiga av en gudomlig kraft, varigenom vår gamla natur dödas och en ny natur uppkommer och tillväexr i oss. Prisad vare Gud! Genom att Anden tar sin boning i våra hjärtan, kommer Kristi eget liv ditin. Vi få dö med Kristus och uppstå med Honom till ett nytt liv. Och denna dubbla förvandling den skall fortgå, så länge vi leva. Paulus säger i Fil. 3:10: »Ty jag vill lära känna Honom och Hans uppståndelses kraft och få känna delaktighet i Hans lidanden, i det jag bliver Honom lik genom en död sådan som Hans.» Dessa båda sidor av en kristens liv, dödsgemenskapen med Kristus och uppståndelsen med Honom, äro lika viktiga och gå hand i hand med varandra. Många vilja ha del i Kristi uppståndelsekraft utan att riktigt dö med Kristus. Att vara korsfäst med Kristus är ju nämligen mycket påkostande för den gamla människan. Hon vill helst bort från korset och endast erfara den lyftande och välsignade kraften av Kristi uppståndelseliv. Men Kristi kraft i våra71

liv har en dubbel verkan: den kuvar egenlivet och gör oss milda, tåliga och ödmjuka, såsom Jesus var. Men den sätter oss även i stånd att verka Guds verk, att utföra kraftgärningar i Hans namn o. s. v. När det är fråga om kraft-meddelelse genom Anden, tänker man mest på den senare sidan av kraften — frimodighet att vittna om Kristus, att böta sjunka, att äga och bruka Andens mångahanda gåvor o. s, v. Men vi behöva lika mycket och i första hand kraft till jagets och egenviljans död. Vi läsa i Kol, i: 11: »Och genom Hans härliga makt skolen I på allt sätt uppfyllas av kraft till att bevisa ståndaktighet och tålamod i allt.» Jesus var som störst, då Han var Offerlammet, som borttog världens synd. I Upp. 5 läsa vi om det slaktade Lammet, som var den ende i hela universum, som hade makt från Gud att taga bokrullen och bryta dess insegel. Det är underbart med denna kraft i den gudomliga lammnaturen, som Herren vill ingjuta även i sina barns hjärtan.

Vi vilja här påvisa några sidor i en kristens liv, där han behöver just denna sidan av den gudomliga kraften, varigenom just högmodet och egenlivet motarbetas.

1) Kraft att bära smälek med Jesus.

Denna kraft sakna vi av naturen, men Gud ger den genom kraftmeddelelsen ovanifrån. I Joh. 12:42, 43 läsa vi: »Dock funnos jämväl72

bland rådsherrarna många, som trodde på Honom; men för fariséernas skull ville de icke bekänna det, för att de icke skulle bliva utstötta ur synagogan. Ty de skattade högre att bliva ärade av människor än att bliva ärade av Gud.» Detta sinnelag är varje naturlig människas. Herren allena förmår förvandla våra liv, så att vi skatta äran av Gud, Guds vänskap, för mer än äran av människor och människors gunst.

Jesus säger även i Luk. 9:26: »Den som blyges för Mig och för Mina ord, för honom skall Människosonen blygas, när Han kommer i sin och sin Faders och de heliga änglarnas härlighet», och i Matt. 10:32, 33: »Därför, var och en som bekänner Mig inför människorna, honom skall ock Jag kännas vid inför Min Fader, som är i himmelen. Men den som förnekar Mig inför människorna, honom skall ock Jag förneka inför Min Fader, som är

i himmelen.» Hebreerbrevets författare ställer även den maningen till oss: »Låtom oss alltså gå ut till Honom 'utanför lägret' och bära Hans smälek» (I3:I3)- Jesu lärjungars liv blir ett liv utanför världens läger — även utanför de religiösa världslägren, Lever man verkligen för Jesus, blir man snart i likhet med Mästaren förvisad utanför lägret. Så har det gått med de heliga i alla tider. De världsliga kristna ha icke haft någon plats för dem i sina religiösa läger, och73

den ogudaktiga världen har ej heller känts vid dem. Men Jesus har givit dem den kraft, de behövt, för att med glädje lida smälek med och för Jesus.

2) Kraft att bevisa saktmod, då man blir personligen anfallen.

Jesus säger i Bergspredikan: »I haven hört, att det är sagt: 'Öga för öga och tand för tand.' Men Jag säger eder, att I icke skolen stå emot en oförrätt; utan om någon slår dig på den högra kinden, så vänd ock den andra till åt honom; och om någon vill gå till rätta med dig för att beröva dig din livklädnad, så låt honom få manteln med; och om någon tvingar dig att till hans tjänst gå med en mil, så gå två med honom» (Matt. 5:38—41). Det är ej möjligt att genom egen kraft ådagalägga ett sådant sinnelag. Men om Pauli bekännelse: »Nu lever icke mer jag, utan Kristus lever i mig» blir en verklighet i våra liv, då blir det möjligt att likna Honom, som när Han blev smädad, icke smädade igen, och när Han led, icke hotade utan överlämnade sin sak åt Honom, som dömer rättvist» (1 Petr. 2:23).

Paulus manar oss även i Rom. 12:19—21: »Hämnens icke eder själva, mina älskade, utan lämnen rum för vredesdomen; ty det är skrivet: 'Min är hämnden, Jag skall vedergälla det, säger Herren.' Fastmer, 'om din ovän är hungrig, så74

giv honom att äta, om han är törstig, så giv honom att dricka; ty om du så gör, samlar du glödande kol på hans huvud.' Låt dig icke övervinnas av det onda, utan övervinn det onda med det goda.»

Endast genom Kristi liv i oss kunna vi vinna seger över oss själva i detta avseende.

3) Kraft att älska sina ovänner.

Jesus säger i Bergspredikan: »Men Jag säger eder: Älsken edra ovänner och bedjen för dem som förfölja eder, och våren så eder himmelske Faders barn; Han låter ju sin sol gå upp över både onda och goda, och låter det regna över både rättfärdiga och orättfärdiga. Ty om I älsken dem som älska eder, vad lön kunnen I få därför? Göra icke publikanerna detsamma? Och om I visen vänlighet mot edra bröder allenast, vad synnerligt gören I därmed? Göra icke hedningarna detsamma? Våren alltså I fullkomliga, såsom eder himmelske Fader är fullkomlig» (Matt. 5:44—48).

Ja, det är stora krav, kunna vi säga, som här ställas på Jesu lärjungar. Och de bliva möjliga att efterkomma endast genom att vi fullkomligt dö oss själva och Kristus helt tager gestalt i oss. Kristus älskade sina värsta fiender, och Han bad på korset för sina bödlar. Stefanus, en av Hans lärjungar, kunde även, fylld av Helig Ande, bedja för dem, som stenade ho-75

nom: »Herre, tillräkna dem icke denna synd!» Mästaren själv hade tagit gestalt i honom. Och så vill Han göra i alla sina lärjungar.

I Ords. 25:21, 22 läsa vi även denna maning: »Om din ovän är hungrig, så giv honom att äta, och om han är törstig, så giv honom att dricka; så samlar du glödande kol på hans huvud, och Herren skall vedergälla dig.» Prisad vare Gud, som så kan förvandla en högmodig, egenkär och självisk människa, att hon kan få nåd att visa ett sådant sinne mot sina fiender och vedersakare! Men det behövs i sanning en hel och full självutblottelse och ett helt och fullt överlåtande åt Herren och Hans nåd.

4) Kraft att bekänna sina synder och felsteg och bedja om förlåte ls e.

Vi läsa åter ett ord ur Jesu lärjungars livsspegel, Bergspredikan. I Matt. 5: 23—26 säger Jesus: »Därför, om du kommer med din gåva till altaret, och där drager dig till minnes, att din broder har något emot dig, så lägg ned

din gåva där framför altaret, och gå först bort och förlik dig med din broder, och kom sedan och bär fram din gåva. Var villig till snar förlikning med din motpart, medan du ännu är med honom på vägen, så att din motpart icke drager dig inför domaren och domaren överlämnar dig åt rättstjänaren och du bliver kastad i fängelse. Sannerligen säger Jag dig: Du skall icke slippa;6

ut därifrån, förrän du har betalt den yttersta skärven.» Det finns tyvärr även troende Jesu lärjungar, som ha mycket svårt att kunna glömma och förlåta en oförrätt. Och i den mån det naturliga, köttsliga sinnet ännu får råda, kunna svåra konflikter uppstå även mellan Guds barn. Och många kristna hava stupat i djävulens snara, så att de slutat sitt liv i evigt mörker till följd av omöjligheten för dem att räcka en felande broder försoningens och förlåtelsens hand. Det är mycket viktigt, att ingen »bitter rot» får växa upp i våra hjärtan och bringa oss på fall.

Jesus framställde faran av att icke förlåta en felande broder även i berättelsen i Matt. 18:21 —35 om de båda skuldsatta tjänarna. Den tjänare, som fick den stora skulden efterskänkt men som ej ville förlåta sin felande medtjänare, fick tillbaka sin skuld och blev kastad i fängelse. Och Jesus tillägger de varnande orden: »Så skall ock Min himmelske Fader göra med eder, om I icke av hjärtat förlåten var och en sin broder» (v. 35).

I Ef. 4:31, 32 ställer aposteln Paulus följande maning till de kristna: »All bitterhet och häftighet och vrede, allt skriande och smädande, ja, allt vad ondska heter vare fjärran ifrån eder. Våren i stället goda och barmhärtiga mot varandra och förlåten varandra, såsom Gud i Kristus har förlåtit eder.» Man borde ej behöva77

ställa en sådan maning till verkliga kristna. Men erfarenheten visar, att den är behövlig och att vi behöva all Guds nåd, den Helige Andes underbara, frigörande kraft för att kunna bliva fria från vårt köttsliga sinne och verkligen i livet praktisera Jesu ödmjuka och tålmodiga sinnelag.

5) Kraft att leva ett försakande liv i Jesu efterföljd.

Vi hava förut anfört aposteln Pauli ord i Fil. 2: 5 f. om Jesu ödmjukhets exempel. Han var villig att leva ett ringa, försakande liv för att rädda och hjälpa människorna. Och det gäller även för Jesu lärjungar att vara villiga att stiga ned från sin höghet i världen och ställa sig i led med de fattiga och ringa. Vi människor äro av naturen mycket benägna att ha anseende till personen, att se efter det som är högt och ansett i världen. Paulus manar oss därför i Rom. 12:16 att icke »hava vårt sinne vänt till vad högt är» utan att i stället »hålla oss till det som är ringa». Och Jakob giver Guds folk i alla tider en allvarlig maning att ej hava anseende till personen, då han säger (Jak. 2:1—9): »Mina bröder, menen icke, att tron på vår Herre Jesus Kristus, den förhärligade, kan stå tillsammans med att hava anseende till personen. Om till exempel i eder församling inträder en man med guldring på fingret och i präktiga kläder och jämte honom inträder en fattig man i smutsiga78

kläder, och I då vänden edra blickar till den som bär de präktiga kläderna och sägen till honom: 'Sitt du här på denna goda plats', men däremot sägen till den fattige: 'Stå du där', eller: 'Sätt dig därnere vid min fotapall' — haven I icke då kommit i strid med eder själva och blivit domare, som döma efter orätta grunder? Hören, mina älskade bröder: Har icke Gud utvalt just dem som i världens ögon äro fattiga till att bliva rika i tro och att få till arvedel det rike, Han har lovat åt dem, som älska Honom? I åter haven visat förakt för den fattige. Är det då icke de rika, som förtrycka eder, och är det icke just de, som draga eder inför domstolarna? Är det icke de, som smäda det goda namn, som är nämnt över eder? Om I, såsom Skriften bjuder, fullgören den konungsliga lagen: 'Du skall älska din nästa såsom dig själv', då gören I visserligen väl. Men om I haven anseende till personen, så begån I synd och bliven av lagen överbevisade om att vara överträdare.» Det sammanhänger med högmodet i vår natur att på detta sätt vilja framhålla det som är stort och högt i världen. Gud själv ser aldrig på den mänskliga ytan. Om en människa har fina kläder, mera bildning och förfining i sitt yttre framträdande eller stor jordisk förmögenhet betyder intet inför Herren, Han bedömer människans värde uteslutande efter den inre beskaffenheten. Och finner79

Han människans inre, hennes liv, rikt på goda frukter — rättfärdighet, tro, kärlek m. m. — då är hon värdefull i Herrens ögon, om hon så endast skulle ha trasor att kläda sig uti. Och i den mån vi bliva verkligt andliga människor, tömda på oss själva och fyllda av Gud, se vi människovärdet på samma sätt.

Men det kostar ofta mycket på den högmodiga människan, som är van att stå över andra och bliva ärad och uppmärksammad, att ställa sig i led med de ringa och i världens ögon oansenliga. Men vi böra då komma ihåg, att Han, genom vilken allt är och till vilken allt är, Han, som bär allt med sin makts ord, Han, inför vilken alla knän en gång skola böjas, Han gick en gång härnere i en tjänares skepnad och var villig att umgås med de fattiga och elända på jorden. Det borde därför vara lätt för oss, stackars jordemaskar, att se bort från den ringa skillnaden i börd, rikedom, bildning o. s. v. och med glädje ställa oss i jämbredd med de små. Detta är även nödvändigt, om vi skola kunna äga Guds välbehag över våra liv.

Det kan ju även böra påpekas, att tron på Gud och det andliga broderskapet ej utesluter, att vi giva dem, som Gud i det jordiska samhället satt över oss, sin tillbörliga heder. I i Tim. 6: i, 2 iskriver aposteln Paulus: »De som äro trälar och tjäna under andra må akta sina herrar all8o

heder värda, så att Guds namn och läran icke bliva smädade. Men de som hava troende herrar må icke, därför att de äro deras bröder, akta dem mindre; fastmer må de tjäna dem så mycket villigare, just därför att de äro troende och kära bröder, dessa som vinnlägga sig om att göra vad gott är.» Säkert är även, att de verkligt andliga och genomfrälsta gudsbarnen även i detta avseende skicka sig i överensstämmelse med Guds förordningar. De troende bevärings-pojkarna, vilka, sedan de blivit frälsta, ej gjorde tillbörlig honnör för sin troende chef utan gemytligt nickade, då de skulle hälsa på brodernmajoren, voro nog vid sidan av Guds vilja och behövde en lektion i ödmjukhet och i att giva även den troende överheten den tillbörliga hedern.

(Till ett sådant försakande liv i Jesu efterföljd hör även att försaka lyx och överflöd för att kunna tjäna behövande medmänniskor. Det är omöjligt att leva ett verkligt andligt och innerligt liv med Gud och samtidigt leva i lyx och njutning, under det så många av Guds barn lida nöd. Och även denna världens barn äro föremål för Hans kärlek, och Hans vilja är, att vi genom goda gärningar skola söka vinna dem för frälsningen i Kristus. Men därom vilja vi skriva mera i fjärde kapitlet av denna bok.

6) Kraft att vara tålig i bedrövel-83i

sen och att stilla uthärda lidanden och allehanda prövningar.

Vandringen på den smala vägen har med sig lidanden och prövningar av mångahanda slag. Paulus säger i Apg. 14:22, »att det är genom mycken bedrövelse, som vi måste ingå i Guds rike», och aposteln Petrus skriver i sitt första brev 2:19—23 följande: »Ty det är välbehagligt för Gud, om någon med Honom för ögonen tåligt uthärdar sina vedervärdigheter, när han får lida oförskyllt. Ty vad berömligt är däri, att I bevisen tålamod, när I för edra synders skull fån uppbära hugg och slag? Men om I bevisen tålamod, när I fån lida för goda gärningars skull, då är detta välbehagligt för Gud. Ty därtill ären I kallade, då ju Kristus själv led för eder och efterlämnade åt eder en förebild, på det att I skullen följa Honom och vandra i Hans fotspår. 'Han hade ingen synd gjort, och intet svek fanns i Hans mun.' När Han blev smädad, smädade Han icke igen, och när Han led, hotade Han icke, utan överlämnade sin sak åt Honom, som dömer rättvist.»

Och Jakob skriver: »Salig är den man, som är ståndaktig i frestelsen; ty när han har bestått sitt prov, skall han få livets krona, vilken Gud har lovat åt dem, som älska Honom» (Jak. 1:12). Och på ett annat ställe: »Så biden nu tåligt, mina bröder, intill Herrens tillkommelse. 6 — Andl-g tillväxt.82

1 sen, huru åkermannen väntar på jordens dyrbara frukt och tåligt bidar efter den, till dess att den har fått höstregn och vårregn. Ja, biden ock I tåligt, och styrken edra hjärtan; ty Herrens tillkommelse är nära. — Vi prisa ju dem saliga, som hava varit ståndaktiga. Om Jobs ståndaktighet haven I hört, och I haven sett, vilken utgång Herren beredde; ty Herren är nåderik och barmhärtig» (Jak. 5:7, 8, 11). Bedrövelser av allehanda slag följa nödvändigt med ett liv i Jesu efterföljd och äro även nödvändiga för vårt andliga livs utdaning, fostran och tillväxt, alldeles såsom i naturen regn, storm och kyla måste omväxla med solsken och värme, för att mogen frukt skall kunna frambringas.

Gud har även kraft att giva, så att vi kunna vara »tåliga i bedrövelsen» (Rom. 12:12) och med glädje uthärda allt, som Gud i sin kärlek låter oss möta under vår vandring härnere. Den store troshjalten aposteln Paulus, vars väg

var en lidandets väg mer än de flestas, han kände under allt Guds hugsvalande kraft, så att han kunde vara vid gott mod i all sin bedrövelse. Han kunde även tala om den nåd, som vederfarits de kristna i Filippi och vilken han själv delat, att »icke allenast tro på Kristus, utan ock att lida för Hans skull» (Fil. 1:29). Och i

2 Kor. 1:3—5 skriver han: »Lovad vare vår Herres, Jesu Kristi, Gud och Fader, barmhär-83

tighetens Fader och all trösts Gud, Han, som tröstar oss i all vår nöd, så att vi genom den tröst vi själva undfå av Gud kunna trösta dem som äro stadda i allahanda nöd. Ty såsom Kristuslidanden till överflöd komma över oss, så kommer ock genom Kristus tröst till oss i överflödande mått.» Pris ske Gud! Han är alltid när de sina i nöden, och Han lägger ingen börda uppå, utan att Han även ger motsvarande kraft att bära den, Genom allt detta vill Herren emellertid göra oss fria från all egen kraft och självtillit och verka fram den sanna ödmjukheten i våra liv och göra oss skickliga att härnere mottaga Hans nåd samt att bli passande för Hans himmel. Prisat vare Hans välsignade namn! KAPITEL III.

Längre inåt.

ATT vara en sann och verklig kristen, det är icke att ha vissa kristna åsikter och religiösa tankar, det är icke att tillhöra en viss kyrka eller ett religiöst samfund allena, det är att vara i Kristus, att kunna säga som Paulus: »Nu lever icke mer jag, utan Kristus lever i mig» (Gal. 2:20). Ett sådant liv innebär en stor förändring i en människas liv, en hel hjärteomskapelse. Paulus säger (2 Kor. 5:17): »Alltså, om någon är i Kristus, så är han en ny skapelse. Det gamla är förgånget; se, något nytt har kommit!» och i Gal. 6:15: »Ty det kommer icke an på om någon är omskuren eller oomskuren; allt beror på huruvida han är en ny skapelse.» Förvandlingen är så genomgripande, att den även liknas vid en ny födelse. Det vill säga, man blir levande efter att hava varit död, död i synder och överträdelser. Kristus, som är livet, det eviga livet, som kom ned85

från Fadern för att giva världen liv, har blivit född in i våra hjärtan. Detta liv, Kristi eget gudomliga liv, kommer in i oss, då vi bliva pånyttfödda, och förvandlar hela vår varelse. Vi bliva, för att använda en bild, som Jesus brukar om samma sak: vi bliva inympade som grenar i livsträdet och komma därigenom i livs-förbindelse med stammen, som är Kristus, och få sålunda del av den saft och kraft, som finns i stammen. I sanning en underbar verklighet, som bättre kan erfaras än förklaras! Kristus blir för oss livet, och detta liv förvandlar os$ alltigenom.

Och det väsentliga i vår andliga ställning är just detta liv i Jesus, denna livsgemenskap med själva livskällan, Och att denna livsförbindelse bevaras obruten och ohämmad, det är grundvillkoret för all livsutveckling i fortsättningen. Lika viktigt som det är i fråga om människans kropp, att själva de inre livsfunktionerna, som utförasi av hjärtat och blodomloppet, bevaras friska och obehindrade, lika viktigt är det, att de andliga livsfunktionerna i vårt inre livsförhållande med Jesus städse bevaras ohämmade och oskadade. Stannar hjärtat och därmed blodomloppet, så hjälper det ej att ha aldrig så friska händer eller fötter eller att ha alla andra kroppens lemmar ofördärvade, de sättas i och med detta ur funktion och dö bort. Så även i andligt avse-86

ende. Vi måste oupphörligt hämta liv och kraft från livskällan Kristus. Så snart detta upphör, hjälpa inga religiösa former, ingen religiös kunskap eller medlemskap i någon kristlig församling eller kyrka. Vi dö och bliva såsom döda och förtorkade grenar avhuggna och bortkastade. Vi kunna visserligen till någon tid fortfarande hava namnet, att vi leva, såsom förhållandet var med församlingsmedlemmarna i Sardes. Vi kunna sitta kvar någon tid i stammen såsom ofruktbara grenar. Men förr eller senare bliva dessa torra grenar avhuggna och kastade i elden. Det är därför av allra största vikt för ossi såsom kristna att städse söka bevara den inre förbindelsen med livskällan Kristus ostörd, ja, att tränga allt längre in i Honom, så att Han alltmer odelat får härska över oss och låta sitt liv alltmer fylla oss och likgestalta oss med sitt eget. Prisad vare Gud för en sådan underbar hemlighet — Kristus i oss, vårt härlighetshopp (Kol. 1:27)!

*

Liksom det i naturens värld finnes; många livsförödande och livshämmande makter, så även i andens. Vi hava redan förut talat om huru många det är, som begynna i Anden men lykta i köttet, eller som åtminstone under livets lopp avtaga i stället för att tillväxa i nåden och den37

odelade troheten mot Gud. All sådan andlig tillbakagång beror på störd inre förbindelse med Gud. Otaliga händer vilja resa sig i vår väg, när det gäller att leva och nära »det fördolda, livet med Kristus i Gud». Och här gäller det, såsom en sångare sjunger, »att tränga, ja, tränga sig fram, annars är himlen förlorad». Jesus manar även på det allvarligaste sina lärjungar att förbliva i Honom. I sin framställning i Joh. 15 om vinträdet och grenarna upprepar Han på icke mindre än tolv ställen ordet »förbliva». Och det skulle Han förvisso icke hava gjort, om Han icke vetat, huru allvarlig denna sak är och huru många hinder, som vilja ställa sig i vägen, då det är fråga om just detta — att hålla ut i den inre livsgemenskapen med Kristus intill slutet och att tränga allt djupare in i Honom.

Vi läsa om de tio jungfrurna, att när brudgummen dröjde, alla blevo sömniga och somnade. Och när anskriet hördes och brudgummen kom, kunde visserligen de fem i hast reda till sina lampor och gå ut för att möta brudgummen, men de andra fem försökte förgäves få sina lampor att brinna. Oljan var slut. Det inre livet hade sinat ut, om det någonsin funnits där. O, huru hemskt att en gång hava varit med ibland de kristna och haft namnet att vara en ibland dem, men när det verkligen gäller, befinnas sakna livsgemenskap med Gud! Men huru88

många kristna finnas icke i den dag, som är, vilkas hela kristendom mest synes gå ut på att uppehålla ett visst yttre sken ibland människorna, så att de möjligen kunna få vara med i en kristen församling, men vilka, att döma av deras liv, totalt sakna verklig gudsfruktan och i sitt görande och låtande ofta komma en att undra, om de verkligen tro på Guds existens och på att Hans allseende öga följer oss härnere.

Huru skola vi då kunna bevara det inre livet friskt samt ständigt tränga oss allt närmare Jesus?

I Apg. 2:42 heter det om de första kristna i Jerusalem, att »de höllo fast vid apostlarnas undervisning och brödragemenskapen, vid bröds-brytelsen och bönerna». Här nämnas alltså fyra medel, som Gud givit oss för det inre livets bevarande och utveckling.

Det första medlet är

apostlarnas lära eller i allmänhet Guds ord.

Jesus säger om sitt eget ord, att det är ande och liv. Ordet, som vi hava i bibeln, är icke ett vanligt, blott mänskligt ord, utan det är såsom Guds ord livgivande och livsförnyande. Vi äro födda på nytt genom detta ord. Petrus säger, såsom vi minnas: »I som ären födda på nytt, icke av någon förgänglig säd, utan av en89

oförgänglig; genom Guds levande ord, som förbliver» (i Petr. 1:23).

Visserligen kan även Guds ord för många bliva blott en tom bokstav utan ande och liv. Jesus säger till sin tids skriftlärda och fariséer: »I rannsaken skrifterna, därför att I menen eder i dem hava evigt liv; och det är dessa som vittna om Mig. Men I viljen icke komma till Mig för att få liv» (Joh. 5:39, 40). Och många sådana finns det även i våra dagar, som läsa bibeln, ja, studera och bliva lärda i teologiskt vetande, i vetandet om Ordet och om Gud, utan att de ändock komma till Gud eller i levande förbindelse med Kristus. Huru många tusen finnas ej i vårt land i den närvarande tiden, som läsa, åtminstone någon gång ibland, Guds ord och kanske söndagligen lyssna till predikningar, men som äro fullkomligt främmande för livet i Gud. De bruka ej Ordet i avsikt att låta det föra sig fram till Kristus. De mena, att bruket av Ordet i och för sig är förtjänstfullt inför Gud och skall garantera åt dem det eviga livet.

Livskällan är endast och allenast Kristus själv. Men Han uppenbarar sig i och genom Ordet för alla, som med hjärtan, vilka hungra och törsta efter Gud, bruka detsamma. Anden, som inspirerat Ordet och lever i Ordet, gör det även levande för dem, som bruka det med Andens egen hjälp. Om vi därför läsa, studera7°

och fiöra Ordet under bön om Guds Andes bistånd samt med ett hjärta, som är villigt att mottaga och i livet praktisera Ordet, då upp-låtes det för oss, och vi få erfara dess underbara livgivande kraft på våra hjärtan.

Orsaken till att så många bruka Ordet utan den minsta nytta och utan att få erfara någon livsomskapande och livsförnyande kraft därav, är framför allt den, att de ej äro villiga att följa Ordets vägledning och föreskrifter. »Om någon», säger Jesus, »vill göra Hans vilja, så skall han förstå, om denna lära är från Gud eller om Jag talar

av Mig själv» (Joh. 7:17). Detta är även villkoret för att kunna bruka Ordet till verklig välsignelse och hjärtats uppbyggelse.

Det står i Luk. 24 kapitel, att Jesus för de båda lärjungarna, som voro på väg till Em-maus, »begynte att genomgå Moses och alla profeterna och uttydde för dem, vad som i alla skrifterna var sagt om Honom» (v. 27). Och sedan påminde lärjungarna varandra om huru deras hjärtan blevo brinnande i dem, då Han talade med dem på vägen och uttydde: skrifterna. Det står även längre fram i vers 45 i samma kapitel, att Han öppnade deras ögon, så att de förstodo skrifterna. Det är, när Herren genom sin Helige Ande så får öppna våra ögon, så att vi förstå Ordet, som det blir till9i

liv för oss. Och det är alltjämt Herrens vilja

och önskan att så få göra.

*

Redan i Gamla Testamentet se vi, huru angelägen Herren var, att Guds egendomsfolk skulle flitigt bruka Guds ord. I 5 Mos. 6:6—9 läsa vi denna maning till Israels barn: »Dessa ord, som Jag i dag giver dig, skall du lägga på ditt hjärta. Och du skall inskärpa dem hos dina barn och tala om dem, när du sitter i ditt hus och när du går på vägen, när du lägger dig och när du står upp. Och du skall binda dem såsom ett tecken på din hand, och de skola vara såsom ett märke på din panna. Och du skall skriva dem på dörrposterna i ditt hus och på dina portar.» Herren var sålunda högst angelägen, att israeliterna skulle på allt sätt inskärpa hos sig och sina barn Guds ord och att på allt sätt ha det inför sina ögon. Om detta skett i anda och sanning, såsom det förvisso var förhållandet med en och annan av de fromma israeliterna, skulle det haft en underbar makt över människornas sinnelag och tänkesätt. Men när vi läsa Israels senare historia, se vi, huru folket i stort helt och hållet glömde Herrens lag och Herrens befallningar. I 2 Kon. 22 kapitel läsa vi, hurusom under den fromme konung Josias tid man vid iord-92

ningställandet av templet fann Herrens lagbok. Denna, som enligt Mose befallning förvarades i templet vid sidan av förbundsarken (se 5 Mos. 31:26!), hade under det fruktansvärda andliga förfall, som under vissa tider rådde i Israel, helt och hållet fallit i glömska. När Josia fick höra, att lagboken blivit funnen, befallde han några av sina män att gå och rådfråga Herren angående densamma. Han sade: »Gån och frågen Herren för mig och för folket, ja, för hela Juda, angående det som står i denna bok, som nu har blivit funnen. Ty stor är Herrens vrede, den som är upptänd mot oss, därför att våra fäder icke hava velat lyssna till denna boks ord och icke hava gjort allt som är oss föreskrivet» (v. 13). Och Herren svarade: »Så säger Herren1: Se, över denna plats och över dess invånare skall Jag låta olycka komma, allt vad som står i den bok, som Juda konung har läst — detta därför att de hava övergivit Mig och tänt offereld åt andra gudar och så hava förtörnat Mig med alla sina händers verk. Min vrede skall upptändas mot denna plats och skall icke bliva utsläckt» (vv. 16, 17).

Josia sammankallade därpå alla de äldste i Juda och Jerusalem. »Och konungen gick upp i Herrens hus med alla Juda män och Jerusalems invånare, också prästerna och leviterna, ja, allt folket, ifrån den störste till den minste. Och93

han läste upp för dem allt vad som stod i förbundsboken, som hade blivit funnen i Herrens! hus, Och konungen trädde fram på sin plats och slöt inför Herrens ansikte det förbundet, att de skulle följa efter Herren och hålla Hans bud, Hans vittnesbörd och Hans stadgar, av allt sitt hjärta och av all sin själ, och göra efter förbundets ord, dem som voro skrivna i denna bok. Och han lät alla, som funnos i Jerusalem och Benjamin, träda in i förbundet. Och Jerusalems invånare gjorde efter Guds, sina fäders Guds, förbund» (2 Krön. 34:30—32). I sanning en underbar tilldragelse i judafolkets historia! Tänk, huru långt de s, k. kristna folken i vår tid, vilka ändock mottagit mycket mer av gudomlig nåd och gudomligt ljus, äro ifrån att kunna vara med om att ingå ett sådant förbund. Det fanns i forna tider något tillfälle i vårt folks historia, då något liknande var möjligt, såsom då man vid Uppsala möte år 1593 enhälligt beslöt att hålla sig till Guds rena och oförfalskade ord och då ordföranden kunde utbrista: »Nu är Sverige vorden en man, och alla hava vi en och samme Gud», eller då Gustaf Adolf vid landstigningen på Tysklands jord kunde tillsammans med alla sina män falla på sina knän och uppsända en brinnande bön till

Herren. Sådant är otänkbart i vår tid. Men, pris ske Gud, en sådan dag skall ännu en gång stunda på vår synd-94

fulla jord, då folken skola vandra i Herrens ljus och då »jorden skall varda full av Herrens härlighets kunskap, liksom havsdjupet är fyllt av vattnet» (Hab. 2:14). Men innan detta saliga, välsignade tillstånd kommer på jorden, måste Herren låta »en rättens och reningens ande» gå fram bland folken och rensa bort alla syndenisl och orättfärdighetens styggelser från desamma. Och detta skall medföra, att massor av jordens gudlösa och gudhatande människor skola utrotas från jorden.

I Nehemja boks åttonde kapitel läsa vi även om en gripande högtid i Israel. Det var efter judarnas återkomst från Babel. Hela folket samlade sig i Jerusalem, »alla såsom en man», och de bådo Esra, den skriftlärde, att hämta fram Moses lagbok, den som Herren hade givit åt Israel. Och det heter, att Esra »öppnade boken, så att allt folket såg det, ty han stod högre än allt folket; och när lian öppnade den, stod allt folket upp. Och Esra lovade den store Herren Gud, och allt folket svarade: 'Amen, amen', med uppräckta händer, och de böjde sig ned och tillbådo Herren med ansiktet mot jorden.» »Och de föreläste tydligt ur boken, ur Guds lag; och de utlade meningen, så att man förstod det som lästes.» Och sedan berättas, hurusom huvudmännen för hela folkets familjer, så ock prästerna och leviterna, församlade sig till Esra, den95

skriftlärde, »för att giva närmare akt på lagens ord». Så såg man i lagboken, hurusom Herren befallt Israel att fira den s. k. lövhyddohögtiden, och så samlade sig »hela församlingen, så många som kommit tillbaka ifrån fångenskapen», för att fira denna högtid. Och därvid heter det, att »man föreläste ur Guds lagbok var dag från den första dagen till den sista». Pris ske Gud! Det var en gemensam bibelstudievecka för hela Israel. Vi prisa Gud för alla de många härliga bibelstudieveckor, som hållas i vårt land i vår tid, där man »föreläser tydligt ur boken» och utlägger meningen, så att man förstår det som läses. Men huru jämförelsevis få äro icke de, som lyssna till Herrens lag och äro villiga att taga Herrens ord till sina hjärtan och göra

det till rättesnöre för sin tro och sina livl

*

När man läser psalmerna, finner man många sköna uttryck för de fromma israeliternas kärlek till Guds ord. I första psalmen läsa vi: »Säll är den man, som icke vandrar i de ogudaktigas råd och icke träder in på syndares väg, ej heller sitter, där bespottare sitta, utan har sin lust i Herrens lag och tänker på Hans lag både dag och natt.» Enligt grundtexten betyder det egentligen: den som mumlar på eller tuggar på Herrens lag både dag och natt. Det är förvisso96

underbart, när Herrens ord blir så dyrbart för en själ, att hennes tankar dag och natt äro sysselsatta därmed. Det gör sambandet mellan Gud och själen fast och innerligt.

I den 19 psalmen prisar sångaren i härliga ordalag Herrens lagar och rätter. Han säger bland annat: »Herrens lag är utan brist och vederkvicker själen; Herrens vittnesbörd är fast och gör den enfaldige vis. Herrens befallningar äro rätta och giva glädje åt hjärtat; Herrens bud är klart och upplyser ögonen. Herrens fruktan är ren och består evinnerligen; Herrens rätter äro sanning, allasammans rättfärdiga. De äro dyrbarare än guld, ja, än fint guld i mängd; de äro sötare än honung, ja, än renaste honung. Av dem hämtar ock Din tjänare varning; den som håller dem har stor lön» (vv. 8—12). Och hela den 119 psalmen är en enda storslagen lovsång till beprisande av Herrens ord, Hans bud och förordningar. Den visar, huru dyrbart Guds ord var för den verkligt fromme och troende israeliten. Guds bud voro icke odrägliga bördor, såsom de äro för den oomvända och den för Gud i hjärtat främmande människan. Under det att de mot Gud fientliga människorna säga: »Låt oss slita sönder deras bojor och kasta deras band ifrån oss» (Ps. 2:3), säger den gud-älskande själen: »Din muns lag är mig bättre än tusentals stycken guld och silver» (Ps. 119:97

72). Och vidare: »Huru ljuvt för min tunga är icke Ditt tal! Det är ljuvare än honung för min mun. Av Dina befallningar får jag förstånd; därför hatar jag alla lögnens vägar. Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig» (Ps. 119:103—105). Ja, när Gud blir min dyrbare, älskade Fader och Jesus min broder och vän, min Frälsare och min Förlossare, då blir även det ord, där Guds vilja och verk beskrives, dyrbart för mitt hjärta. Man

hör Guds underbara röst i Ordet och fröjdar sig däråt. Man känner Hans livs andedräkt däri, själ och hjärta får nytt liv och ny kraft därav. Prisat vare Herrens välsignade namn!

O, vilken skatt vi äga i bibeln, och huru underbart, att den finns så lätt tillgänglig för oss alla i vår tid! O, att den även bleve uppskattad efter sitt verkliga värde samt brukad och efterfrågad av människor! Den är dock även i vår tid det rätta och säkra rättesnöret för vår tro och våra liv, fastän de s. k. kristna folken allt mer öppet förkasta densamma såsom oduglig att vara denna vägledning. Förvisso passar ej Guds ord för det naturliga sinnet och för den våldets och självhävdelsens ande, som i vår tid mer och mer griper omkring sig. Men det är den enda makt, som kan nedslå denna andemakt från avgrunden och förvandla våra liv, så att vi verkligen bliva människor, fyllda av mildhet, 7 — Andlig tillväxt.98

sanning, renhet, kärlek och ett förlåtande sinnelag — just detta sinne, som man i vår tid mångenstädes anser opassande och omöjligt för

starka och livsbetonade människor.

*

I Nya Testamentet ha vi även många maningar att lyssna till och efterfölja Guds ord. Jesus säger till sina lärjungar i Joh. 8:31, 32: »Om I förbliven i Mitt ord, så ären I i sanning Mina lärjungar; och I skolen då förstå sanningen, och sanningen skall göra eder fria.» Att förbliva vid Guds ord det innebär först och främst, att vi läsa och begrunda detsamma. Men det innebär även mer — det innebär, att vi söka göra det till rättesnöre för vårt liv i alla avseenden. Och härvid gäller det att icke blott då taga emot de sanningar, som man själv tycker om och som ingå, så att säga, i ens uppgjorda program — utan det gäller att rannsaka Skriften under Andens ledning för att söka klarhet och kunna utforska Jesu vilja i allt. Det är på det sättet, som vi i alla tider komma in på den smala vägen, som Jesus talar om i Bergspredikan. Det är detta, som ligger i att taga på sig Jesu ok och att lära av Honom.

Jesus säger även i Joh. 15:14: »I ären Mina vänner, om I gören, vad Jag bjuder eder.» Men huru skola vi kunna göra, vad Jesus bjuder oss,99

om vi icke ens bry oss om att fråga efter Hans vilja och sålunda söka få klarhet i vad Han bjuder oss. Huru stora skaror ha vi icke överallt i vårt land, som kalla sig kristna och mena, att allt är väl, utan att de det minsta fråga efter vad Jesu vilja är och vad Han bjuder oss i Ordet! De fäderneärvda människomeningarna äro nog. De lyssna slött och likgiltigt till någon predikan ibland, deltaga kanske i någon syförening för fattiga eller för missionen och anse sig därmed hava uppfyllt all rättfärdighet. Och de människor, som äro så barnsliga, att de söka göra Jesu vilja i allt, så långt de förstå den, anse de ofta för vilsefarande och sekteriska. De komma nämligen genom sin efterföljelse av Jesus att skilja sig från den stora hopen och dess religiösa, döda gudstjänstformer. Men Ordet är oss givet till efterföljelse och vägledning i stort och smått. Det är alltid härligt att se i vår tid, att de som vilja lyssna till och rätta sig efter allt Guds ord, komma in på samma väg, som de heliga för tusentals år sedan vandrat. Pingstväckelsens folk i vår tid har samma tro och lever efter samma regler och undfår samma nåd av Gud som pingstväckelsens folk i flydda tider, ja, strax efter det första stora pingstundret, då Anden föll och människorna begynte tala med andra tungor, allt eftersom Anden ingav dem att tala. Man påstår från visst håll, att Guds andedöpta folk i vårIOO

tid söker att imitera den första församlingens liv i yttre avseende, under det att det inre livet och kraften saknas. Men det är nog så i vår tid som i den första kristna tiden: Andens inre kraft framkallar i båda fallen liknande yttre manifestationer. Det vore ju underligt, om ej samme Ande skulle uppenbara sig på ungefär samma sätt nu som fordom, i all synnerhet som Anden från Güd är liksom Gud själv oföränderlig och sålunda densamme i alla tider. Men det är svårigheten att släppa de förutfattade människomeningarna och bliva en Jesu och Ordets lärjunge, som gör, att så många icke förstå än mindre uppleva den gudomliga kraften. Gud ger sina välsignelser och rikedomar efter vissa i Ordet bestämda lagar, och endast de, som äro villiga att »betala priset» genom att dö sig själva, sitt eget jag och sin egen förmenta vishet och i stället mottaga Guds rikedom och välja Guds smala och

föraktade väg, kunna både fatta och mottaga Guds underbara frälsningsskatten Ära vare Gud! »Jag prisar Dig, Fader, Du himmelens och jordens Herre, för att Du väl har dolt detta för de visa och kloka, men uppenbarat det för de enfaldiga. Ja, Fader; så har ju varit Ditt behag» (Matt. 11:25, 26). Halleluja!

Jesus säger även angående vikten av att taga emot Guds ord: »Saliga äro de, som höra GudsIOI

ord och gömma det» (Luk. 11:28). Och i Luk. 10:42 prisar Han Maria, som utvalt den goda delen, nämligen att sitta vid Jesu fötter och lyssna till Hans ord. O, underbara förmån i alla tider att ha fått sina öron och sitt hjärta upplåtna, så att det blir ens lust att sitta vid Jesu fötter och lyssna till Hans röst och begrunda Hans tal till oss i sitt eget välsignade Ord. Det är även av synnerligt stor betydelse i vår tid, då så många röster av olika slag från denna världen vilja fånga all vår uppmärksamhet. Huru svårt är det icke i vår brådskande, nervslitna och nervslitande tid att komma därhän, att vi kunna få stillhet inför Jesus och verkligen låta Herren tala till oss! Men nödvändigt är det, om vårt andliga liv skall kunna bibehållas och förkovras. Och prisad vare Gud, att Herren själv genom sin Ande väcker en ständig hunger efter Jesu umgänge och efter att lyssna till Hans tal! Det är ej lagens tvång och dess dom, som driver oss till ordet, det är hjärtats innerliga åstundan efter umgänge med levande Gud. Halleluja!

Paulus manar oss även i Kol. 3:16: »Låten Kristi ord rikligen bo ibland eder; undervisen och förmanen varandra i all vishet, med psalmer och lovsånger och andliga visor, och sjungen med tacksägelse till Guds ära i edra hjärtan.» Ordet skall sålunda icke blott vara en flyktigI02

gäst, som någon gång kommer på besök till oss eller till våra hem, utan en förblivande vän, som städse har sin boning hos oss. På det sättet få vi ständig näring och kraft för vår invärtes människa. Och så vill Herren, att det alltjämt skall vara, tills ingen livsförödande och livsdö-

dande makt mera når oss. Pris ske Gud!

*

Ett annat medel för förblivandet och inväxan-det i Kristus är

Brödragemenskapen.

»Och dessa höllo fast vid apostlarnas undervisning och brödragemenskapen.» Det är ej rätt ställt med vårt andliga liv, om vi ej känna något behov av brödragemenskap. Det finns en hel del kristna i vårt land, som fullkomligt sakna sinne för de troendes gemenskap, för församlingen och dess betydelse. Man kan till exempel sitta och resonera med sådana kristna om allt möjligt, men föreslår man en gemensam stund på knä inför Gud, så draga de sig därför. I gammaldags kyrkliga kretsar har man i alla tider med kritiska ögon sett på att frikyrkliga och sekteriska kristna, villfarande människor, såsom de mena, övat sådan gemenskap, och detta torde vara en av anledningarna till att de icke önska vara med i gemensam bön, om den ej sker efterio3

ritual och som en hävdvunnen sed. En annan anledning är naturligtvis den, att de sakna den frigörande Anden ifrån Gud och den verkliga frälsning, som gemenskapen inför Gud förutsätter. De kunna icke bedja högt, säga de. Och det är så. Men varför icke? De kunna ofta prata och diskutera lärofrågor mycket mer än andra. Men varför kunna de då icke bedja tillsammans med andra till Gud? Orsaken är icke brist på begåvning, det är brist på liv och frigörelse ifrån Gud. Men så intaga de i stället en kritisk ställning mot Guds bedjande barn. De tala ofta om munkristendom och »långa böner» o. s. v. men aldrig om det myckna tomma pratet och de köttsliga domarna emot Guds bedjande barn, som de så mycket sysselsätta sig med.

Guds Ande icke blott ger liv, föder på nytt, den samlar även Guds barn till en enhet — en församling, en kropp — där Kristus är huvudet och där de troende äro lemmarna. I vår kända tredje trosartikel står det icke blott, att vi tro på den Helige Ande, utan även på »en helig allmännelig kyrka, de heligas samfund». Kyrkan är sålunda egentligen gemenskapen av de heliga, som finnas på jorden och i himmelen. De utgöra tillsammans ett samfund eller gemenskap, vilken i Skriften även kallas för Guds församling eller Kristi brud.

Dessa lemmar i Kristi kropp hava en stor upp-io4

gift och betydelse för varandra och för det hela. Paulus talar på många ställen i sina brev om kroppen och dess lemmar. I i Kor. 12 kapitel utvecklar han på ett synnerligen ingående och härligt sätt denna bild av kroppen och dess; många lemmar med deras olika uppgifter. Där heter det bland annat: »Ty i en och samma Ande äro vi alla döpta till att utgöra en och samma kropp, vare sig vi äro judar eller greker, vare sig vi äro trälar eller fria; och alla hava vi fått en och samma Ande utgjuten över oss. Kroppen utgöres ju icke heller av en enda lem, utan av många. Om foten ville säga: 'Jag är icke hand, därför hör jag icke till kroppen', så skulle den icke dess mindre höra till kroppen. Och om örat ville säga: 'Jag är icke öga, därfötf hör jag icke till kroppen', så skulle det icke dess mindre höra till kroppen. Om hela kroppen vore öga, var funnes då hörseln? Och om den hel och hållen vore öra, var funnes då lukten? Men nu har Gud insatt lemmarna i kroppen, var och en av dem på det sätt, som Han har velat. Om åter allesammans utgjorde en enda lem, var funnes då själva kroppen? Men nu är det så, att lemmarna äro många, och att kroppen dock är en enda. Ögat kan icke säga till handen: 'Jag behöver dig icke', ej heller huvudet till fötterna: 'Jag behöver eder icke'. Nej, just de kroppens lemmar, som tyckas vara svagast,io5

äro som mest nödvändiga. Och de delar av kroppen, som tyckas oss vara mindre hedersamma, dem bekläda vi med så mycket större heder; och dem som vi blygas för, dem skyla vi med så mycket större blygsamhet, under det att de andra icke behöva något sådant. Men när Gud sammanfogade kroppen av olika delar och därvid lät den ringare delen få en så mycket större heder, så skedde detta, för att söndring icke skulle uppstå i kroppen, utan alla lemmar endräktigt hava omsorg om varandra. Om nu en lem lider, så lida alla de andra lemmarna med den; om åter en lem äras, så glädja sig alla de andra lemmarna med den. Men nu ären I Kristi kropp och Hans lemmar, var och en i sin mån» (vv. 13—27). Här se vi på ett synnerligen målande sätt angivet betydelsen av de heligas gemenskap.

Vi kunna ej här för utrymmets skull i detalj omnämna den betydelse, som den kristna brödragemenskapen, om den rätt utövas, kan vara till, då det gäller vårt andliga livs bevarande och utveckling. Vi vilja endast antyda något genom att påvisa några bibelord, som tala om de troendes plikter gentemot varandra. Dessa äro i sanning stora och många och lika allvarligt givna och menade, som Gud menat, att lemmarna i våra kroppar skola tjäna och bistå varandra.io6

Sålunda äro de kristna pliktiga att

förmana varandra.

I Hebr. 3:13 ställes den maningen till oss: »Utan förmanen varandra alla dagar, så länge det heter 'i dag', på det att ingen av eder må bliva förhärdad genom syndens makt att bedraga.» Här talas om faran för avfall, och aposteln säger i den föregående versen: »Sen därför till, mina bröder, att icke hos någon bland eder finnes ett ont otroshjärta, så att han avfaller från den levande Guden.» Och han tillägger så: »Utan förmanen varandra» o. s. v. Det är en dyrbar plikt för en troende kristen, att då han ser någon broder eller syster börja att komma på avvägar eller att stanna i loppet, han söker att i kärlek förmana en sådan. Och säkert är, att många på det sättet blivit bevarade ifrån fall och fattat nya tag. Prisad vare Gud!

I Hebr. 10:25 heter det även: »Låtom oss icke övergiva vår församlings gemenskap, såsom somliga hava för sed, utan må vi förmana varandra — detta så mycket mer, som I sen, huru 'dagen' nalkas.» Det är viktigt med församlingsgemenskapen, ty därigenom få vi bättre tillfälle att giva akt på varandra och att förmana varandra.

Många draga sig undan församlingens gemenskap för att kunna föra ett »friare» och mindre bundet liv, som man menar. Men ofta slutario7

sådant med helt avfall. Säkert är, att den som tillhört en Guds församling men som av ett eller annat skäl vill draga sig undan församlingsgemenskapen, redan bär avfälligheten i sitt hjärta. Ty lever man ett sunt och sant liv med Gud, då älskar man även församlingen, som är Kristi kropp.

Det händer ofta i vår tid, att man tycker, att reglerna för församlingen, då det gäller sådant, som är tillåtet eller icke, äro för stränga, för snävt tilltagna. Och så drar man sig för att tillhöra Guds församling för att kunna få större frihet för köttet. Somliga hava till exempel som ogudaktiga varit slavar under tobaksbegäret i en eller

annan form och tycka sig ej kunna lägga bort den lasten. Och då den ej tillåtes i en församling, som vill lyda och följa allt Guds ord, så draga de sig för att sluta sig till en sådan församling. Tyvärr finns det gott om s. k. kristna församlingar, som stå öppna för både tobaksslavar och för sådana, som ej kunna frigöra sig från vare sig dryckenskap — åtminstone i de finare formerna—eller världens tomma och neddragande nöjesliv. Men vad gagnar det en människa, om tusen s. k. församlingar skulle stå öppna för henne, om hon dock genom synd och bristande helgelse är skild från den levande församlingen, Jesu Kristi kropp, och därför även från de heligas gemenskap på jorden och iio8

himmelen! Det finns personer både här och där i vårt land, som av här berörda orsaker lämnat Guds församling och antingen leva för sig själva eller ansluta sig till sådana »mera vid-hjärtade» s. k. församlingar, som tolerera all möjlig synd av åtminstone finare slag. Man måste i sanning beklaga sådana bröder och systrar. Och vår plikt är att, så långt det är oss möjligt, söka att på ett rätt sätt förmana sådana, så att de icke »bliva förhärdade genom syndens makt att bedraga».

Paulus säger i Rom. 15:14: »Jag är väl redan nu viss om att I, mina bröder, av eder själva ären fulla av godhet, uppfyllda med all kunskap, i stånd jämväl att förmana varandra.» Det är i sanning ingen lätt sak att på ett rätt sätt förmana våra felande eller i faror stadda bröder och systrar. Det är tusen gånger lättare att klandra dem och att visa på deras fel och brister inför andra än att på ett rätt sätt förmana dem. Därtill fordras, såsom Paulus säger i det anförda ordet, att vara fulla av godhet, ja, uppfyllda med kunskap och visdom och sålunda äga en verklig gåva av Gud att förmana. Av Rom. 12:8 synes det, som om Paulus anser förmanandet såsom en särskild uppgift för vissa därtill särskilt satta och utrustade kristna. Han säger: »Är någon satt att förmana, så akte han på sin plikt att förmana.» Och säkert är, attio9

det fordras en särskild Guds nåd och en särskild andlig mognad att på ett rätt sätt utföra en sådan kärleksplikt, så att den blir till verkligt gagn. Men Gud förmår även att utrusta oss därtill. Må yi även i detta avseende komma ihåg Jakobs ord (Jak. 5:19, 20): »Mina bröder, om någon bland eder har farit vilse från sanningen och någon omvänder honom, så mån I veta, att den som omvänder en syndare från hans villoväg, han frälsar hans själ ifrån döden och överskyler en myckenhet av synder.» Kan Herren få använda oss att genom kärleksfull förmaning och samtal med nästan återvinna honom för Gud, hava vi utfört ett verk, som har det största evighetsvärde, och lönen för en sådan handling skall förvisso icke utebliva.

Vi hava även såsom lemmar i Kristi kropp till uppgift att

upp b y gg a varandra, Paulus säger i Rom. 15:2: »Var och en av oss må leva sin nästa till behag, honom till fromma och honom till uppbyggelse.» Och i Ef. 5: 19 f. heter det: »Talen till varandra i psalmer och lovsånger och andliga visor, och sjungen och spelen till Herrens ära i edra hjärtan, och tacken alltid Gud och Fadern för allt, i vår Herres, Jesu Kristi, namn.» Och en liknande maning ställer aposteln till de kristna i Kolosse (3:16, 17): »Låten Kristi ord rikligen bo iblandI IO

eder; undervisen och förmanen varandra i all vishet, med psalmer och lovsånger och andliga visor, och sjungen med tacksägelse till Guds ära i edra hjärtan. Och allt, vadhelst I företagen eder i ord eller gärning, gören det allt i Herrens Jesu namn, och tacken Gud, Fadern, genom Honom.» Men för att man skall kunna på ett sådant sätt umgås med varandra, är det nödvändigt, att apostelns maning i ef esierb revet omedelbart före det här anförda beaktas. Där heter det: »Låten eder fastmer uppfyllas med Ande!» Endast ett verkligt andefyllt liv kan på det sättet överflöda, att vi i samvaron med varandra verkligen kunna undervisa och förmana varandra i all vishet med psalmer och lovsånger och andliga visor och sjunga med tacksägelse till Guds ära i våra hjärtan. O, huru mycket tomt och innehållslöst tal förekommer icke även bland de troende kristna i deras umgänge med varandra! Och icke ens ett en gång mottaget ande-dop räddar oss från ett sådant tomt och uttömmande umgänge. Endast i ett verkligt andefyllt liv, där Anden får fylla våra hjärtan och kontrollera och styra vår tunga, så att de ställas i Herrens tjänst i stället för att de förut varit i syndens och satans tjänst, kan ett sådant umgänge komma i fråga. Paulus säger i Rom. 6: 19: »Ja, likasom I förr ställden edra lemmar i orenhetens och orättfärdighetens tjänst, till orätt-III

färdighet, så mån I nu ställa edra lemmar i rättfärdighetens tjänst, till helgelse.» O, huru annorlunda skulle det icke vara bland de kristna i vår tid, och huru mycket annorlunda, då det gäller verksamheten utåt, om vi alla aktade på dessa apostelns förmaningar, när det är fråga om användandet utav vår tunga, denna »lilla lem», som dock kan »berömma sig av stora ting» (Jak. 3:5). Ja,, tungan är en liten och obetydlig lem men kan åstadkomma stora ting både i ont och gott. Må Gud få röra vid vår tunga med den himmelska elden, så att den må kunna användas till att tända himmelsk eld i de hjärtan:, som vi nå med den!

Vidare äro vi såsom lemmar i kroppen pliktiga att

bära varandras bördor.

I Gal. 6:2 säger Paulus: »Bären varandras bördor; så uppfyllen I Kristi lag.» Och i Rom. 15:1 f. säger samme apostel: »Vi som äro starka äro pliktiga att bära de svagas skröpligheter och att icke leva oss själva till behag. Var och en av oss må leva sin nästa till behag, honom till fromma och honom till uppbyggelse. Kristus levde icke sig själv till behag, utan med Honom skedde, såsom det är skrivet: 'Dina smädares smädelser hava fallit över mig.'» Alla Jesu sanna lärjungar hava sina bördor att bära,, både andliga och lekamliga sådana.112

Och mer än en gång kunna bördorna bliva tunga, ja, så tunga, att det känns omöjligt att kunna bära dem. Huru gott då, om vi hava någon broder eller syster, som vill hjälpa oss att bära våra bördor.

En Jesu lärjunge kan till exempel hava blivit frestad och därvid »ertappad med att begå en försyndelse» (Gal. 6: i). Bördan kan bliva fruktansvärt tung. Det går med honom som med Petrus, då han förnekade Mästaren, han gick ut och grät bittert. Och en lång tid bortåt våndades samme Petrus under den hemska samvetsförebråelsen och skammen över sin synd, över sin feghet och sin otrohet mot Mästaren. Det är nämligen alltid så med, Jesu verkliga lärjungar, att de aldrig råka falla i synd, utan att det blir en fruktansvärd nöd i hjärtat. Den som syndar utan smärta och åtföljande samvetskval och hjärteånger, han står icke under Guds Andes tuktan och fostran längre. Han är åter skild från Gud genom sin överträdelse och sin synd. Men då det gäller den verklige Jesus-lärjungens synd, blir denna en odräglig börda, som kan bringa honom till förtvivlan, om ej Jesus får hjälpa. Och då gäller förmaningen: »I som ären andliga människor, upprätta honom i saktmodets ande.» Prisad vare Gud, att det finns möjlighet för en sådan själ att komma rätt igen. Och prisad vare Gud för bröder ochii3

systrar, som i en sådan situation ej lägga sten på börda utan i stället hjälpa till att lyfta av bördan!

Det är även lekamliga bördor, det kan bli fråga om: ensamhet, sjukdom, fattigdom och allehanda svårigheter. Huru vi skola handla i dylika fall gentemot vår broder, kunna vi läsa i den kända framställningen i Matt. 25:31. f.

Det står om Paulus i Apg. 28:15: »När Paulus fick se bröderna, tackade han Gud och fick nytt mod.» Det var den fångna aposteln, som kände sig styrkt och vederkvickt vid åsynen av bröderna, som kommo honom till mötes från Rom. Och huru många gånger härnere kan icke bara detta att se bröder och troende syskon ingiva en nytt mod och ny glädje i hjärtat, även om vi icke befinna oss i någon särskild nöd. Ensamhet och missförstånd, som oftast bliva en sann kristens lott här i världen, kunna vara nog tryckande och pressande för att vi känna det, såsom en stor börda avlyftes, då vi möta kärleksfulla och förstående bröder och systrar. Ja, pris ske Gud för brödragemenskapen !

Vi skulle kunna fortsätta mycket längre och visa på de uppgifter, som vi hava såsom Jesu lärjungar gentemot varandra. Men det anförda kan vara nog. Den stora, allt omfattande plikten gentemot varandra är att älska varandra. 8 — Andlig tillväxt.ii4

»Detta är Mitt bud», säger Jesus, »att I skolen älska varandra, såsom Jag har älskat eder. Ingen har större kärlek, än att han giver sitt liv för sina vänner» (Joh. 15:12, 13). I sanning en stor kärlek! Och en sådan kärlek kunna vi erhålla av Herren Jesus, om Han verkligen får taga

gestalt i oss. Prisat vare Hans namn!

*

Det tredje medlet till andlig tillväxt inåt är

Brödsbrytelsen.

»Och dessa höllo fast vid apostlarnas undervisning och brödragemenskapen, vid bröds-b r y t e 1 s e 11.» Brödsbrytelsen eller Herrens heliga nattvard är ett underbart medel till stärkande av det inre livet och gemenskapen med Kristus. Denna handling kallades av de gamla för kommunion, som betyder gemenskap. Brödsbrytelsen är en åminnelse av Kristus och Hans verk för oss på Golgata, »Så ofta I det gören», sade Jesus, »gören det till Min åminnelse.» Och Paulus säger: »Ty så ofta I äten detta bröd och dricken kalken, förkunnen I Herrens död, till dess att Han kommer.» Nattvarden är en särskild påminnelse om Jesu död och även om att Han skall komma igen — en predikan i handling om dessa stora tilldragelser i Jesu liv till vår frälsning. Men den är icke bara detta.ii5

Den är en delaktighet av Jesus själv, såsom Paulus sägeri i Kor. 10:16: »Välsignelsens kalk, över vilken vi uttala välsignelsen, är icke den en delaktighet av Kristi blod? Brödet, som vi bryta, är icke det en delaktighet av Kristi kropp ?»

Som vi veta, tvistade man under reformationstiden om nattvardens betydelse. I katolska kyrkan hyllade man och gör det fortfarande den s. k. transsubstansiationsläran, enligt vilken brödet och vinet vid invigningen förvandlas till Kristi lekamen och blod, så att brödet och vinet icke längre äro utan endast se ut att vara bröd och vin. De äro i själva verket, enligt denna åskådning, Kristi kött och blod. Denna lära har med sig, att katoliken tillbeder det invigda brödet (hostian), såsom varande Kristus själv. Och vinet drickes blott av prästerna, enär man anser det så heligt, då det nu anses vara Jesu blod, att man icke vill genom utdelandet därav till folket riskera, att någon droppe utspilles. Mot denna krassa, obibliska uppfattning av nattvarden opponerade sig både Luther och de schweiziska reformatorerna. Men under det att Luther höll fast vid bibelns klara lära, att Kristus verkligen i nattvarden på ett andligt och för vårt förnuft outransakligt sätt giver sig åt den troende nattvardsgästen, lärde Ulrik Zwingli, den reformerta kyrkans förste reformator, att6

nattvarden blott var en erinran om Kristus och Hans död för oss, utan att den i själva verket meddelade oss något av Kristus.

Nattvarden innebär verkligen ett andligt ätande och drickande av Kristi lekamen och Kristi blod. Jesus säger även, såsom vi minnas, i Joh. 6:54—58: »Den som äter Mitt kött och dricker Mitt blod, han har evigt liv, och Jag skall låta honom uppstå på den yttersta dagen. Ty Mitt kött är sannskyldig mat, och Mitt blod är sannskyldig dryck. Den som äter Mitt kött och dricker Mitt blod, han förbliver i Mig, och Jag förbliver i Honom. Såsom Fadern, Han som är den levande, har sänt Mig, och såsom Jag lever genom Fadern, så skall ock den som äter Mig leva genom Mig. Så är det med det bröd, som har kommit ned ifrån himmelen. Det är icke såsom det fäderna fingo äta, vilka sedan dogo; den som äter detta bröd, han skall leva till evig tid.» Att det här är fråga om ett andligt ätande, förstå vi. Jesus säger även i samband med denna sin framställning: »Det är Anden, som gör levande; köttet är till intet gagneligt» (v. 63). Och detta mottagande av Kristus såsom livets bröd sker förvisso i nattvarden, men icke blott där, utan även då vi i tron mottaga Honom i Ordet och i böneumgänget med Honom. I nattvarden ger Han sig åt oss på ett hemlighetsfullt sätt till styrka ochii7

näring för vårt andliga liv och även till kraft och hälsa för våra kroppar. Liksom den naturliga födan på ett underbart sätt genom näringsprocessen upptages i våra kroppar och bildar deras substans, så få vi mottaga Jesu lekamen och blod på ett för oss outransakligt sätt och få därigenom näring för vår andliga människa, och även kroppen, som är avsedd att vara ett den Helige Andes tempel, får sin del därav.

Paulus omnämner även kropparna, när han talar om att ovärdigt begå den heliga nattvarden. Han säger: »Den som nu på ett ovärdigt sätt äter detta bröd eller dricker Herrens kalk, han försyndar sig på Herrens lekamen och blod. — Därför finnas ock bland eder många, som äro svaga och sjuka, och ganska många äro avsomnade» (i Kor. 11:27, 30). Missbruket av nattvarden medför sjukdom och en för tidig död, under det att det rätta bruket medför hälsa och livskraft för kropp, själ och ande. Prisad vare Gud! Det finns även många sjuka, som varit

upplysta över denna sida av nattvardens betydelse, vilka på ett underbart sätt vid deltagandet i brödsbrytelsen fått erfara en hälso-våg från den Uppståndne, som i ett nu gjort dem fullständigt helbrägda.

Nattvarden innebär även den innerligaste gemenskap med våra medbröder i tron. Paulus118

säger därom i i Kor. 10:17: »Eftersom det är ett enda bröd, så äro vi, fastän många, en enda kropp, ty alla få vi vår del av detta ena bröd.» Ätandet av det ena brödet, Kristus, innebär, att vi bliva en kropp med Honom och även med varandra. O, vilken underbar enhet, Kristus kommit för att upprätta mitt i denna hatfulla, splittrade och partisöndrade värld! Och här är det ej fråga om »ras och blod», för att använda en modern term, här är det fråga om en gemenskap, som omfattar hela människosläktet. »Här är icke jude eller grek, här är icke träl eller fri, här är icke man och kvinna; alla ären I ett i Kristus Jesus» (Gal. 3:28).

När den dagen kommer, då Kristi verk blivit fullbordat, då skall den sargade och splittrade mänskligheten vara en enda kropp, uppfylld av Kristus och Hans underbara, gudomliga liv. O, att den dagen snart vore här! Under väntan därpå få vi samlas, några här och några där, vid Jesu dukade nådesbord och erfara en försmak av denna underbara gemenskap och den rika, varma kärlek, som omsluter oss och förenar oss med Honom och med varandra inbördes.

Att ogudaktiga människor, som sakna all verklig livsgemenskap med Kristus och med Guds folk, ej kunna till välsignelse äta och dricka vid Jesu bord, borde vara klart för var och en.ii9

De många argument, som i alla tider inom statskyrkorna använts för att hävda de ofrälstas och ogudaktigas rätt att deltaga vid Herrens bord, borde falla på sin egen orimlighet. Det är ju orimligt, att man kan äta och dricka till välsignelse, om man saknar liv i Gud. Ätandet och drickandet vid Jesu bord är ju avsett att vara, en näring för det andliga livet. Men hur skall

en död kunna äta till välsignelse?

*

Det fjärde medlet för det inre livets tillväxt är Bönen.

»Och dessa höllo fast vid apostlarnas undervisning och brödragemenskapen, vid brödsbrytelsen och bönerna.»

Om Ordet är maten för vårt andliga liv, så är bönen andedräkten. Och lika nödvändig som maten är för vår yttre människa, om vi skola kunna leva och bibehållas vid hälsa och kraft, lika nödvändig är andningen och den ständiga tillförseln av frisk luft för våra lungor. Ett friskt och uthålligt böneliv har i alla tider kännetecknat de sanna och verkligt levande kristna. Det är genom bönen, som vi först komma i kontakt med Gud, och det är genom bönen, som vi måste bevara vårt andliga livs hälsa och utveckling i fortsättningen.120

Jesus själv måste leva i ständigt böneumgänge med sin himmelske Fader för att kunna bevara sitt liv och utföra det verk, som Fadern givit Honom att utföra. Hans hjärta och tankar voro fördenskull i ständig kontakt med Gud, och Han var sålunda i Anden alltid bedjande, såsom Paulus uppmanar de kristna att vara det. Men det oaktat behövde Han att avskilja särskilda tider och tillfällen till bön. Då något särskilt viktigt skulle utföras, förberedde Han sig genom särskilt böneumgänge med sin Fader. Han visade därmed, att Han var beroende av Fadern alldeles såsom vi. Innan Han begynte sitt offentliga värv, tillbringade Han 40 dagar och 40 nätter ute i öknen i böneumgänge med sin himmelske Fader. Innan Han utvalde sina tolv lärjungar, avskilde Han även särskild tid till bön. I Luk. 6:12, 13 läsa vi: »Så hände sig på den tiden, att Han gick åstad upp på berget för att bedja; och Han blev kvar där över natten i bön till Gud. Men när det blev dag, kallade Han till sig sina lärjungar och utvalde bland dem tolv, som Han ock benämnde apostlar.» Innan Han skulle inviga dem i den stora hemligheten om sin död, tog Han med sig några av dem upp på berget för att bedja. Det var då, som de även fingo se Honom förklarad. Denna underbara syn skulle hjälpa dem att bära de fruktansvärda tilldragelser, som kort därefter timade,121

då Herden blev slagen och fåren höllo på att helt förskingras. Det var Jesu förbön, som bevarade dem i frestelsernas svåra stunder och hjälpte dem att samlas igen kring den uppstånd-ne Mästaren. Jesus sade även till

Petrus, och detta gällde förvisso även de övriga lärjungarna: »Simon, Simon! Se, satan har begärt att få eder i sitt våld, för att kunna sålla eder såsom vete; men Jag har bett för dig att din tro icke må bliva om intet. Och när du en gång har omvänt dig, så styrk dina bröder» (Luk. 22:31, 32). Prisad vare Gud! Vi hava ännu i dag en trogen Överstepräst, som beder för sina kämpande lärjungar härnere, att deras tro ej skall bliva om intet. Jesu översteprästerliga ämbete är ännu ej avslutat. Hans ingång i det allraheligaste i himmelen med blodet till försoning för våra synder gäller ännu, och Hans förbön fortsätter däruppe. »Han lever alltid för att mana gott för dem» (Hebr. 7:25). Och i Hebr. 9:24 läsa vi: »Ty Kristus har icke gått in i ett allraheligaste, som är gjort med händer och som allenast är en efterbildning av det sannskyldiga, utan Han har gått in i själva himmelen, för att nu träda fram inför Guds ansikte, oss till godo.» Prisad vare Gud för denna vår före-bedjare och förespråkare hos Fadern! Hans förbön räddar oss i frestelsens stunder, så att vi ej duka under.122

Men vi måste även själva upplyfta våra hjärtan till Gud och ständigt mottaga Hans hjälp och kraft. Han har givit oss det stora privilegiet att få göra alla våra begär kunniga inför Honom genom bön och åkallan med tacksägelse. Och här vore mycket att säga. Men utrymmet medger ej något utförligt bibelstudium om bönen. Vad vi särskilt i detta sammanhang vilja påpeka är, vad Jesus ville inskärpa hos sina lärjungar i Luk. 18: »Han framställde för dem en liknelse för att lära dem, att de alltid borde bedja utan att förtröttas.» Det är detta att icke förtröttas utan hålla på att bedja, att, såsom det står i Upp. 2:25, 26, hålla fast vid det vi hava, till dess att Jesus kommer, och att intill änden troget göra Jesu gärningar, det är detta, som är så nödvändigt. Det är jämförelsevis lätt att börja, men svårare att hålla ut intill slutet. Alla väckelser, som gått genom tiderna, hava begynt med ett brinnande och varmt böneliv. Och någon tid bortåt har detta böneliv fortsatt. Men så småningom har den andliga intensiteten mattats, och så ha ofta stelt formväsen och »döda gärningar» ersatt det forna varma livet i Gud. Många »bönehus», där väckelsens ande en gång brann och bönens rökverk steg upp såsom ett välbehagligt offer inför Gud, äro nu kalla och andetomma kyrkor, där man firar »gudstjänster» utan ande och liv. Vad123

som åstadkmomit denna sorgliga förvandling är framför allt, att bönelivet utsinat. I många kyrkor, där man alltjämt bekänner sig hava en levande tro på Gud, hållas aldrig mera några varma, brinnande bönemöten, aldrig avläggas levande vittnesbörd från hjärtan, som leva i livsströmmen. Allt går så rituellt och formellt, och de efter Gud längtande och hungrande själarna, som möjligen finnas, likna fisken, som kommit upp ur sitt rätta element — han ligger där och »kippar efter andan», och finns det ej möjlighet att åter komma ned i »det levande vattnet», så dö snart sådana själar. Må Gud i sin nåd bevara vårt böneliv friskt och innerligt intill änden, och må Han hjälpa våra församlingar att fortsätta med full segerkraft på bönens föraktade men välsignade väg!

Vi ha även nya, oanade vidder i frälsningen framför oss. »Ännu återstår av landet en mycket stor del, som skall intagas» (Jos. 13:1). Och Herren säger till sitt folk i dag, såsom Josua sade till Israel: »Huru länge viljen I försumma att gå åstad och taga i besittning det land, som Herren, edra fäders Gud, har givit eder?» (Jos. 18:3). När vi se på möjligheterna för Guds folk enligt Ordet — på de rika och underbara löftena, och så se på oss själva och vårt eget mången gång så fattiga liv, så förstå vi, att vi icke hava sträckt oss för långt med124

våra. böner och förväntningar. Guds frälsning är så bottenlös, Kristi kärlek så oändlig i både längd och vidd och djup och höjd, att vi aldrig nå fram till det fullkomliga fattandet och omfattandet av densamma i hela dess fullhet. Men Herren vill genom sin Ande verka fram allt mera längtan i våra hjärtan och allt större tro på möjligheten att nå, vad Gud lovat, och så bliva kristna, som Gud kan fröjda sig åt i stället för förkrympta och misslyckade vrångbilder av vad Gud ursprungligen ämnat oss till. Guds Ande, som är »nåds och böns Ande», kan även bevara vårt böneliv varmt och brinnande, om vi blott giva akt på Hans maning och Hans ledning i våra liv. Och för den, som blivit döpt i den Helige Ande blir bönen en funktion, som lika lätt och utan ansträngningar försiggår i våra liv som den naturliga andedräkten hos den friska människan. Men även en andedöpt människa kan tyvärr slappna i bönelivet, ja avfalla även hon från Gud, om hon ej är vakande och ger akt på farorna, som ligga lurande i vår väg, så länge vi vandra härnere. Men genom Anden har hon fått stora möjligheter att bevara det goda, som Herren ger, och likaså stora förutsättningar att kunna tränga fram allt längre och taga ut allt mer av Guds underbara rikedomar. Aposteln Johannes' härliga bekännelse: »Av Hans fullhet hava vi alla fått, ja, nåd utöver125

nåd» (Joh. i: 16) kan och bör vara varje kristens. Och det normala är, att vi gå från kraft och till kraft, från klarhet till klarhet, ända till dess vi nått fram till det eviga livets och ljusets värld därovan.

Må Gud i sin nåd hjälpa oss att alltjämt få växa allt längre in i Gud, tills vi äro helt uppfyllda av Honom och därigenom helt förvandlade till Hans likhet! KAPITEL IV.

Vidare utåt.

ANDAMÅLET med grenens livsgemenskap med stammen och mottagande av dess saft och kraft är, att den skall bära frukt. Gör den icke det, är den oduglig och onyttig, även om dess liv synes aldrig så frodigt. »Var gren i Mig, som icke bär frukt, den tager Han bort; och var och en, som bär frukt, den rensar Han, för att den skall bära mer frukt» (Joh. 15:2).

Det inre troslivet hos människan skall visa sig i hennes gärningar. Goda gärningar i och för sig frälsa oss icke. Men sedan vi blivit frälsta genom tron på Kristus, är det Guds mening och vilja med våra liv, att vi skola vara verksamma och utöva goda gärningar. Vi läsa i Ef. 2:8, 9 följande: »Ty av nåden ären I frälsta genom tro — och det icke av eder själva, Guds gåva är det — icke av gärningar, för att ingen skall be-127

römma sig.» Men i fortsättningen heter det: »Ty Hans verk äro vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, vilka Gud förut har berett, för att vi skola vandra i dem» (v. 10). Tron skall vara verksam i kärlek (Gal. 5:6), eljest är den oduglig, den är död. Och den döda tron är fullkomligt värdelös, ja, värre än så, den är ett av de svåraste hindren för en människas frälsning. Den döda tron kommer nämligen människan att inbilla sig, att allt är väl beställt, fastän den verkliga livsförbindelsen med Gud saknas.

Det har varit gott om död och ofruktbar tro på Gud i alla tider. I Gamla Testamentet klagade Herren över sitt egendomsfolk, att det nalkades Herren med sin mun och hedrade Honom med sina läppar, under det att deras hjärtan voro långt ifrån Honom. Genom profeten Jesaja klagar Han: »Bären ej vidare fram fåfängliga spisoffer; ångan av dem är en styggelse för Mig. Nymånader och sabbater och utlysta fester, ondska i förening med högtidsförsamlingar, sådant kan Jag icke lida, Edra nymånader och högtider hatar Min själ; de hava blivit Mig en börda, Jag orkar ej bära den. Ja, huru I än uträcken edra händer, så gömmer Jag Mina ögon för eder, och om I än mycket bedjen, så hör Jag icke därpå. Edra händer äro fulla av blod; tvån eder då och renen eder. Skaffen128

edert onda väsende bort ifrån Mina ögon. Hören upp att göra vad ont är. Lären att göra vad gott är, faren efter det rätt är, visen förtryckaren på bättre vägar, skaffen den faderlöse rätt, utfören änkans sak. Kom, låt oss gå till rätta med varandra, säger Herren. Om edra synder än äro blodröda, så kunna de bliva snövita;, och om de äro röda såsom scharlakan, så kunna de bliva såsom vit ull» (Jes. 1:13—18). Och hos profeten Amos talar Herren på samma sätt: »Jag hatar edra fester, Jag är led vid dem, och Jag finner intet behag i edra högtidsförsamlingar. Ty om I än offren åt Mig brännoffer, jämte edra spisoffer, så har Jag dock ingen lust till dem, ej heller gitter Jag se edra tackoffer av gödda kalvar. Hav bort ifrån Mig dina sångers buller; Jag gitter icke höra ditt psaltarspel. Men må rätten flöda fram såsom vatten, och rätt-färdigheten lik en bäck, som aldrig sinar» (Amos 5:21—24). Det var gudstjänstfirande, där .fram-buros offer enligt lagen, där voro glada fester i Herrens tempel och avsedda till Håns ära. Men Gud hade ingen glädje av dem. Han såg den orättfärdighet, den vinningslystnad, det förtryck av de fattiga, det lättsinne och den sedeslöshet, som frodades vid sidan av detta gudstjänstfirande. Och Herren, som ser till hjärtat, finner intet behag i sådant. O, huru många sådana »gudstjänster» finnas icke även i vår tid! Huru många129

låtsa ej ett gudfruktigt allvar under gudstjänsten på söndagsförmiddagen, under det att hjärtat är långt från Gud och saknar allt gudomligt liv och verkligt intresse för den levande Guden och vad som hör Herren till. Man lever alltjämt sig själv och har uteslutande sina egna intressen till föremål för all sin strävan. Något nit för Gud och Hans verk, för människors frälsning och eviga och timliga väl finns icke. Guds-tjänstfirandet blir mest ett medel, varigenom man bedrager sig själv och inbillar sig vara en kristen. Ja, man kan till och med säga sig tro allt Guds ord och framträda såsom en försvarare av den gudomliga sanningen och hårt döma dem, som på något sätt förneka bibelns bokstav, under det att man i själva verket är främmande för livet i Gud och saknar den tro, som är

verksam i kärlek. Tron, om man skall tala om sådan, är mera verksam i hat och hårda domar mot människor än i kärlek och verkligt nit för andras eviga och timliga väl.

Den levande tron, som blivit född in i våra hjärtan av Gud och Hans levande ord, den är visserligen, såsom Luther säger, ett verksamt ting, så att den frambringar goda gärningar, innan vi egentligen hinna att tänka därpå. Men Ordet manar oss dock »att akta på varandra för att uppliva varandra till kärlek och goda gärningar» (Hebr. 10:24). 9 — Andlig tillväxt.i3o

Och även med avseende på denna sidan av vårt gudsliv är det viktigt, att vi växa till. Det är tyvärr många kristna, vilka även i detta avseende gå tillbaka i stället för framåt. Det finns sådana t. ex., som i början av sitt liv med Gud voro mycket nitiska, då det gällde att vinna själar för Gud, men som sedan slappnat i detta nit. Det finns, för att taga ett annat exempel, sådana, som gåvo Herren tionde av sina inkomster men vilka, då Gud välsignat dem, så att inkomsterna storligen förökats, tyckt det vara för mycket att ge tionde till Guds verk. Gud har fått nöja sig med mindre, i stället för att de rik]iga tillgångarna hade kunnat bereda möjlighet till en mycket större andel i inkomsterna för Guds sak. Det är vi själva i första hand, som förlora på sådant, ty vi mista därigenom något av Guds välsignelse och välbehag över våra liv.

Jesus manar oss alla, som äro Hans lärjungar, att vi skola låta vårt ljus lysa inför människorna, så att de se våra, goda gärningar och prisa vår Fader, som är i himmelen (Matt. 5:16). Paulus ställer även den maningen till Timoteus personligen, att han må öva sig själv i gudsfruktan. »Ty lekamlig övning», säger han, »gagnar till litet, men gudsfruktan gagnar till allt; den har med sig löfte om liv, både för denna tiden och för den tillkommande» (1 Tim. 4:8). Och en sådan övning gäller både vårt inre och vårt yttreI3i

kärleksliv, vår gemenskap med Gud och våra gärningar såsom trons frukter. Paulus säger även i i Tess. 4:9, 10: »Om broderlig kärlek är det icke behövligt att skriva till eder, ty I haven själva fått lära av Gud att älska varandra; så handlen I ju ock mot alla bröderna i hela Macedonien. Men vi förmana eder, käre bröder, att allt mer förkovra eder häri.» Att växa till i alla stycken, sålunda även i goda gärningar och nit för människors eviga och timliga väl,

är en kristens normala liv.

*

Se vi då något på sättet att växa till i detta avseende, så kunna vi först något skärskåda

Jesus såsom vår förebild härutinnan.

Jesus levde i det innerligaste umgänge med Gud. Men Han var även ständigt verksam bland människorna för att hjälpa i lekamligt och andligt avseende. I Apg. 10:38 heter det om Honom, att Han »vandrade omkring och gjorde gott och botade alla, som voro under djävulens våld; ty Gud var med Honom». Detta var, så att säga, Hans livsprogram från början till slut. Under den sista aftonen av sin samvaro med sina lärjungar tänkte Han icke på sig själv och den fasansfulla död, som väntade Honom, Hans tankar voro helt upptagna med att tala till lär-132

jungarna och genom ord och handling stärka bandet, som höll dem fast vid Honom själv, och att sålunda kunna hjälpa dem över den svåra frestelsestund, som väntade dem. Ja, i sitt underbara avskedstal, som »kärlekens apostel» Johannes upptecknat för oss i sitt evangelium, kapitlen 14—17, har Jesus just då givit sina lärjungar för alla tider en skatt av gudomlig kärlek och gudomlig visdom, som hållit dem uppe tiderna igenom. »Såsom Han allt hittills hade älskat sina egna här i världen», säger Johannes, »så gav Han dem nu ett yttersta bevis på sin kärlek» (Joh. 13:1). I sanning, det var intet avtagande i Jesu liv, vare sig det blir fråga om Hans inre eller yttre kärleksliv. Det var i stället alltjämt den normala tillväxt, som ett sunt och friskt liv både naturligt och andligt har att uppvisa. Prisad vare Gud! Till och med då Han hängde på korset och Hans kroppsliga och andliga kval bort hindra varje tanke på andra, bad Han för sina bödlar och drog försorg om sin moder. I sanning: »Såsom Jesu kärlek var, aldrig någons varit har.»

Och äro vi Jesu vänner och lärjungar och får den Helige Ande rum i oss, då bliva även vi lika Honom. Jesus

säger i Joh. 13:13—17 följande manande ord till sina lärjungar i alla tider: »I kallen Mig 'Mästare' och 'Herre', och I sägen rätt, ty Jag är så. Har nu Jag, eder133

Herre och Mästare, tvagit edra fötter, så ären ock I pliktiga att två varandras fötter. Jag har ju givit eder ett föredöme, för att I skolen göra, såsom Jag har gjort mot eder. Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: Tjänaren är icke förmer än sin herre, ej heller sändebudet förmer än den som har sänt honom. Då I veten

detta, saliga ären I, om I ock gören det.»

*

När det så blir fråga om att sträcka oss vidare utåt, att sålunda växa till i vårt kärleksliv och dess bevisning gentemot våra medmänniskor, så är det icke alltid i bokstavlig mening vi böra sträcka oss vidare utåt, d. v. s. att med vår kärleksverksamhet nå människor, som äro mer avlägsna ifrån oss. Det kan tvärtom gälla att bättre sköta de kärleksplikter, som ligga oss mycket nära.

Det kan gälla

plikter mot våra närmaste.

Det heter om Jesus, att Han efter besöket i Jerusalem vid 12 års ålder följde sina föräldrar hem till Nasaret och att Han »var dem underdånig». Jesus var förvisso det allra bästa och lydigaste barn, full av kärlek och vördnad för sina föräldrar. Och vilja vi vara Jesu lärjungar, så böra vi även såsom . barn visa vår134

kärlek till Jesus genom att älska, lyda och tjäna våra föräldrar. Detta är något, som är mycket främmande för den naturliga anden i vår tid. Men då Guds Ande tar herraväldet i våra liv, då få vi lära oss det fjärde budet: »Hedra din fader och din moder, på det att dig må väl gå och du må länge leva på jorden.» Ja, Guds Ande lär oss hela »Hustavlan», som Luther avfattat och som fordom fanns i vår barnalära, katekesen. Denna »hustavla» utgör en sammanställning av de förnämsta skriftställen, som handla om de inbördes plikterna i familjen och i samhället. Om föräldrars och barns inbördes plikter och förhållande till varandra, om husbönder och tjänare (arbetsgivare och arbetstagare), om lärare och lärjungar, överhet och undersåtar o. s. v. Luther ansåg, att dessa Herrens bud och föreskrifter voro så betydelsefulla, att man borde trycka dem och uppsätta dem såsom en tavla i varje hem för att sålunda kunna ha dem för ögonen ständigt. En i sanning behövlig föreskrift för vår tid, men på samma gång så främmande för vår tids ande och kynne, att de flesta i vår tid endast le åt en sådan tanke såsom allt för gammalmodig och otidsenlig.

Visst är emellertid, att om vi blivit verkliga kristna och om Guds Ande kommit in i våra hjärtan, då föras vi in i den bibliska frälsningen och de bibliska sanningarna även i sådana av-135

seenden. Den Helige Ande vrider alltid våra liv, huru förvridna de än må vara, åt det hållet, att de komma i harmoni med Skriften. Och »kraft av höjden» behöva vi icke minst för att kunna leva vårt vardagsliv i Kristi Ande och Kristi sinne enligt Ordets föreskrifter. Det är ej blott för att undfå andliga gåvor till gagn i Guds församling och andlig utrustning för verksamheten för Guds rike, som vi behöva bliva döpta i den Helige Ande. Vi behöva det för en rätt sammanlevnad och för att rätt kunna fylla våra plikter i livets enkla vardagsförhållanden. När Paulus i Ef. 5:18 f. manar oss att låta oss uppfyllas av Ande, så talar han om följden av en sådan uppfyllelse: att vi tala till varandra i psalmer och lovsånger och andliga visor o. s. v. Men så säger han omedelbart därefter: »Underordnen eder varandra i Kristi fruktan. I hustrur, underordnen eder edra män, såsom I underordnen eder Herren; ty en man är sin hustrus huvud, såsom Kristus är församlingens huvud, Han som ock är denna sin kropps Frälsare» o. s. v. Han kommer in på de inbördes plikterna i hemmet — på »hustavlan» alltså. Jag har läst om den kände kinesiske pastorn Hsi, att när han blivit omvänd till Gud, en stor förändring skedde i hans förhållande till hans hustru och andra fruntimmer, som han hade i huset. I likhet med vad ofta är136

fallet med hedniska män, var pastor Hsi före sin omvändelse mycket despotisk och krävande i hemmet. Men efter sin frälsning blev förhållandet fullständigt omvänt, så att alla, och i främsta rummet hans hustru, förundrade sig däröver. Hon blev därigenom även snart vunnen för kristendomen.

Och i sanning behöva vi i vår tid, om vi verkligen vilja vara kristna och leva ett liv till Guds behag och till Hans ära, att läsa sådana förmaningar, som finnas överallt i Guds ord och särskilt i de apostoliska breven och som vilja reglera vårt inbördes förhållande i hemmen och i den samhälleliga sammanlevnaden. Vi anföra här några sådana ställen. I Ef. 6:1 f. läsa vi: »I barn, våren edra föräldrar lydiga i Herren, ty detta är rätt och tillbörligt. 'Hedra din fader och din moder.' Det är ju först detta bud, som har ett löfte med sig: 'för att det må gå dig väl och du må länge leva på jorden'. Och I fäder, reten icke edra barn till vrede, utan fostren dem i Herrens tukt och förmaning. I tjänare, våren edra jordiska herrar lydiga, med fruktan och bävan, av uppriktigt hjärta, såsom gällde det Kristus; icke med ögontjänst, av begär att behaga människor, utan såsom Kristi tjänare, som av hjärtat göra Guds vilja, och gören eder tjänst med villighet, såsom tjänaden I Herren och icke människor. I veten ju, att137

vad gott var och en gör, det skall han få igen av Herren, vare sig han är träl eller fri. Och I herrar, handlen på samma sätt mot dem, och upphören att bruka hårda ord; I veten ju, att i himmelen finnes den, som är Herre över både dem och eder och att hos Honom icke finnes anseende till personen.» Och i Rom. 13: i f. säger Paulus: »Var och en vare underdånig den överhet, som han har över sig. Ty ingen överhet finnes, som icke är av Gud; all överhet som finnes är förordnad av Gud. Därför, den som sätter sig upp mot överheten, han står emot vad Gud har förordnat; men de som stå emot detta, de skola få sin dom. Ty de som hava väldet äro till skräck, icke för dem som göra vad gott är, utan för dem som göra va»d ont är. Vill du vara utan fruktan för överheten, så gör vad gott är; du skall då bliva prisad av den, ty överheten är en Guds tjänare, dig till fromma. Men gör du vad ont är, då må du frukta; ty överheten bär icke svärdet förgäves, utan är en Guds tjänare, en hämnare, till att utföra vredesdomen över den som gör vad ont är. Därför måste man vara den underdånig, icke allenast för vredesdomens skull, utan ock för samvetets skull. Fördenskull betalen I ju ock skatt; ty överheten förrättar Guds tjänst och är just för detta ändamål ständigt verksam. Så given åt alla, vad I ären dem skyldiga:140

skatt åt den som skatt tillkommer, tull åt den som tull tillkommer, fruktan åt den som fruktan tillkommer, heder åt den som heder tillkommer. Våren ingen något skyldiga — utom när det gäller kärlek till varandra; ty den som älskar sin nästa, han har uppfyllt lagen. De buden: 'Du skall icke begå äktenskapsbrott', 'Du skall icke dräpa', 'Du skall icke stjäla', 'Du skall icke hava begärelse' och vilka andra bud som helst, de sammanfattas ju alla i det ordet: 'Du skall älska din nästa såsom dig själv'. Kärleken gör intet ont mot nästan; alltså är kärleken lagens uppfyllelse.» Och Petrus säger i sitt första brev 2:13 f.: »Våren underdåniga all mänsklig ordning för Herrens skull, vare sig det är konungen, såsom den överste härskaren, eller det är landshövdingarna, som ju äro sända av Honom för att straffa dem, som göra vad ont är, och för att prisa dem, som göra vad gott är. Ty så är Guds vilja, att I med goda gärningar skolen stoppa munnen till på oförståndiga och fåkunniga människor. I ären ju fria, dock icke som om I haden friheten för att därmed överskyla ondskan, utan såsom Guds tjänare. Bevisen var man ära, älsken bröderna, 'frukten Gud, ären konungen'. I tjänare, underordnen eder edra herrar med all fruktan icke allenast de goda och milda, utan också de obilliga. Ty det är välbehagligt för Gud, om någon, med Honom för139

ögonen, tåligt uthärdar sina vedervärdigheter, när han får lida oförskyllt. Ty vad berömligt är däri, att I bevisen tålamod, när I för edra synders skull fån uppbära hugg och slag? Men om I bevisen tålamod, när I fån lida för goda gärningars skull, då är detta välbehagligt för Gud. Ty därtill ären I kallade, då ju Kristus själv led för eder och efterlämnade åt eder en förebild, på det att I skullen följa Honom och vandra i Hans fotspår.» Och i samma brev 5: 5 säger han: »Så skolen I ock, I yngre, å eder* sida underordna eder de äldre. Ikläden eder alla, i umgängeisen med varandra, ödmjukheten såsom en tjänaredräkt. Ty 'Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka giver Han nåd'.»

Ja, dessa Herrens ord äro mycket viktiga att efterfölja i våra liv, om vi skola behaga Herren, även om de verka aldrig så »gammalmodiga» och opassande för vår tid. Man kanske just med avseende på de förhållanden, som i dessa skriftställen beröras, mer än eljest förstår, huru främmande och vitt skild den »moderna anden» är från de gamla vägarna, de gudomliga föreskrifterna, och huru omodern kristendomen i själva verket är. Men därför är densamma icke av mindre betydelse eller i verkligheten föråldrad. Guds ord säger även, att laglösheten allt mer och mer skall tilltaga i de sista tiderna av denna tidsålder. Det skall icke140

blott bliva så, att folk skall uppresa sig mot folk och rike mot rike, utan det skall bliva ett allas krig mot alla. »Och den ene brodern skall då överlämna den andre till att dödas, ja, ock fadern sitt barn; och barn skola sätta sig upp mot sina föräldrar och skola döda dem» (Matt. 10:21). Och vidare säger Han: »Ja, Jag har kommit för att uppväcka söndring, så att 'sonen sätter sig upp mot sin fader och dottern mot sin moder och sonhustrun mot sin svär-moder, och envar får sitt eget husfolk till fiender'» (10:35, 36)- Detta senare syftar ju närmast på det förhållandet, att tron på Kristus eller förkastandet av Honom söndrar människor från varandra, människor till och med, som genom blodsband äro förbundna med varandra. Men säkert är, att i de yttersta tiderna, då kär-ltKen alltmer kallnar, och sålunda de band, som äro de enda, som kunna sammanfoga människorna till ett med varandra, brista, så kommer det att bliva en söndring, en självhävdelse och därigenom en upplösning av hemlivet och samhällslivet som aldrig förr. De yttre lagarna och föreskrifterna, som skola reglera förhållandena i hem- och samhällsliv, kunna ej på något sätt ersätta de gudomliga kärleks- och pliktbuden, som sammanhålla ett kristet folk.

Men under sådana tider bliva påfrestningarna för de sanna kristna även i dessa avseenden såI3i

mycket större. Och det fordras en särskild Guds kraft att gentemot en fullkomligt gudlös tidsanda följa Herrens tydliga bud och föreskrifter. Men liksom Herren redan i Gamla Testamentet, då Han gav sitt folk de tio budorden, tillfogade ett särskilt löfte till det fjärde budet, ett löfte om framgång och ett löfte om lyckligt liv på jorden, så har förvisso lydnaden för det fjärde budet alltjämt en stor välsignelse med sig. Och säkert är även, att vår kristendom utåt bland de otroende mycket bedömes efter det sätt, på vilket vi leva vårt vardagsliv och fylla våra vardagliga plikter. Om vi äro med på möten och i kristlig verksamhet, om vi frambära våra offer till missionen o. s. v. men äro slarviga och opålitliga, när det gäller uppfyllandet av våra vardagliga plikter eller knarriga och svåra att umgås med, så vinner ej vår kristendom människors bifall, och Kristi namn blir ej ärat. En dotter, som plikttroget och osjälviskt vårdar sina gamla föräldrar, en tjänarinna, som troget sköter sin tjänst, en arbetare, som är ärlig och redbar i fullgörandet av sina åtagna uppgifter, o. s. v. gör kristendomen mera heder än den, som mycket talar och. för kristendomens sak på sin tunga, under det att livet är av mindre god beskaffenhet.

Emellertid gäller det även härvidlag att komma ihåg, att ej våra gärningar i och för sig,142

vårt dagliga arbete och vår oklanderliga yttre vandel, frälsa oss. Frälsningen genom en levande tro på Kristus är lika nödvändig för den dugliga och mest plikttrogna människa, som för den, som kanske genom dålig uppfostran] eller bristande naturlig begåvning ej kan så väl utföra sina lekamliga uppgifter.

Jesus inskärper även betydelsen av trohet i de jordiska tingen, då Han säger: »Den. som är trogen i det minsta, han är ock trogen i vad mer är, och den som är orättrådig i det minsta, han är ock orättrådig i vad mer är. Haven I nu icke varit trogna, när det gällde den orättrådige Mamons goda, vem vill då betro eder det sannskyldiga goda? Och haven I icke varit trogna, när det gällde, vad som tillhörde en annan, vem vill då giva eder det som hör eder till?» (Luk. x6:io—12). Och Han klandrar den offervillighet, som man kan visa i fråga om Guds sak, under det man försummar sina närmaste plikter. Han säger i Matt. 15:3 f.: »Varför överträden I själva Guds bud för edra stadgars skull? Gud har ju sagt: 'Hedra din fader? och din moder' och: 'Den som smädar sin fader eller sin moder, han skall döden dö'. Men I sägen, att om någon säger till sin fader eller sin moder: 'Vad du av mig kunde hava fått till hjälp, det giver jag i stället såsom offergåva', då behöver han alls icke hedra sin fader eller143

sin moder. I haven så gjort Guds budord om intet för edra stadgars skull. I skrymtare, rätt profeterade Esaias om eder, när han sade: 'Detta folk ärar Mig med sina läppar, men deras hjärtan äro långt ifrån Mig; och fåfängt dyrka de Mig, eftersom de läror de förkunna äro människobud.'»

*

Men vår gudsfruktan får ej inskränka sig till dessa våra plikter i det vardagliga livet, huru viktiga de än må vara. Vi äro såsom levandegjorda i Kristus satta att framför allt

befrämja Guds verk i världen.

Jesu sista befallning till sina lärjungar lydde: »Mig är given all makt i himmelen och på jorden. Gån fördenskull ut och gören alla folk till lärjungar.» Denna befallning gäller ej blott apostlarna och sedan missionärerna och Herrens tjänare i Ordet, den gäller hela Guds församling på jorden och varje enskild medlem i densamma. Redan i Gamla Testamentet kallade Gud sitt egendomsfolk ett konungsligt prästerskap. Han säger i 2 Mos. 19:5, 6: »Om I nu hören Min röst och hållen Mitt förbund, så skolen I vara Min egendom framför alla andra folk, ty hela jorden är Min; och I skolen vara Mig ett rike av präster och ett heligt folk.» Och i Nya144

Testamentets tid äro alla Jesu lärjungar, män och kvinnor, kallade att vara ett heligt, prästerligt folk. Aposteln Petrus säger i sitt första brev 2:5, 9: »Och låten eder själva såsom levande stenar uppbyggas till ett andligt hus, så att I bliven ett 'heligt prästerskap', som skall frambära andliga offer, vilka genom Jesus Kristus äro välbehagliga för Gud. — I åter ären 'ett utvalt släkte, ett konungsligt prästerskap, ett heligt folk, ett egendomsfolk', för att I skolen förkunna Hans härliga gärningar, Hans som har kallat eder från mörkret till sitt underbara ljus.» Pris ske Gud!

Det blir även så, om Gud verkligen får hand om oss, att vi ej kunna annat än vittna om den frälsning, vi mottagit, och den underbare Frälsare, vi äga. »I ären världens ljus», säger Jesus. »Icke kan en stad döljas, som ligger uppe på ett berg? Ej heller tänder man ett ljus och sätter det under skäppan, utan man sätter det på ljusstaken, så att det lyser för alla dem som äro i huset. På samma sätt må ock edert ljus lysa inför människorna, så att de se edra goda gärningar och prisa eder Fader, som är i himmelen» (Matt. 5:14—16). Om Jesu första lärjungar heter det, att de icke kunde förtiga, vad de hört och sett. Och Johannes säger i första brevet 1:1: »Det som var från begynnelsen, det vi hava hört, det vi med egna ögon hava sett,145

det vi skådade och med egna händer togo på, det förkunna vi: om livets Ord tala vi.»

När ljuset uppgått i vår själ och syndens börda fallit av och Kristi kärlek börjat att brinna i våra hjärtan, då få vi på samma gång en brinnande kärlek till människorna och nöd för deras eviga väl. Man känner, att man »står i skuld» (g. övers.), såsom Paulus säger om sig själv. Han säger i Rom. 1:14: »Både mot greker och mot andra folk, både mot visa och mot ovisa har jag förpliktelser.» Och bliva vi helt frälsta, äro vi såsom Paulus villiga att ställa oss till Hans förfogande, att användas av Honom, vare sig Han vill ha oss kvar i vår jordiska kallelse eller sända oss ut i direkt arbete för befrämjande av Hans rike här hemma och i hednavärlden. Vi äro icke längre våra egna. Vi äro dyrt köpta, och vår uppgift är därför att förhärliga Gud i vår kropp och vår ande, vilka tillhöra Gud (1 Kor. 6:20, g. övers.), och med alla de, gåvor och krafter, Han givit oss. Prisat vare Hans namn!

I Rom. 12: i läsa vi: »Så förmanar jag nu eder, mina bröder, vid Guds barmhärtighet, att frambära edra kroppar till ett levande, heligt och Gud välbehagligt offer — eder andliga tempeltjänst.» Och i samma brev 6: 13, 16: »Och ställen icke edra lemmar i syndens tjänst till att vara orättfärdighetsvapen, utan ställen eder själva 10 — Andlig tillväxt.146

i Guds tjänst, såsom de där från döden hava kommit till livet, och edra lemmar i Guds tjänst att vara rättfärdighetsvapen. —\ I veten ju, att när I ställen eder i någons tjänst för att lyda honom, så ären I tjänare under denne, som I sålunda, lydén, vare sig det är under synden, vilket leder till död, eller under lydnaden, vilket leder till rättfärdighet.» Huru underbart är det ej att så få helga sitt liv och alla sinäv gåvor i Herrens tjänst, i stället för att man förut tjänat synd och satan! En sådan gåva t. ex. som sångens och musikens, huru underbar är den ej, då den användes i Herrens tjänst, men huru neddragande, då den står i syndens och satans tjänst.

Paulus var, såsom vi förut påpekat, redobogen att ställa hela sin kraft och sitt liv till Herrens förfogande. Han hade även en stor nöd för människors frälsning. I Rom. 9: 1 uttrycker han sin djupa smärta vid tanken på Israels förkastande av frälsningen och sin iver att på något sätt kunna väcka dem till besinning. Han säger: »Jag talar sanning i Kristus, jag ljuger icke — därom bär mitt samvete mig vittnesbörd i den Helige Ande — när jag säger, att jag har stor bedrövelse och oavlåtligt kval i mitt hjärta. Ja, jag skulle önska, att jag själv vore förbannad och bortkastad från Kristus, om detta kunde147

gagna mina bröder, mina fränder efter köttet.» Och icke mindre nöd har han för församlingar, som glidit bort från

Gud eller som hålla på att så göra. I Gal. 4:19, 20 skriver han till galaterna, vilka voro hans andliga barn men som av falska lärare lockats av den goda vägen: »I mina barn, som jag nu åter med vånda måste föda till livet, intill dess att Kristus har tagit gestalt i eder. Jag skulle önska, att jag just nu vore hos eder och kunde göra min röst rätt bevekande. Ty jag vet mig knappt någon råd med eder.» Paulus var i sanning en nitisk arbetare för att vinna själar för Gud och en själasörjare, som med det varmaste herdehjärta bar församlingarna inför Gud. Om den individuella omsorg, Paulus hade för varje medlem i församlingarna, och det höga mål, han hade för sin själavinnande verksamhet, läsa vi i Kol. 1: 28, 29: »Och Honom förkunna vi för vår del, i det vi förmana var människa och undervisa var människa med all vishet, för att kunna ställa fram var människa såsom fullkomlig i Kristus. Och för det målet arbetar och kämpar jag, i enlighet med Hans kraft, som mäktigt verkar i mig.»

Ett medel, som Paulus flitigt begagnade sig av i sitt arbete för själarnas frälsning och fostran och som i alla tider står varje kristen till148

buds, han må vara rikt eller mindre väl andligt utrustad i övrigt, det var

förbönen.

Paulus bad under hela sitt liv, sedan han kommit i livsförbindelse med Kristus. De ord, som Herren sade till Ananias, då Han sände Honom till Paulus i Damaskus : »Ty se han beder» (Apg. 9: 11), kan sättas som motto över Pauli hela liv. Och framför allt var han ivrig i förbön för människorna och i all synnerhet för de kristna församlingarna, som lågo honom så varmt om hjärtat. I Ef. 1:16, 17 säger han: »Jag å min sida har icke upphört att tacka Gud för eder, när jag tänker på eder i mina böner. Och min bön är, att vår Herres, Jesu Kristi, Gud, härlighetens Fader, må giva eder en visdomens och uppenbarelsens ande till kunskap om sig» o. s. v. Och i samma brev 3:14—16 läsa vi: »Fördenskull böjer jag mina knän för Fadern — Honom, från vilken allt vad fader heter i himmelen och på jorden har sitt namn — och beder, att Han ville efter sin härlighets rikedom förläna oder, att I genom Hans Ande växen till i kraft till eder invärtes människa» o. s. v. Paulus ropade oavlåtligen till Gud för församlingarnas andliga framåtskridande och tillväxt. För honom var icke allt vunnet med att människorna böjt sig för Gud och blivit troende. Det var då, som livet149

begynte, och det var därefter, som kampen stod mången gång het för livets tillväxt och sunda utveckling. Paulus manar även oavlåtligen de kristna att bedja för honom och för det verk, som Gud givit honom att utföra. Han visste, att verket var Guds och att om några verkliga segrar skulle vinnas för Guds rike, kraften därtill måste komma ned ovanifrån. Paulus var en lärd man, en judisk teolog av icke ringa mått, när det gällde både lärdom och begåvning. Men aldrig se vi, att han någonsin åberopade detta eller byggde därpå, när det gällde Guds verk. Bland allt det, som Paulus enligt sin gripande bekännelse i Fil. 3:7 f. räknade som »förlust mot det som är långt mera värt: kunskapen om Kristus Jesus», var förvisso även den teologiska lärdom, han fått inhämta vid den lärde rabbinen Gamaliels fötter i Jerusalem.

Paulus ville lära känna Kristus och Hans uppståndelses kraft. Och det var denna kännedom och denna kraft, som satte honom i stånd att utföra sin stora gärning i missionens tjänst. Och det är gripande att höra, huru han manar de kristna att bistå honom i arbetet genom förbön för honom till Gud. Sålunda säger han i Kol. 4:3, 4: »Och bedjen jämväl för oss, att Gud må åt oss öppna en dörr för Ordet, så att vi få förkunna Kristi hemlighet, den hemlighet,i3o

för vars skull jag också är en fånge; ja, bedjen, att jag må uppenbara det med de rätta orden.» Och i 2 Tess. 3: 1 säger han: »För övrigt, kära bröder, bedjen för oss, att Herrens ord må hava framgång och komma till ära hos andra likasom hos eder.» Och i Ef. 6:19: »Bedjen ock för mig, att min mun må upplåtas och att det jag skall tala må bliva mig givet, så att jag frimodigt kungör evangelii hemlighet.» På det sättet kunde de hjälpa till i arbetet och så få dela välsignelserna med Paulus. Och på det sättet kunna de kristna, som ej själva kunna stå framme i stridslinjen och fäkta med Ordets svärd, få vara med och vinna segrar för Gud.

Det berättas i missionshistorien, att vid den tid, då den skotske missionären David Hill i Kina vann den sedermera så beryktade pastor Hsi för Kristus, det var en kvinna i Skottland, som Gud lagt på hjärtat att bedja

mycket för missionär Hill. Hon kämpade i bön för honom natt och dag. Och kanske var det denna enkla, olärda och okända kvinnas förbön för missionären, som lika mycket var orsaken till den lärde konfutsianen Hsi's omvändelse, som missionärens inflytande. Pastor Hsi fick sedan vinna stora skaror för Kristus. Och på så sätt fick den bedjande kvinnan i Skottland utföra en stor gärning i Mästarens tjänst.

I Kol. 4:12, 13 omtalas en man, som ägnadei5i

sig åt förbönens heliga värv och som helt visst uträttade stora ting därigenom. Vi läsa där: »Epafras, eder landsman, hälsar eder, en Kristi Jesu tjänare, som i sina böner alltid kämpar för eder, för att I skolen stå fasta och vara fullkomliga och fullt vissa i allt som är Guds vilja. Ty jag giver honom det vittnesbördet, att han har stor möda för eder, liksom ock för dem som bo i Laodicea och i Hierapolis.» Guds verk behöver många sådana människor. Och kvinnornas böner nå lika långt, där de bedjas i samma ande. I i Tim. 5:5 talar Paulus om rätta änkor och säger om dessa: »En j*ätt, värnlös änka, som sitter ensam, hon har sitt hopp i Gud och håller ut i bön och åkallan natt och dag.» Finns det månne många sådana heliga änkor i vårt land? Det skulle kunna finnas många, om Anden från Gud så fått gripa Guds folk, som förhållandet var i den första kristna församlingen.

Ja, här ha vi ett underbart fält för fruktbärande arbete för Herren. Människor, som vi aldrig kunna nå med ett ord om Jesus, kunna vi nå via himmelen genom våra förböner. Och Jesus har sagt, att allt vad vi bedja om i tron det skola vi få. Prisat vare Hans namn I152

Jag vill slutligen påvisa ännu en viktig sak, när det gäller att tjäna Herren, nämligen huru vi skola använda

våra penningar i Herrens tjänst.

Det är en imponerande syn att se, vad den levande kristendomen i vårt land och i andra länder presterat, när det gäller offer för Herrens sak i olika former. Om man tänker på arbetet bland de fattiga, sjuka och lidande, så är ju allt sådant arbete ursprungligen en frukt, som växt fram på den levande kristendomens träd, fastän under årens lopp och särskilt under den senare tiden sådant arbete mer och mer övergått att vara så gott som uteslutande en statens angelägenhet. Men det är inom de kristna staterna och så långt som den kristna kulturen sträckt sina verkningar, som anstalter för vård av sjuka, fattiga och på annat sätt vanlottade vuxit fram. Där den ociviliserade hedendomen ännu härskar, finnas inga sådana kärleksinrättningar. När en romersk fältherre under de stora förföljelsetiderna i det romerska riket befallde de kristna att taga fram sina skatter och överlämna åt honom, förde de fram en mängd fattiga, blinda, halta, krymplingar och dylika och förklarade: »Dessa äro våra skatter.» Man tog sig på den tiden personligt an sådana hjälpb eho vande och drog försorg om dem i de kristna hemmen. Och över-153

allt, där Kristi Ande härskat, har den kristna kärleken varit varm gentemot nödens barn. Pris ske Gud!

Vi veta ä,ven, hurusom de första kristna i Jerusalem hade allt gemensamt och att sålunda de, som ägde jordiska ägodelar, ej längre betraktade dessa som sina egna utan buro fram dem och lade dem för apostlarnas fötter. Dessa hade sålunda att förvalta de troendes ägodelar såsom en gemensam egendom, som användes lika för alla.

Det finns personer i vår tid, som anse, att vi, om vi ville helt följa Nya Testamentets församlingsform, även borde införa egendomsgemenskap. Att emellertid den i första församlingen i Jerusalem förekommande egendomsgemenskapen ej var någon av Jesus instiftad lag för Guds församling, förstå vi av Ordet, då vi läsa det i sitt sammanhang. Den var i alla avseenden en fullkomligt frivillig anordning, som man kunde efterfölja eller icke, allt eftersom man kände sig manad därtill i sitt inre. Ananias' och Säf iras hårda dom drabbade dem, icke därför att de icke framburo allt de ägde till apostlarna utan därför att de ljögo och påstodo, att de framburo allt. Petrus säger till Ananias: »Detta var ju din egendom, medan du hade det kvar; och när det var sålt, voro ju penningarna i din makt» (Apg. 5:4 a). Egendomen tillhörde Ana-154

nias, och han hade även, sedan han sålt den, kunnat behålla penningarna. Därav finna vi, att intet tvång förelåg att lämna dem till den gemensamma kassan. Men skrymteriet och lögnen framkallade i denna tid, då Guds Ande var så kraftigt verksam, det fruktansvärda straff, som här omtalas.

Att döma av Apg. 12:12 synes det, som om Maria, Markus' moder, hade ägt ett hus i Jerusalem. Om så är, finna vi, att egendomsgemenskapen icke var fullständigt genomförd ens i den första församlingen i Jerusalem. Och något spår av dylik gemenskap kunna vi ej upptäcka inom andra församlingar under den apostoliska tiden. Av Pauli framställning i 1 Kor. 11:20 —22 finner man tydligt, att det fanns både rika och fattiga i den korintiska församlingen. När de kommo tillsammans för att fira Herrens Nattvard, brukade de även att hålla s. k. kärleksmåltider. Det var då de mera burgna medlemmarna av församlingen, som plägade medföra de matförråd, som skulle användas till den gemensamma måltiden. Här finna vi emellertid, att de, som medfört matförråd till den gemensamma måltiden, själva i förväg intogo den mat, de medfört, och att sålunda somliga fingo hungra, medan andra fingo för mycket. Man känner även av historien, att till följd av dylika missbrukde s. k. kärleksmåltiderna snart helt och hållet avskaffades i församlingarna.

Om sålunda det icke är något gudomligt bud att såsom frälsta hava allt gemensamt i den bemärkelse, som förekom i församlingen i Jerusalem, så manas vi däremot ingående av Guds ord att dela med oss av vårt jordiska goda till behövande medkristna och även till de utomstående. Paulus säger i Gal. 6: io: »Må vi alltså, medan vi hava tillfälle, göra vad gott är mot var man, och först och främst mot dem som äro våra medbröder i tron», och i i Tim. 6:17—19 ställer han följande maning till sin andlige son Timoteus: »Bjud dem som äro rika i den tidsålder, som nu är, att icke hög-mödas, och att icke sätta sitt hopp till ovissa rikedomar, utan till Gud, som rikligen giver oss allt till att njuta därav; bjud dem att göra gott, att vara rika på goda gärningar, att vara givmilda och gärna dela med sig. Må de så lägga av åt sig skatter, som kunna bliva en god grundval för det tillkommande, så att de vinna det verkliga livet.» Petrus säger även i sitt första brev 4:9, 10 följande: »Våren gästvänligt mot varandra utan knot, och tjänen varandra, var och en med den nådegåva, han har undfått, såsom goda förvaltare av Guds mångfaldiga nåd.»

Aposteln Johannes påminner oss även om omöjligheten att leva i lyx och överflöd själva56

och på samma gång se våra bröder vara nödlidande. Han säger: »Men om någon har denna världens goda och tillsluter sitt hjärta för sin broder, när han ser honom lida nöd, huru kan då Guds kärlek förbliva i honom? Kära barn, låtom oss älska icke med ord eller med tungan utan i gärning och i sanning» (i Joh. 3: 17, 18).

Jakob gisslar även den döda tron, tron utan gärningar, då han säger: »Mina bröder, vartill gagnar det, om någon säger sig hava tro men icke har gärningar? Icke kan väl tron frälsa honom? Om någon, vare sig en broder eller en syster, saknade kläder och vore utan mat för dagen och någon av eder då sade till denne: 'Gå i frid, kläd dig varmt och ät dig mätt' — vartill gagnade detta, såframt han icke därjämte gåve honom, vad hans kropp behövde? Så är ock tron i sig själv död, om den icke har med sig gärningar» (Jak. 2: 14—17).

Det är ej vackra ord blott, varmed vi skola bistå vår nästa i hans trångmål, utan vi måste visa vår kärlek genom våra goda gärningar. Det är viktigt, att vi rätt förvalta de jordiska ägodelar, som Gud givit oss. Vi äro såsom kristna egentligen endast förvaltare, ej ägare, av de timliga ägodelarna, och det är därför det enda, som Gud kan godkänna med avseende på vårt användande av dem, att vi bruka dem helt efter Guds vilja och föreskrift.157

Redan i Gamla Testamentet se vi, huru Gud uppfostrade sitt folk till att dela med sig av sina ägodelar åt de fattiga och för underhåll av den religiösa verksamheten.

Gud visar genom en mängd föreskrifter en rörande omsorg om de fattiga. Vi anföra här ett par sådana ställen. I 3 Mos. 19:9, 10 säger Herren: »När I inbärgen skörden av edert land, skall du icke skörda intill yttersta kanten av din åker, icke heller skall du göra någon axplockning efter din skörd. Och i din vingård skall du icke göra någon efterskörd, och de avfallna druvorna i din vingård skall du icke plocka upp; du skall lämna detta kvar åt den fattige och åt främlingen. Jag är Herren, eder Gud.» Och i 3 Mos. 25:35 f. heter det: »Om din broder råkar i armod och kommer på obestånd hos dig, så skall du taga dig an honom; såsom en främling eller en inhysesman skall han få leva hos dig. Du skall icke ockra på honom eller taga ränta, ty du skall frukta din Gud, och du skall låta din broder leva hos dig. Du skall icke lämna honom dina penningar på ocker eller lämna honom av dina livsmedel mot ränta. Jag är Herren, eder Gud, som har fört eder ut ur Egyptens land, för att giva eder Kanaans land och vara eder Gud. Om din broder råkar i armod hos dig och säljer sig åt dig, skall du icke låta honom göra

trälarbete; såsom en dag-58

lönare och en inhysesman skall han vara hos dig; intill jubelåret skall han tjäna hos dig. Då skall du giva honom fri, honom själv och hans barn med honom; och han skall återfå sin släktegendom, sin fädernebesittning skall han återfå. Ty de äro Mina tjänare, som Jag har fört ut ur Egyptens land; de skola icke säljas, såsom man säljer trälar. Du skall icke med hårdhet bruka din makt över dem: du skall frukta din Gud.»

Förordningarna om sabbatsår och jubelår voro även ägnade att hjälpa de fattiga och att på samma gång hindra Guds egendomsfolk att för mycket växa fast vid det jordiska. Herren ville även därigenom lära dem att förtrösta på Honom. Angående sabbatsåret läsa vi i 3 Mos. 25:2—7 följande: »Tala till Israels barn och säg till dem: När I kommen in i det land, som Jag vill giva eder, skall landet hålla sabbat åt Herren. I sex år skall du beså din åker, och i sex år skära din vingård och inbärga avkastningen av landet, men under det sjunde året skall landet hava vilosabbat, en Herrens sabbat; då skall du icke beså din åker och icke skära din vingård. Vad som växer upp av spillsäden efter din skörd skall du icke skörda, och de druvor, som växa på dina oskurna vinträd, skall du icke avbärga. Det skall vara ett sabbatsvilans år för landet. Och vad landets sabbat ändå159

giver skolen I hava till föda: du själv, din tjänare och din tjänarinna, din daglönare och din inhysesman, de som bo hos dig. Din boskap och de vilda djuren i ditt land skola ock hava sin föda av all dess avkastning.» Och om jubelåret läsa vi i samma kapitel bland annat (vv. i c—12): »Och I skolen helga det femtionde året och utropa frihet i landet för alla dess inbyggare. Det skall vara ett jubelår för eder; var och en av eder skall då återfå sin arvsbesittning, var och en av eder skall återfå sin släktegendom. Ett jubelår skall detta femtionde år vara för eder; då skolen I icke så något, och vad som då växer upp av spillsäden skolen I icke skörda, och I skolen då icke avbärga edra oskurna vinträd. Ty det är ett jubelår; heligt skall det vara för eder. Från själva marken skolen I hämta föda, av dess avkastning.»

Om vi tänka på huru svårt vår tids människor ha att hålla söndagen såsom en Herrens dag helig och att undvika arbete på den dagen, så förstå vi, att sådana föreskrifter, som Gud gav Israel och som detta folk åtminstone under de bättre tiderna i religiöst hänseende obrottsligt iakttog, skulle vara påfrestande för det jordiska sinnet och ägnade att vara en prövosten för detsamma och på samma gång en hjälp att icke växa allt för fast vid den jordiska besittningen. För de fattiga var det godai3o

föreskrifter, ty var och en, som under tiden för fattigdoms skull måst avhända sig sin egendom, återfick den utan lösen, då jubelåret inbröt. Dessa föreskrifter voro även ägnade att pröva deras förtröstan till Herren. Det står i 3 Mos. 25:20—22: »Och om I frågen: 'Vad skola vi äta under det sjunde året, om vi icke få så och få inbärga vår gröda?' så mån I veta, att Jag skall bjuda Min välsignelse komma över eder under det sjätte året, så att det giver gröda för de tre åren. Och ännu när I under det åttonde året så, skolen I hava av den gamla grödan att äta; ända till dess att grödan på det nionde året har kommit in, skolen I hava gammalt att äta.» Det behövdes tro på Gud för att kunna handla i enlighet med dessa föreskrifter.

Herren gav även befallning om tionde. Även denna befallning var ägnad att medföra samma andliga inflytande över israelitens sinne och hjärta, att komma honom att icke bara tänka på sig själv och sin egen vinning utan att villigt dela med sig för andras behov och för gudstjänstens underhåll. Om tionde läsa vi i 3 Mos. 27:30—32 följande: »Och all tionde av jorden, vare sig av säden på jorden eller av trädens frukt, tillhör Herren; den är helgad åt flerren. Om någon vill lösa något av sin tionde, så skall han lägga femtedelen av värdet därtill. Och vadi5i

beträffar tionde av fäkreatur eller av småboskap, allt som går under herdestaven, så skall av allt detta vart tionde djur vara helgat åt Herren.» I 3 Mos. 23 kapitel lämnas även föreskrifter om huru vid inbärgningen av grödan man skall frambära offer därav till Herren för att sålunda erkänna Herren såsom givaren av vad man får inbärga från åkrarna och vingårdarna och frambära sitt tack därför.

Herren klagade understundom över sitt egendomsfolk, över att de i otro och olydnad icke iakttogo Hans föreskrifter om tionden. Hos profeten Malaki läsa vi följande därom: »En son skall hedra sin fader och en tjänare

sin herre. Om nu Jag är fader, var är då den heder, som skulle visas Mig? Och om Jag är en herre, var är då den fruktan, som man skulle hava för Mig? — så säger Herren Sebaot till eder, I präster, som förakten Mitt namn. Nu frågen I: 'Varmed hava vi då visat förakt för Ditt namn?' Jo, därmed att I bären fram ovärdig spis på Mitt altaren. Åter frågen I: 'På vad sätt hava vi betett oss ovärdigt mot Dig?' Jo, i det att I tänken: 'Herrens bord behöver man icke mycket akta.' När I fören fram ett offerdjur, som är blint, då räknen I sådant icke för ont; när I fören fram ett, som är lytt eller svagt, då räknen

I ej heller sådant för ont. Kom med något

sådant till din ståthållare, så får du se, om han tager gunstigt emot dig och bliver dig bevågen, säger Herren Sebaot» (i: 6—8). Och i kap. 3: 5 säger Han: »Ja, Jag skall komma till eder för att hålla dom, och Jag skall vara ett snar-färdigt vittne mot trollkarlar, äktenskapsbrytare och menedare, så ock mot dem som förhålla dagakarlen hans lön eller förtrycka änkan och den faderlöse, eller vränga rätten för främlingen, men icke frukta Mig, säger Herren Sebaot.» Och i kap. 3:10 ger Han Israel denna maning: »Fören full tionde till förrådshuset, så att i Mitt hus finnes mat, och proven så hurudan Jag sedan bliver, säger Herren Sebaot. Förvisso skall Jag då öppna himmelens fönster över eder och utgjuta över eder riklig välsignelse.»

Och säkert är, att det i alla tider lönar sig att offra åt Herren. Hebreerbrevets författare säger: »Men förgäten icke att göra gott och dela med eder, ty sådana offer har Gud behag till» (Hebr. 13:16). Och i Ords. 19:17: »Den som förbarmar sig över den arme, han lånar åt Herren och får vedergällning av Honom för vad gott han har gjort.» Man har med rätta sagt, att ingen ger så hög ränta på utlånade penningar som Herren. Och säkert är, att vad vi använda i Herrens tjänst och efter Hans vilja medför stor välsignelse för denna tiden och163

även för den tillkommande. Vi läsa i Luk. 16:9: »Och Jag säger eder: Skaffen eder vänner medelst den orättrådige Marnons goda, för att de, när detta har tagit slut, må taga emot eder i de eviga hyddorna.» Och i framställningen i Matt. 25:31 f., den kända framställningen om den kommande stora domen, se vi, vilken betydelse våra goda gärningar, som vi utfört i levande tro på och av kärlek till Jesus, hava för det tillkommande livet.

Vi hava oerhört många områden för vår verksamhet såsom kristna och såsom Jesu sanna lärjungar. Hans befallning är, såsom vi redan från början av detta kapitel påpekade, att vi skola göra alla folk till Hans lärjungar. Och det stora missionsarbetet kräver även trogna skaffare här hemma. Och Herren vill löna alla trogna sådana.

Det är även mycket underbart att se, vad en skara fattiga men för Gud helt uppgivna Jesu lärjungar kan uträtta. Den fulla frälsningen medför även, att allt vårt lägges på Herrens altare och ställes till Hans förfogande. Och därigenom kunna sådana kristna uträtta, vad som eljest är omöjligt. Till och med den otrogna världen måste understundom beundra den offervillighet, som Gud kan uppväcka hos sitt folk, och de storverk, som därigenom kunna åstadkommas.164

Må Herren göra alla sina barn »fasta, orubbliga, alltid överflödande i Herrens verk, eftersom I veten, att edert arbete icke är fåfängt i Herren!» (1 Kor. 15:58). KAPITEL V.

Högre uppåt.

DÅ en människa blivit levandegjord i Kristus och Kristus sålunda tagit sin boning i hennes hjärta, har hon även kommit i en levande förbindelse med den himmelska världen. Jesus stod under sitt liv på jorden i nära förbindelse med himmelen. Han säger till Natanael i Joh. 1:51: »Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: I skolen få se himmelen öppen och Guds änglar fara upp och fara ned över Människosonen.» Och vi se gång på gång i Jesu liv, hurusom himmelen på ett synbart och i yttre måtto förnimbart sätt upplät sig över Honom och Gud eller någon av de himmelska innevånarna talade till Honom. Så vid Hans dop i Jordan, då det heter, att himmelen öppnades och Johannes såg Guds Ande sänka sig ned såsom en duva och komma över Honom. Och så kom en röst från himmelen, Guds egen röst,166

som sade: »Denne är Min älskade Son, i vilken Jag har funnit behag» (Matt. 3:17).

På förklaringsberget var också himmelen på ett särskilt sätt öppen över Jesus, och himmelens innevånare, nämligen Moses och Elias, kommo där ned till Honom, och även där talade Gud direkt från himmelen, hörbart för det yttre örat: »Denne är Min Son, den utvalde, hören Honom.» Och vid ett par tillfällen i Jesu senare liv på jorden sände Gud direkta budskap från himmelen till sin Son. (Se Joh. 12:28 och Luk. 22:43!) Jesus levde sitt liv på jorden under en öppen himmel, och Han stod i ständig kontakt med sin Fader i himmelen och med den himmelska och eviga världen. Pris ske Gud!

Det är underbart, att även vi, som äro Guds barn, få på samma sätt leva under en öppen himmel och stå i kontakt med den himmelska världen. Vi se, att även apostlarna, särskilt Petrus och Paulus, gång på gång fingo himmelska uppenbarelser. Och om vi icke böra vänta på direkta, synbara uppenbarelser från himmelen •— sådana kunna även nu givas Herrens tjänare vid särskilda behov — så få vi dock genom Anden och Ordet gång på gång erfara, att himmelen är upplåten över oss och att vi i Anden hava gemenskap med Gud och den himmelska världens innevånare. Sedan Jesus kommit in i oss och vi blivit införsatta genom tron i Honom,16 7

äro vi även införsatta med Honom i den himmelska världen. I Ef. 2:19 läsa vi de underbara orden: »Alltså ären I nu icke mer främlingar och gäster, utan I haven medborgarskap med de heliga och ären Guds husfolk», och i 2:4—7 säger Paulus: »Men Gud, som är rik på barmhärtighet, har, för den stora kärleks skull, varmed Han har älskat oss, gjort oss levande med Kristus, oss som voro döda genom våra synder. Av nåd ären I frälsta! Ja, Han har uppväckt oss med Honom och satt oss med Honom i den himmelska världen, i Kristus Jesus, för att i de kommande tidsåldrarna bevisa sin nåds översvinnliga rikedom, genom godhet mot oss i Kristus Jesus.» I tron äro vi sålunda redan införsatta med Kristus i den himmelska världen. Jesus sitter efter sin himmelsfärd på sin Faders högra sida, Han är satt på Guds tron för att regera, och vi äro även satta med Honom i det himmelska för att redan här vara segervinnare över synd och värld och all satans makt, som eljest härskar härnere ibland otrons barn. Och om vi i tron bibehålla vår andliga härskarställning med Jesus, tills vårt jordeliv ändas, skola vi även regera med Honom. I Upp. 3:21 läsa vi det härliga löftet: »Den som vinner seger, honom skall Jag låta sitta med Mig på Min tron, likasom Jag själv har vunnit seger och satt Mig med Min Fader på Hans tron.»168

Och i Upp. 20 läsa vi om den första uppståndelsen. Och om de heliga, som då skola uppstå, heter det: »Salig och helig är den, som har del i den första uppståndelsen; över dem har den andra döden ingen makt, utan de skola vara Guds och Kristi präster och skola få regera med Honom de tusen åren» (Upp. 20:6). Och i Upp. 22:5: »Och ingen natt skall vara mer; och de behöva icke någon lampas ljus, ej heller solens ljus, ty Herren Gud skall lysa över dem, och de skola regera i evigheternas evigheter.» Det är i sanning en underbar frälsning, som på ett sådant sätt redan här sätter oss med Kristus på Hans tron i himmelen för att sedan göra oss till konungar och präster, som skola regera med Honom först härnere i tusen år och sedan i evighet i de nya himlarna och på den nya jorden.

Man har i sanning svårt att fatta, att dessa tankar äro Guds klara ord och levande verkligheter. Och det är endast Guds egen Ande, som kan göra dessa sanningar i någon mån åtminstone fattbara för oss härnere. Om Gud får döpa oss i sin Helige Ande, komma himmelen och de himmelska tingen oss närmare, och de bliva då levande verkligheter för oss. Jag minns, att det under min första tid bland Guds andedöpta folk var en syster, som yttrade, att de himmelska tingen voro mycket verkligare för169

henne än de jordiska. Och man märkte, att hon talade sanning. Och ändock var hon en mycket praktisk och enkel människa, som icke alls hade någon särskild helgongloria över sig. Men när Anden fyller en människa, blir himmelen en verklighet. Systern i fråga fick även några år därefter, ännu i sin levnads vår, gå att förena sig med den himmelska världens innevånare. För min egen del minns jag, huru främmande en sådan erfarenhet, som den unga systern omtalade, då var för mig.

Och säkert är, att vad erfarenheter vi än må hava gjort av den himmelska världens verklighet och närhet, behöva vi alla att komma »h ögre uppå t». Och säkert är, att när det gäller även denna väg till andlig tillväxt, så behöva vi en gudomlig nåd att komma framåt. Många, många kristna gå även i detta avseende tillbaka i stället för

framåt. Det är lätt att sjunka nedåt så, att det jordiska och förgängliga alltmer skymmer det himmelska och eviga för oss. Därför gäller det även härvidlag att vara vakande och bedjande samt »förmana varandra alla dagar, så länge det heter 'i dag'», att vi ej må begynna i anden och lykta i köttet.

Detta »högre uppåt» vilja vi skärskåda från 3 synpunkter: 1) Mera umgänge i himmelen med våra hjärtan och tankar; 2) Mera insikt i det himmelska arvets härlighet; 3) Mera kärlek170

till Gud och längtan efter Herrens tillkommelse.

i. Mera umgänge i himmelen med våra hjärtan och tankar.

Paulus skriver i Fil. 3:20, 21: »Vi åter hava vårt medborgarskap i himmelen, och därifrån vänta vi ock Herren Jesus Kristus såsom Frälsare, vilken skall så förvandla vår förnedrings-kropp, att den bliver lik Hans härlighetskropp — genom den kraft varmed Han ock kan underlägga sig allt.» I en äldre översättning heter det: »Vår umgängelse är i himmelen», och i 1883 års översättning: »Ty vårt samfund är i himmelen». Underbara verkligheter, vare sig vi översätta grundtextens ord med medborgarskap, umgängelse eller samfund. Ordet politevma, som användes i grundtexten och som förekommer endast på detta ställe i Nya Testametet, betyder egentligen »det förvaltade» och därav statsväsen, stat. Sålunda kan versen ordagrant översättas på följande sätt: »Den stat, som vi tillhöra, befinner sig i himlen.» Och en uttolkare förklarar detta uttryck på följande sätt: »Därmed menas det ännu icke förverkligade messias-riket, som först med parusien (= Jesu andra tillkommelse) skall nederkomma av himlen — det himmelska Jerusalems stat, vars medborgare de sanna kristna redan före parusien äro, nämligen uti idéen och hoppet.»

Här på jorden har Guds folk alltid varit meri5i

eller mindre hemlöst och rättslöst. Det finns, som vi veta, stora folk i vår tid, där en verklig kristen saknar alla medborgerliga rättigheter och icke egentligen har rätt att finnas till. Och på det sättet har det tiderna igenom i allmänhet varit för Guds folk. Så mycket härligare har det då varit för dessa »utvalda främlingar», som bo förskingrade härnere (i Petr. i:i), att de verkligen haft hemortsrätt i himmelen och att de ej där behövt vara främlingar och gäster utan haft medborgarskap bland de heliga och hört till Guds husfolk. Hebreerbrevets författare säger om dessa heliga pilgrimer, »som världen icke var värdig», bland annat: »I tron dogo alla dessa, innan de ännu hade fått vad utlovat var; de hade allenast sett det i fjärran och hade hälsat det och bekänt sig vara 'gäster och främlingar' på jorden. De som så tala giva ju därmed till känna, att de söka efter ett fädernesland. Och om de hade menat det land, som de haidie gått ut ifrån, så hade de haft tillfälle att vända tillbaka dit. Men nu stod deras håg till ett bättre, nämligen det himmelska. Därför blyges icke Gud för att kallas deras Gud; ty Han har berett åt dem en stad» (kap. 11:13—16). Må Gud giva oss alla detta verkliga främlingssinne, när det gäller världen och det världsliga, och rikta våra hjärtan och sinnen mot vårt rätta hem! Det går så lätt under sådana lugna tider, som172

vi här i vårt land leva och länge levat uti, att växa fast vid jorden och glömma himmelen. Det är under de stormiga och svåra tiderna för Guds folk, som det särskilt lär sig att blicka upp mot himmelen och som dess längtan står dit. Det är väl därför, som Gud oftast ordnar det så, att vi få det mer eller mindre besvärligt härnere, ty endast på det sättet kunna våra hjärtan lösgöras från det timliga och svinga sig uppåt mot vårt verkliga hem.

I Kol. 3:1—4 ställer aposteln den maningen till de kristna: »Om I alltså ären uppståndna med Kristus, så söken det som är därovan, där varest Kristus är och sitter på Guds högra sida. Ja, haven edert sinne vänt till det som är därovan, icke till det som är på jorden. Ty I haven dött, och edert liv är fördolt med Kristus i Gud. När Kristus, Han som är vårt liv, bliver uppenbarad, då skolen ock I med Honom bliva uppenbarade i härlighet.» O, vad väl en sådan maning behöves för vår tids kristna! Om vi verkligen hava uppstått till ett nytt liv med Kristus, borde det vara naturligt att söka det som är därovan och att hava vårt sinne vänt till det himmelska. Men ack, huru lätt sjunker ej blicken och fäster sig ej hjärtat vid det synliga härnere! Herren behöver gång på gång att liksom lyfta upp vårt hjärta och rikta vår blick uppåt och påminna oss om vad vi äga därovan. Om vi blott alltid173

komma ihåg denna maning —- att söka det som är därovan, skulle det ej vara så oerhört betydelsefullt för oss,

huru vi ha det härnere. Vi skulle ej jaga så mycket efter att få det så bra och bekvämt här på jorden som möjligt eller att samla skatter här eller på allt sätt försöka att förkovra våra hem och vårt goda här. Vi skulle ej heller så lätt hemfalla till missnöje och avund, ifall vi ej ha det så bra härnere som många andra. Det är ju i allmänhet så, som aposteln Jakob säger i sitt brev kapitel 2:5: »Hören, mina älskade bröder: Har icke Gud utvalt just dem som i världens ögon äro fattiga till att bliva rika i tro, och att få till arvedel det rike, Han har lovat åt dem, som älska Honom?» Och av huru mycket större värde är det icke att vara rik i Gud och att hava dessa eviga skatter än att besitta litet mer av timliga ägodelar, som 'dock alltför lätt bliva förstörda av mott och mal eller ett byte för tjuvar, som bryta sig in och stjäla (Matt. 6:19).

2. Mera insikt i det himmelska arvets härlighet.

Det talas i Guds ord på många ställen om det hopp, som vi äga, om den härlighet, som väntar oss såsom Guds barn. Och vi manas att ha våra tankar och hjärtan riktade därpå. Under det att de ogudaktiga leva »utan hopp och utan Gud i världen» (Ef. 2: 12), så har Gud i sin stora nåd fött sina barn på nytt »till ett levande174

hopp» (i Petr. 1:3). Och i Tit. 2:13 talas om väntan »på vårt saliga hopps fullbordan». Pris ske Gud! Det är något, som väntar Guds barn. Och vi böra vara angelägna om att hålla fast detta vårt saliga hopp, att så sträcka oss framåt, att vad som väntar oss efter denna tidens kamp och strider, blir allt mera dyrbart, allt mera efterlängtat och allt klarare fattat och omfattat med trons öga.

Villkoret för vår ingång i den himmelska världen är, att vi hålla fast vårt levande hopp intill änden. Det heter i Kol. 1:23: »Om I nämligen förbliven i tron, väl grundade och fasta, utan att låta rubba eder från det hopp, som tillbjudes oss i evangelium.» Och i Hebr. 6: 11, 12 heter det: »Men vår åstundan är, att var och en av eder visar samma nit att intill änden bevara full visshet i sitt hopp, så att I icke bliven tröga, utan bliven efterföljare åt dem som genom tro och tålamod få till arvedel, vad utlovat är.» Om det himmelska och eviga goda en gång skall bliva vår verkliga besittning, måste vi här under vår jordevandring sträcka oss framåt och ej låta det synliga och närvarande så intaga sinnet, att vi ej hava behov av något annat.

Klart är, att ju svårare och mera fullt av nöd och trångmål vårt liv på jorden är, desto lättare är det för oss att bevara det saliga hoppet och att längtansfull bida den dag, då lönen, som175

väntar Guds barn, faller ut. Men ju bekvämare och lugnare vi ha det härnere, desto större fara att »bliva tröga» och att glömma sällheten, som väntar de trogna tjänarna,

Mången menar, att det är lågt och simpelt att tjäna Gud, därför att vi skola få lön. Och många av vår tids otrosmänniskor vilja likt den rike mannen ha sitt goda härnere. Man menar, att detta tal om en himmelsk vedergällning efter ett liv, fullt av trångmål och vedermödor, är ett de kristnas påhitt att försöka få de lidande, fattiga och vanlottade att vara förnöjda med sin lott, under det att de rika och i yttre mening lyckligare lottade i fred och lugn må få njuta av sitt överflöd. Och på det sättet arbetar man i vår tid med väldig energi och skicklighet att beröva de lidande och de fattiga och vanlottade det, som i alla tider har burit dem uppe i deras trångmål. Man söker släcka det ljus, som under tidernas lopp ändå lyst upp den trötte jorde vandraren i hans mörker och nöd. Men att taga bort fattigdomen, nöden, sjukdomen och olyckorna från människornas jordeväg, det kan icke dessa otrons apostlar göra. Pratat har man gjort om orättvisan i världen och därigenom gjort, att bördorna blivit ännu tyngre för tusenden och åter tusenden. Till de yttre bördorna har därigenom även kommit den av ett sårat, sargat, bittert, avundsjukt och förtvivlat hjärta, vilken börda176

varit ännu tyngre än de yttre. Det är ej blott Guds folk utan även de ogudaktiga, som härnere »ha många plågor», huru de än på allt sätt söka undkomma dem. Men Guds folk har en »hjälpare i nöden, väl beprövad!» (Ps. 46:2). Och Guds folk har ett saligt hopp. Paulus säger: »Ty jag håller före, att denna tidens: lidanden intet betyda i jämförelse med den härlighet, som kommer att uppenbaras på oss» (Rom. 8:18). O, huru underbart att i bedrövelsen på jorden veta, att en evig härlighet väntar!

Abraham var väl icke fattig på jordiska ägodelar och på så sätt i trångmål, men han var ändå en trons man, en man, som ej såg efter de ting, som synas, utan efter dem, som icke synas. Det heter om honom i Hebr. 11:9, 10:

»Genom tron bosatte han sig såsom främling i det utlovade landet, likasom i ett främmande land, och bodde i tält med Isak och Jakob, som voro hans medarvingar till samma löfte. Ty han väntade på 'staden med de fasta grundvalarna', vars byggmästare och skapare är Gud.» Och så med alla verkliga Guds barn. De blicka framåt och stanna ej med hjärta och sinne vid det närvarande. Och, såsom det står om Moses, kunna de härda ut genom att ha den Osynlige för ögonen (Hebr. 11:27). Pris ske Gud!

Talet om vedergällning för vår trohet mot Gud härnere och vårt nit för Honom och177

det goda är en fullt biblisk tanke. Och visserligen känner varje sann kristen det som en stor nåd att få tillhöra Gud och tjäna Honom. Och Han ger redan härnere så mycket gott, att vinsten redan här blir på vår sida. Den frid och inre glädje och tillfredsställelse, som Herren ger, mer än uppväger de lidanden, som vi härnere få vidkännas. Men en stor nådelön väntar även på andra sidan. När Petrus en gång frågade Jesus: »Se, vi hava övergivit allt och följt Dig; vad skola vi få därför?» (Matt. 19:27) svarade Jesus: »Sannerligen säger Jag eder: När världen födes på nytt, då när Människosonen sätter sig på sin härlighets tron, då skolen också I, som haven efterföljt Mig, få sitta på tolv troner såsom domare över Israels tolv stammar. Och var och en som har övergivit hus, eller bröder eller systrar, eller fader eller moder, eller barn, eller jordagods, för Mitt namns skull, han skall få mångfaldigt igen och skall få evigt liv till arvedel» (w. 28, 29).

*

Det talas även överallt i Guds ord om ett arv, som gives oss genom tron på Kristus. Och det borde vara varje arvinges stora intresse att närmare studera detta arv och dess innebörd. Det är brist på andligt sinne och frigörelse från de jordiska och synliga tingen, brist 12 — Andlig tillväxt.på verklig, levande tro, som gör, att Guds folk så litet sysslar med detta arv och forskar efter de rikedomar, som vänta Guds barn. Paulus bad bland annat, att Gud måtte giva åt de kristna »en visdomens och uppenbarelsens ande till kunskap om sig och att Han må upplysa edra hjärtans ögon, så att; I förstån, hurudant det hopp är, vartill Han har kallat eder, huru rikt på härlighet Hans arv är bland de heliga» (Ef. 1:17, 18). Och en sådan bön behöva vi i sanning bedja. Om ett jordiskt arv väntar oss, så äro vi i allmänhet icke likgiltiga för vad detta arv skall komma att giva oss. Vi tänka mycket därpå och fröjda oss i allmänhet däråt och söka kanske ofta beräkna dess storlek. Och dock är ett jordiskt arv, huru stort det än skulle vara, i hög grad obetydligt mot det arv, som väntar oss i himmelen.

Detta arv är i visst avseende vårt redan här på jorden, sedan vi blivit frälsta. Jesus säger ju, att Guds rike är invärtes i oss, Och arvet består ju i Guds rike, som är »rättfärdighet och frid och glädje i den Helige Ande» (Rom. 14:17). Och detta hava vi redan pä ett begynnande sätt mottagit härnere. Paulus säger även i Ef. 1: 11: »I Honom hava vi ock undfått vår arvslott, vi som förut voro bestämda därtill genom Dens beslut, som verkar allting efter sin egen viljas råd.» Och i Kol. 1:12, 13: »Och I skolen medglädje tacka Fadern, som har gjort eder skickliga till delaktighet i den arvslott, som de heliga hava i ljuset. Ty Han har frälst oss från mörkrets välde och försatt oss i sin älskade Sons rike.» Pris ske Gud! Vi kunna redan härnere instämma med David i den 16 ps. vers 6: »En lott har tillfallit mig i det ljuvliga, ja, ett arv, som behagar mig väl.»

Detta arv är varje Guds barns födelserätt. Liksom man i jordiskt avseende i regel får mottaga arv på grund av släktskap och sålunda utan sina egna mödor och förtjänster, så även i Guds rike. Man födes till arvinge. Prisad vare Gudi Paulus säger i Rom. 8:17: »Men äro vi barn, så äro vi ock arvingar, nämligen Guds arvingar och Kristi medarvingar, om vi eljest lida med Honom, för att också med Honom bliva förhärligade.» Ett i sanning underbart ord, som kommer vår tanke att svindla, då vi tänka på arvets härlighet och storhet. Att bliva Guds arvinge och Jesu medarvinge, vad innebär det? I Hebr. 1: 2 läsa vi, att Gud insatt sin Son till universalarvinge, till »arvinge av allt». Och att sålunda vara Sonens medarvinge innebär att få delaktighet i allt, vad Han äger, Han, genom vilken Fadern ock har skapat världen.

I Gal. 4:7 talar även Paulus om att barna-skapet medför arvsrätt. Han säger där: »Så är du nu icke mer träl, utan son; och är dui3o

son, så är du ock arvinge, insatt därtill av Gud.» Och i i Petr. 1:3—5 läsa vi: »Lovad vare vår Herres, Jesu Kristi,

Gud och Fader, som efter sin stora barmhärtighet har genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda fött oss på nytt till ett levande hopp, till ett oförgängligt, obesmittat och ovanskligt arv, som i himmelen är förvarat åt eder, I som med Guds makt bliven genom tro bevarade till en frälsning, som är beredd för att uppenbaras i den yttersta tiden.» Arvet äro vi sålunda födda till. Det är oförgängligt, d. v. s. av evighetsnatur, och obesmittat, det blandas inget orättfånget gods in i det arvet, och det är ovanskligt, det förlorar aldrig sitt värde eller förminskas eller tar slut. Och det är förvarat åt oss i himmelen. Ära vare Gud! Mott och mal kunna icke förstöra det, och tjuvar kunna

icke bryta sig in och bortstjäla det. Pris ske Gud!

*

Det är naturligt, att detta arv, som är utlovat, icke kommer oss till del såsom en evig besittning, med mindre än att vi äro sanna Guds barn och låta Honom helga och rena våra liv. I Ef. 5:5—7 läsa vi: »Ty det bören I veta, och det insen I också själva, att ingen otuktig eller oren människa har arvedel i Kristi och Guds rike, ej heller någon girig, ty en sådan är en avgudadyrkare. Låten ingen bedraga eder medi8f

tomma ord; ty för sådana synder kommer Guds vrede över de ohörsamma. Haven alltså ingen del i sådant. Och i i Kor. 6:9—11 läsa vi de allvarliga orden, riktade till medlemmar av den korintiska församlingen: »Veten I då icke, att de orättfärdiga icke skola få Guds rike till arvedel? Faren icke vilse. Varken otuktiga människor eller avgudadyrkare eller äktenskapsbrytare, varken de som låta bruka sig till synd mot naturen eller de som själva öva sådan synd, varken tjuvar eller giriga eller drinkare eller smädare eller roffare skola få Guds rike till arvedel. Sådana voro ock somliga bland eder, men I haven låtit två eder rena, I haven blivit helgade, I haven blivit rättfärdiggjorda i Herrens, Jesu Kristi, namn och i vår Guds Ande.» Hebreer-brevets författare ställer även allvarliga maningar till de kristna, då han säger (Hebr. 12:15—17): »Och sen till, att ingen går miste om Guds nåd och att ingen giftig rot skjuter skott och bliver till fördärv, så att menigheten därigenom bliver besmittad; sen till, att ingen är en otuktig människa eller ohelig såsom Esau, han som för en enda maträtt sålde sin förstfödslorätt. I veten ju, att han ock sedermera blev avvisad, när han på grund av arvsrätt ville få välsignelsen; han kunde nämligen icke vinna någon ändring, fastän han med tårar sökte därefter.» Alla dessa maningar gälla sålunda de kristna. Må vi alltid182

pröva oss inför Gud, så att vi ej anse oss självskrivna för himmelen och bedraga oss med ett falskt hopp.

Paulus hade, alltsedan han blev en Jesu lärjunge och efterföljare, blott ett enda mål, och det var att »vinna Kristus och bliva funnen i Honom», ja, att lära känna Honom och Hans uppståndelses kraft, att få känna delaktighet i Hans lidanden och bliva Honom lik genom en död sådan som Hans (Fil. 3:9, 10). Ja, han säger: »Icke som om jag redan hade vunnit det eller redan hade blivit fullkomlig, men jag far efter att vinna det, eftersom jag själv har blivit vunnen av Jesus Kristus. Ja, mina bröder, jag håller icke före, att jag ännu har vunnit det, men ett gör jag: jag förgäter det som är bakom mig och sträcker mig mot det som är framför mig och jagar mot målet för att få den segerlön, som hålles framför oss genom Guds kallelse ovanifrån, i Kristus Jesus» (vv. 12—14). Paulus var, kunna vi säga, ständigt på jakt framåt mot det himmelska målet. Ingenting härnere kunde fånga hans hjärta och intaga hans sinne. Han var såsom en löpare på vädjobanan. Det gällde för honom att med hela sin vilja sträcka sig framåt och nå målet och segerlönen. Han skriver i 1 Kor. 9:24—-27 följande allvarligt manande ord: »I veten ju, att fastän de som löpa på tävlingsbanan allesammans löpa, så vinner allenast en83

segerlönen. Löpen såsom denne, för att I mån vinna lönen. Men alla, som vilja deltaga i en sådan tävlan, pålägga sig återhållsamhet i alla stycken: dessa för att vinna en förgänglig segerkrans, men vi för att vinna en oförgänglig. Jag för min del löper alltså icke såsom gällde det ett ovisst mål; jag kämpar icke, likasom en man som hugger i vädret. Fastmer tuktar jag min kropp och kuvar den, för att jag icke, när jag predikar för andra, själv skall komma till korta vid provet.»

Han var även städse så löst från allt, som kunde binda honom härnere, att han var redo och villig att när som helst bryta upp från denna jorden för att få vara hemma hos Kristus. Han säger i Fil. 1:21—23: »Ty att leva, det är för mig Kristus, och att dö, det är för mig en vinning. Men om det att leva i köttet för mig är att utföra ett arbete, som

bär frukt, vilketdera skall jag då välja? Det kan jag icke säga. Jag drages åt båda hållen. Ty väl åstundar jag att bryta upp och vara hos Kristus, vilket ju vore mycket bättre.» Och då han står vid livets slut, så är han redo. Med trosfrimodighet kunde han sä,ga: »Ty själv är jag nu på väg att offras, och tiden är inne, då jag skall bryta upp. Jag har kämpat den goda kampen, jag har fullbordat mitt lopp, jag har bevarat tron. Nu ligger rättfärdighetens segerkrans tillreds åt mig, och Her-184

ren, den rättfärdige domaren^ skall giva den åt mig på 'den dagen', och icke åt mig allenast, utan åt alla, som hava älskat Hans tillkommelse» (2 Tim. 4:6—8). Hans liv var i sanning ett liv i och för Kristus. Med blicken alltid riktad mot det himmelska och eviga och dock alltid i fullt arbete natt och dag för människorna omkring honom, ilade han ständigt mot målet — himmelen och den fulla gemenskapen med den Mästare, som han så varmt och innerligt älskade och vars vilja det var hans ständiga strävan att fullgöra.

Må Herren så ständigt få rikt vår blick och vårt hjärtas längtan åt rätt håll och hjälpa oss att för varje dag icke blott känna evigheten närmare utan få allt mer och iner av himmelen in i våra egna hjärtan och våra tankar!

»Däruppe är det ingen natt och ingen gråt och smärta. Däruppe är min högsta skatt, där vare ock mitt hjärta! I himlen hos min Frälsare där vare min umgängelse!»

Jakob säger, att arvet tillfaller dem, som verkligen älska Jesus: »Hören, mina älskade bröder: Har icke Gud utvalt just dem som i världens ögon äro fattiga till att bliva rika i tro och att85

få till arvedel det rike, Han har lovat åt dem, som älska Honom?» (Jak. 2:5). Och i Hebr. 6:12 heter det, att vi »genom tro och tålamod» få, vad som är utlovat. Paulus säger även på ett par ställen i Apg., att arvet är för de heliga, för de i Kristus Jesus helgade. I Apg. 20:32 läsa vi: »Och nu anbefaller jag eder åt Gud och Hans nådesord, åt Honom, som förmår uppbygga eder och giva åt eder eder arvedel bland alla som äro helgade.» Och i Apg. 26:18 heter det: »För att Du skall öppna deras ögon, så att de omvända sig från mörkret till ljuset, och från satans makt till Gud, på det att de må, genom tron på Mig, undfå syndernas förlåtelse och få sin lott bland dem, som äro helgade.»

Det är Herren, som gjort oss »skickliga till delaktighet i den arvslott, som de heliga hava i ljuset. Ty Han har frälst oss från mörkrets välde och försatt oss i sin älskade Sons rike» (Kol. i: 12, 13). Det är även Han, som förmår att bevara oss därtill. »Med Guds makt», säger Petrus, »bliven I genom tro bevarade till en frälsning, som är beredd för att uppenbaras i den yttersta tiden» (1 Petr. 1: 5). Och Paulus säger i 2 Tess. 3:3: »Men Herren är trofast, och Han skall styrka eder och bevara eder från det onda.» Ja, Han, som har begynt ett gott verk i våra liv,186

Han skall även fullborda det intill Jesu Kristi dag, då det himmelska arvet utfaller.

Om vi något närmare skola söka att utgrunda, vari arvec består — och detta bör ju vara ett särskilt intressant studium under vår väntan på detsamma — så ha vi redan påpekat något. Arvet består i Guds rike. Uttrycket »att ärva Guds rike» eller »få Guds rike till arvedel» förekommer på många ställen i Guds ord. Och, såsom vi redan påpekat, består Guds rike i »rättfärdighet, frid och glädje i. den Helige Ande». Och, som vi sade, ha vi på ett begynnande sätt fått detta arv redan på jorden. Vi hava blivit rättfärdiggjorda genom tron och därigenom fått frid med Gud (Rom. 5:1). Vår synd och orättfärdighet äro borttagna, och vi hava blivit »Guds rättfärdighet» genom Kristus (2 Kor. 5:21). Vi hava blivit iklädda den vita dräkten, den yppersta klädnaden redan här, och Gud har utplånat vår synd med den fridlöshet och inre olycka, som synden har med sig. Han har även givit oss glädje i våra hjärtan. Och såsom en underpant på vårt arv — den utlovade Helige Ande. Paulus skriver i Ef. 1:13, 14: »I Honom haven jämväl I, sedan I haven fått höra sanningens ord, eder frälsnings evangelium, ja, i Honom haven I, sedan I nu ock haven kommit till tron, såsom87

ett insegel undfått den utlovade Helige Ande, vilken är en underpant på vårt arv, till förvissning om att Hans egendomsfolk skall förlossas, Hans härlighet till pris.» Det heter i en liten sång: »Och den, som här tar ut sin lott, är redan salig bliven.» Och det är sant. Men vi äro tyvärr allt för sena att genom en barnslig tro taga ut vår lott. Därför äro många Guds barn allt annat än saliga. Och därför kunna vi tyvärr alltför litet rekommendera

frälsningen bland våra medmänniskor. Ty vad som framför allt öppnar människornas hjärtan för frälsningen, det är, att de se de troendes verkliga sällhet och lycka redan här.

Detta himmelska arv, som vi sålunda redan här i begynnande grad äga, skall nå sin fulländning i himmelen. Jesus säger i Bergspredikan: »Saliga äro de som hungra och törsta efter rättfärdighet, ty de skola bliva mättade» (Matt. 5:6). Härnere nå vi aldrig fram till den fulla mättnaden, utan hungern och törsten efter mer av Gud, mer av Jesus och Hans rättfärdighet finnes alltjämt. Men en gång skola vi mättas av Hans fullhet. En gång skola rättfärdigheten, friden och glädjen bliva fullkomliga. Sålunda består arvet först och främst i en full inre harmoni, då all inre brist av vad slag det vara må är borta och själen är fylld av Guds egen fullkomliga salighet och fullhet.88

I i Joh. 3:2 läsa vi: »Mina älskade, vi äro nu Guds barn, och vad vi. skola bliva, det är ännu icke uppenbart. Men det veta vi, att när Han en gång uppenbaras, skola vi bliva Honom lika; ty då skola vi få se Honom, sådan Han är.» Vi skola bliva fullkomligt lika den förhärligade Jesus. Vi skola, såsom vi redan nämnt, vara Honom lika i det inre, i fullkomlig salighet och harmoni, men vi skola även likgestaltas med Honom i Hans förhärligade kropp. Paulus skriver i i Kor. 15:42—57: »Så är det ock med de dödas uppståndelse: vad som bliver sått förgängligt, det uppstår oförgängligt; vad som bliver sått i ringhet, det uppstår i härlighet, vad som bliver sått i svaghet, det uppstår i kraft; här sås en 'själisk' kropp, där uppstår en andlig kropp. Så visst som det finnes en 'själisk' kropp, så visst finnes det ock en andlig. Så är ock skrivet, 'Den första människan, Adam, blev en levande varelse med själ'. Den siste Adam åter blev en levandegörande ande. Men icke det andliga är det första, utan det 'själiska'; sedan kommer det andliga. Den första människan var av jorden och jordisk, den andra människan är av himmelen. Sådan som den jordiska var, sådana äro ock de jordiska; och sådan som den himmelska är, sådana äro ock de himmelska. Och såsom vi hava burit den jordiskas gestalt, så skola vi ock bära den himmelskas gestalt.189

Mina bröder, vad jag nu vill säga är detta, att kött och blod icke kunna få Guds rike till arve del; ej heller får förgängligheten oförgänglighet till arvedel. Se, jag säger eder en hemlighet: Vi skola icke alla avsomna, men alla skola vi bliva förvandlade, och det i ett nu, i ett ögonblick, vid den sista basunens ljud. Ty basunen skall ljuda, och de döda skola uppstå till oförgänglighet, och då skola vi bliva förvandlade. Ty detta förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet, och detta dödliga ikläda sig odödlighet. Men när delta förgängliga har iklätt sig oförgänglighet, och detta dödliga har iklätt sig odödlighet, då skall det ord fullbordas, som står skrivet: 'Döden är uppslukad och seger vunnen'. Du död, var är din seger? Du död, var är din udd,? Dödens udd är synden, och syndens makt kommer av lagen. Men Gud vare tack, som giver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus!» Underbara verklighet, som väntar Jesu vänner och lärjungar! Huru stort att hava ett sådant hopp! Och huru viktigt, att vi blicka uppåt och framåt och med uthållighet löpa i den tävlingskamp, som är oss förelagd för att sålunda erhålla segerlönen.

Om sålunda vårt kommande härliga arv kommer att bestå i denna underbara utrustning till vår inre och yttre varelse, i fullkomlig frigörelse från allt, som här vill binda och hindra den innebo-igo

ende Gudsanden att fullt göra sig gällande i all sin himmelska kraft och härlighet, så kunna vi även påpeka, att denna vår fullkomligt harmoniska mänskliga tillvaro även skall befinna sig i en omgivning, som är i harmoni med oss själva. Härnere äro vi, även om vi själva äro fulla av hälsa, lycka och glädje, omgivna av en värld, full av synd, disharmoni och olycka. Men däruppe finnes intet sådant. »Och ingen förbannelse skall vara mer. Och Guds och Lammets tron skall stå därinne, och Hans tjänare skola tjäna Honom och skola se Hans ansikte; och Hans namn skall stå tecknat på deras pannor. Och ingen natt skall vara mer; och de behöva icke någon lampas ljus, ej heller solens ljus, ty Herren Gud skall lysa över dem, och de skola regera i evigheternas evigheter» (Upp. 22:3—5). Där angives även vår sysselsättning i den himmelska världen. Att det ej blir ett liv av o verksamhet och dådlöshet är visst. Därtill äro vi icke skapade. Vår natur är ej danad sådan. Och då vi tro, att vårt liv i evigheten i viss mån åtminstone skall stå i överensstämmelse med vad Gud gjort oss till härnere, synden och ofullkomligheten dock undantagna, så tro vi även, att vi skola föra ett verksamt och rikt omväxlande liv i den

himmelska världen. Detta hindrar icke en evig tillbedjan och ett evigt lovsjungande av Gudi5i

och Lammet, som berett oss denna underbara eviga, tillvaro.

Ja, detta må vara nog. Må Herrens Ande göra hoppet allt mera levande, arvets härlighet allt mera underbar och det himmelska och eviga allt mera närvarande och förnimbart, tills vi äro redo

att taga vårt arv, vår födslorätt, i besittning.

*

3. Mera kärlek till Gud och längtan efter Kristi tillkommelse.

Nya födelsen och uppfyllelsen med den Helige Ande tända en levande kärlek till Gud i våra hjärtan. I 1 Joh. 4:16—18 läsa vi: »Och vi hava lärt känna den kärlek, som Gud har i oss, och vi hava kommit till tro på den. Gud är kärleken, och den som förbliver i kärleken, han förbliver i Gud, och Gud förbliver i Honom. Därigenom är kärleken fullkomnad hos oss, att vi hava frimodighet i fråga om domens dag; ty sådan Han är, sådana äro ock vi i denna världen. Räddhåga finnes icke i kärleken, utan fullkomlig kärlek driver ut räddhågan, ty i räddhågan ligger tanke på straff, och den som rädes är icke fullkomnad i kärleken.» Till följd av synden bära vi människor av naturen fruktan och bävan i våra hjärtan för Gud. Och även sedan en människa kommit till tro, kan mycket av denna fruktan finnas kvar. Då man ser på sig själv och192

sin egen ofullkomlighet, vill den tanken lätt smyga sig över en, att Gud ej kan älska en sådan som mig. Genom den Helige Ande blir emellertid Guds kärlek utgjuten i våra hjärtan (Rom. 5:5), och vi få en levande inre erfarenhet av och förvissning om Guds kärlek till oss, och räddhågans ande utdrives. Paulus säger i Rom. 8:15, 16: »I haven ju icke fått en träldomens ande, så att I åter skullen känna fruktan; I haven fått en barnaskapets ande, i vilken vi ropa: 'Abba, Fader!' Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn.» Pris ske Gud för denne Ande och pris ske Gud för denna underbara barnaställning! Vi kunna sedan umgås med Gud i barnslig förtroHghet. Vi kunna, såsom Luther säger: »Bedja till Honom trösteligen och med all tillförsikt, såsom goda barn till sin älsklige Fader.»

Vi få sann kärlek till Jesus och på samma gång längtan efter den dag, då Han skall komma åter. »Denne Jesus, som har blivit upptagen från eder till himmelen, Han skall komma igen på samma sätt, som I haven sett Honom fara upp till himmelen» (Apg. 1:11). Detta löfte var Jesu första lärjungars bärande hopp alltjämt. Och det var med en salig giädje, som de väntade den dagen. Någon räddhåga fanns icke i denna kärlek, och någon fruktan för den dorn, som Jesus kommer att hålla vid sin återkomst, hyste193

de icke, De hade fullkomlig frimodighet i fråga om domens dag. Jesus hade ju även sagt, att de på Herren troende icke skulle komma i någon dorn. Han säger i Joh. 5:24: »Sannerligen, sannerligen säger Jag eder: Den som hör Mina örd och tror Honom, som har sänt Mig, han har evigt liv och kommer icke under någon dom, utan har övergått från döden till livet.» Och ändock säger Paulus i 2 Kor. 5:10: »Ty vi måste alla, sådana vi äro, träda fram inför Kristi domstol, för att var och en skall få igen sitt jordelivs gärningar, allt eftersom han har handlat, vare sig han har gjort gott eller ont.» Dessa ord synas motsäga varandra. Men vi förstå, att det i senare fallet ej kan vara fråga om någon fördömelsedom för de troende utan en prövning av deras livs och deras gärningars större eller mindre värde inför Gud, för att de må få den nådelön, som det goda, som de i tro på Gud och i Hans kraft gjort, skall medföra. Att den eviga nådelönen blir olika, allt eftersom människorna ha levat mer eller mindre helt för Gud, förstå vi av många bibelord. Men frälsningen för Kristi lärjungar är grundad på Kristi verk för dem, och någon fördömelsedom kan aldrig nå dem, som äro i Kristus Jesus (Rom. 8:1).

Väntan efter Jesu ankomst är något, som åtföljer den sanna, levande kärleken till Jesus. Alltid, då kärleken i de troendes hjärtan varit 13 — Andlig tillväxt.194

varm och levande, har brudens (församlingens) längtan efter Brudgummen varit brinnande. Och en sådan längtan vill Gud hålla levande i alla sina barns hjärtan. För den, som skriver detta, var det en fullkomligt ny erfarenhet, som trädde mig till mötes, då jag korn tillsammans med andedöpta vänner, och det var deras varma längtan efter

och tro på Jesu snara tillkommelse. Man kunde få se trossyskon, vilkas ögon fylldes av glädjetårar, så snart talet om Jesu ankomst kom fram. Det var Guds Ande i dem, som så fyllde dem med den rena, härliga brudekärleken, att hela deras varelse liksom sträckte sig längtansfullt mot den stund, då Jesus skulle komma igen. Och Gud vill, att vi alla skola besjälas av denna brudelängtan. Jesus har ej bestämt tid och stund för sin ankomst, men Han har manat sina lärjungar att vara vakande och väntande. I Mark. 13:32—37 läsa vi följande allvarligt manande ord av Jesus till Hans lärjungar: »Men om den dagen och den stunden vet ingen något, icke änglarna i himmelen, icke ens Sonen — ingen utom Fadern. Tagen eder till vara, vaken; ty I veten icke, när tiden är inne. Såsom när en man reser utrikes och lämnar sitt hus och giver sina tjänare makt och myndighet däröver, åt var och en hans särskilda syssla, och därvid ock bjuder portvaktaren att vaka, likaså bjuder Jag eder: Vaken, ty I veten195

icke, när husets herre kommer, om han kommer på aftonen eller vid midnattstiden eller i hane-gället eller på morgonen; vaken, så att han icke finner eder sovande, när han oförtänkt kommer. Men vad Jag säger till eder, det säger Jag till alla: Vaken!»

Det går att hava varit en brudesjäl med brudekärleken varm och brinnande i hjärtat och sedan somna in och förlora kärleken och icke vara redo, när Brudgummen kommer. I i Joh. 2:28 läsa vi följande maning: »Ja, kära barn, förbliven nu i Honom, så att vi, när Han en gång uppenbaras, kunna frimodigt träda fram och icke med skam nödgas gå bort ifrån Honom vid Hans tillkommelse.»

Må Gud genom sin Ande bevara oss alla i den första kärleken och i längtan och bidan efter Herrens dag! Och må vi växa till även härutinnan. Gud vill giva oss mer och mer av sin gudomliga kärlek. Det är även dessa, som älska Herrens tillkommelse, som äro redo att vara med, när Jesus kommer i skyn för att samla hem de sina och då Lammets bröllop skall firas. Paulus säger i 2 Tim. 4:8: »Nu ligger rättfärdighetens segerkrans tillreds åt mig, och Herren, den rättfärdige domaren, skall giva den åt mig på 'den dagen', och icke åt mig allenast, utan åt alla, son hava älskat Hans tillkommelse.»

Petrus skriver även i sitt andra brev 3: 1 o— 13196

följande om Herrens tillkommelse och vikten av att vara redo: »Men Herrens dag skall komma såsom en tjuv, och då skola himlarna med dånande hast förgås och himlakropparna upplösas av hetta och jorden och de verk, som äro därpå, brännas upp. Eftersom nu allt detta sålunda går till sin upplösning, hurudana bören icke I då vara i helig vandel och gudsfruktan, medan I förbiden och påskynden Guds dags tillkommelse, varigenom himlar skola upplösas av eld och himlakroppar smälta av hetta! Men 'nya himlar och en ny jord', där rättfärdighet bor, förbida vi efter Hans löfte.» Att förbida och påskynda Kristi dags tillkommelse genom att medverka till att brudeskaran blir fulltalig, det är en levande kristens sanna andliga ställning. Må vi i sanning kunna säga som sångaren: »Jag vet ej stund, jag vet ej dag, men dagligt Dig förbidar jag.» Halleluja! Huru underbart är det icke, att den stora dagen snart skall randas, varom redan profeten Daniel talar, då han säger: »Sedan fick jag i min syn om natten se, huru en som liknade en människoson kom med himmelens skyar, och han nalkades den gamle och fördes fram inför honom. Åt denne gavs välde och ära och rike, och alla folk och stammar och tungomål måste tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde, som icke skall tagas ifrån honom, och hans rike skall icke förstöras» (Dan. 7:13,197

14), Och i 7:18 heter det: »Men sedan skola den Högstes heliga undfå riket och taga det i besittning för evig tid, ja, för evigheters evighet.» Och i vers 27 av samma kapitel: »Men rike och välde och storhet, utöver alla riken under himmelen, skall givas åt den Högstes heligas folk. Dess rike skall vara ett evigt rike, och alla välden skola tjäna och lyda det.» Ja, förvisso skall allt te sig annorlunda, då den stora dagen kommer. Jesu spira är »rättfärdighetens spira» (Ps. 45:7), under det att nu våldet, orättfärdigheten och allt möjligt ont råda härnere i denna värld, så länge den är i »den ondes våld» (1 Joh. 5:19). Nog borde vi alla, som tro på Jesus, kunna av hjärtat instämma med bruden

i Upp. 22:20: »Amen, kom, Herre Jesus!»

*

Så vilja vi till sist något närmare söka besvara den frågan:

Huru skola vi kunna komma högre uppåt?

Vi ha redan antytt något därom i det föregående. Här må ytterligare något tillfogas. För att få en ballong att stiga mot höjden fordras tre ting: linorna, som hålla den nere, måste kapas, barlasten måste kastas ut och ballongen fyllas med den lätta, lyftande gasen.

Med utgångspunkt från denna bild vilja vi på-198

peka, att vi, om vi skola komma högre upp, måste lösgöras från allt, som binder oss vid jorden, och att allt, som tynger, måste ut ur våra liv. I Hebr. 12:1, 2 läsa vi: »Alltså, då vi nu hava omkring oss en så stor hop av vittnen, må ock vi lägga av allt som är oss till hinder, och särskilt synden, som så hårt omsnärjer oss, och med uthållighet löpa framåt i den tävlingskamp, som är oss förelagd. Och må vi därvid se på Jesus, trons hövding och fullkomnare, på Honom, som i stället för att taga den glädje, som låg framför Honom, utstod korsets lidande och aktade smäleken för intet och som nu sitter på högra sidan om Guds tron.» Vi skola lägga av allt, som är oss till hinder. I den äldre översättningen står det: »avlägga allt som tynger». Det är icke lätt att komma framåt eller att stiga uppåt, om det är stora bördor, som vi hava att bära på, eller om stora tyngder äro fästade vid oss.

Vad som hindrar eller tynger är i första hand synden. Synden måste läggas av, om vi skola kunna komma närmare Gud. Ty vi kunna aldrig leva nära Gud, om vi hylla någon synd i vårai liv, av vad slag den vara må. I Kol. 3:5 f. läsa vi följande maning: »Så döden nu edra lemmar, som höra jorden till: otukt, orenhet, lusta, ond begärelse, så ock girigheten, som ju är avgudadyrkan; ty för sådant kommer Guds vrede.199

I de synderna vandraden också I förut, då I ännu haden edert liv i dem. Men nu skolen också I lägga bort alltsammans: vrede, häftighet, ondska, smädelse och skamligt tal ur eder mun; I skolen icke ljuga på varandra. I haven ju avklätt eder den gamla människan med hennes gärningar och iklätt eder den nya, den som förnyas till sann kunskap och så bliver en avbild av Honom, som har skapat henne.» Man kan tycka, att sådana maningar knappast borde behöva ställas till troende kristna. Men erfarenheten visar även i vår tid, huru nödvändigt det är för varje kristen att fara efter helgelse i både ord och gärning. Och pris ske Gud! Det finns möjligheter att bli frigjord mer och mer från all syndens besmittelse, hur hårt än synden vill omsnärja oss. »Men fridens Gud själv», säger Paulus, »helge eder till hela eder varelse, så att hela. eder ande och eder själ och eder kropp finnas bevarade ostraffliga vid vår Herres, Jesu Kristi, tillkommelse» (i Tess. 5:23). Gud förmår att kasta ut all syndens barlast ur våra liv och att kapa alla linor, som vilja binda oss vid jorden.

En sak, som är mycket farlig för Guds barn och som dragit många av dem nedåt och hindrat dem att komma framåt och uppåt, är de jordiska omsorgerna och de jordiska ägodelarna. I liknelsen om de fyrahanda200

sädesåkrarna i Matt. 13 säger Jesus om den säd, som föll bland tomerna, följande: »Och att den såddes bland törnena, det är sagt om den som väl hör Ordet men låter tidens omsorger och rikedomens bedrägliga lockelse förkväva det, så att han bliver utan frukt» (v. 22). Ja, »tidens omsorger och rikedomens bedrägliga lockelse» hava i sanning förkvävt många lovande andliga liv. I Luk. 21:34 säger Jesus till sina lärjungar: »Men tagen eder till vara för att låta edra hjärtan förtyngas av omåttlighet och dryckenskap och timliga omsorger, så att den dagen kommer på eder oförtänkt.» Och i Luk. 17:26—30 läsa vi: »Och såsom det skedde på Noas tid, så skall det ock ske i Människosonens dagar: människorna åto och drucko, män togo sig hustrur och hustrur gåvos åt män, ända till den dag, då Noa gick in i arken, då kom floden och förgjorde dem allesammans. Likaledes, såsom det skedde på Lots tid: människorna åto och drucko, köpte och sålde, planterade och byggde, men på den dag, då Lot gick ut från Sodom, regnade det eld och svavel ned från himmelen och förgjorde dem allesammans, alldeles på samma sätt skall det ske den dag, då Människosonen uppenbaras.» Detta säger oss, att den tid, i vilken vi leva, tiden närmast före Jesu andra tillkommelse, skall kännetecknas av en jordisk ävlan utan like. Människor skola så gå upp i de ting, som20I

höra denna jorden och världen till, att de ej alls ha tid eller sinne för något annat. Och en sådan tid är i sanning vår. Det är ej blott synden, som florerar på ett fruktansvärt sätt. Människor äro så upptagna med sina jordiska

strävanden och sina jordiska intressen och omsorger, att det ej finns tid för någon tanke på Gud och de andliga och eviga tingen.

Och en sådan tid är mycket påfrestande även för Guds barn. Man dras så lätt med i virveln av jordisk ävlan och jordisk njutning och får för litet av tid att ägna åt Gud och sin själs vård.

Paulus varnar oss även för alltför mycket jagande efter de jordiska skatterna och det jordiska goda, då han säger (i Tim. 6:6—io): »Ja, gudsfruktan i förening med förnöjsamhet är verkligen en stor vinning. Vi hava ju icke fört något med oss till världen, just därför att vi icke kunna föra något med oss ut därifrån. Hava vi föda och kläder, så må vi låta oss nöja därmed. Men de, som vilja bliva rika, de råka in i frestelser och snaror och hemfalla åt många dåraktiga och skadliga begärelser, som sänka människorna ned i fördärv och undergång. Ty penningbegäret är en rot till allt ont; och somliga hava låtit sig så drivas därav, att de hava villats bort ifrån tron och därigenom tillskyndat sig själva många kval.» I stället manar han oss: »Men fly sådant, du gudsmänniska, och far efter202

rättfärdighet, gudsfruktan, tro, kärlek, ståndaktighet, saktmod. Kämpa trons goda kamp, sök att vinna det eviga livet, vartill du har blivit kallad, du som ock inför många vittnen har avlagt den goda bekännelsen» (vv. ii, 12).

*

Lyftkraften i vårt andliga liv är den Helige Ande. Det är Anden, som sätter oss i förbindelse med himmelen, med Fadern och Sonen. Det är även Anden, som uppehåller förbindelsen och som kan föra oss helt och hållet i denina vår gemenskap med den himmelska och eviga världen. Därför må vi lyssna till apostelns maning: »Låten eder fastmer uppfyllas av Ande!» (Ef. 5:18). Och denna andeuppfyllelse är icke bara en välsignelse, som vi få en gång, då Gud döper oss i den Helige Ande, om vi äro så lyckliga, att vi fått göra denna erfarenhet —• något som ingalunda är förhållandet med alla Guds barn. Gud vill förnya oss i den Helige Ande åter och åter under vårt jordeliv. Och detta är även absolut nödvändigt, om vi skola leva ett sant och förblivande liv i Hans gemenskap. Paulus manar även de kristna att förnyas genom Anden, som bor i deras sinne (Ef. 4:23). Ja, han säger, att vår invärtes människa förnyas dag efter dag (2 Kor. 4:16).

När vi läsa Apg. om Jesu första lärjungar,203

finna vi, att de gång på gång blevo uppfyllda med den Helige Ande. De voro alla en gång döpta i Anden. Men sedan står det vid flera tillfällen, att de åter blevo uppfyllda med den Helige Ande. Sålunda heter det i Apg. 4:31: »När de hade slutat att bedja, skakades platsen, där de voro församlade, och de blevo alla uppfyllda av den Helige Ande, och de förkunnade Guds ord med frimodighet.» Och i kap. 13:52 heter det: »Och lärjungarna uppfylldes alltmer av glädje och Helig Ande.» På det sättet vill Herren lyfta oss allt högre och hålla oss i nära förbindelse med himmelen. Prisat vare Herrens namn! Vi erinra även om Jesu dyrbara löfte i Luk. 11:13: »Om nu I, som ären onda, förstån att giva edra barn goda gåvor, huru mycket mer skall icke då den himmelske Fadern giva Helig Ande åt dem, som bedja Honom!» Anden finns tillgänglig för Guds bedjande barn. Och Gud vill giva oss den i så rikt mått, som vi behöva den för att kunna komma så nära himmelen, som Gud vill ha oss, och för att vi skola vara lösta från jorden och lyftbara, när Herren kommer för att hämta hem de sina.

*

Vi avsluta detta bibelstudium med den apostoliska maningen: »Våren nyktra och vaken. Eder vedersakare, djävulen, går omkring såsom ett204

rytande lejon och söker, vern han må uppsluka. Stån honom emot, fasta i tron, och veten, att samma lidanden vederfaras edra bröder här i världen. Men all nåds Gud, som liar kallat eder till sin eviga härlighet i Kristus, sedan I en liten tid haven lidit, Han skall fullkomna, stödja, styrka och stadfästa eder. Honom tillhör väldet i evigheternas evigheter. Amen» (i Petr. 5:8-11). Av f. kyrkokercien

G. E. SÖDERHOLM

lineas följandeköeker förut Utgivna f>å förlaget:

Den svenska pingstväckelaens kistoria

i a tand. Haft SO, klotk, iO; —, kalvfranskt tand *3i — far Land.

Den svenska pingstväckelseha spridning.

Innehåller avdelningarna om den yttre missionen oek j>inè«tvackel$en« nuvarande utkrednin& i Sverige i "Den svenska bin§8tvackel«ens kistoria",

dèl IIr andra uf>f>la£an. - Haft 5: —, klotki 71 —, kalvfr* kand lO: —.

Samlade småskrifter.

Klotk* 5* 25-

Dessa innekilla följande skrificr, tom även kunna erhålla* »e£>arat:

Huru bojorna brista. 1: 25. Huru jag kommit till klarhet i dopfrågan. t: 25. Kyrklig konfirmation eller biblisk iriatendotmundervUnrné. 0,40. Några tankar om den beliga nattvarden. O: 35. Pingströrelsen, o; 75. Vad jag sett oek kort bland de s. k. pingstvännerna.

o* <25*

Utanför lägret med Jesus* o> 35.

Finnas hos välsorterade bokhandlare o. mission »bokhandlare.

Forlaget Filadelfia - Box 6072 - Stockholm 6

H**& at 75» klotband 4,25.

Häroldens Tryckeri Stockholm 1935.